

Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvodája
Ibrány

Hagyományörző

Óvodai Pedagógiai Program

MOTTÓ:

„A múlt tisztelete az a vallás
Mely új nemzedék köteléke
Ne veszítsünk el semmit a múltból,
Mert csakis a múlttal alkothatjuk A jövőndőt”
(Anatol Franc)

2025

Tartalomjegyzék

<u>BEVEZETÉS</u>	3
<u>AJÁNLÁS</u>	4
<u>A Pedagógiai program tartalmát meghatározó dokumentumok</u>	5
<u>PREAMBULUM</u>	6
<u>AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA</u>	7
<u>HELYZETKÉP</u>	8
<u>AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI</u>	9
<u>ALAPELVEK</u>	9
<u>A BAPTISTA SZERETETSZOLGÁLAT ÁLTAL FENNTARTOTT ÓVODÁK ÁLTAL</u>	
<u>MEGFOGALMAZOTT ÉRTÉKEK</u>	12
<u>AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA</u>	12
<u>AZ INTÉZMÉNY CÉLJA</u>	13
<u>A NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK</u>	
<u>SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT A KIMELET</u>	
<u>FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉT,</u>	
<u>AMELYEK MINDEN GYERMEK ELJUT AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ÉRTELMI, LELKI,</u>	
<u>SZOCIÁLIS ÉS TESTI FEJLETTSÉGHEZ</u>	13
<u>AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI</u>	13
<u>GYERMEKKÉP</u>	14
<u>ÓVODAKÉP</u>	14
<u>PEDAGÓGUSKÉP</u>	15
<u>AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI</u>	16
<u>Az egészséges életmód alakítása</u>	17
<u>Az egészséges életmód alakításának területei</u>	18
<u>Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés</u>	23
<u>Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása</u>	31
<u>AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE</u>	36
<u>Személyi feltételek</u>	36
<u>Tárgyi feltételek</u>	37
<u>Az óvodai élet megszervezése</u>	38
<u>Az óvodai nevelőmunka tervezése</u>	43
<u>A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése</u>	44
<u>ÓVODÁNK KAPCSOLATAI</u>	45
<u>KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE</u>	49
<u>A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, az óvodai integrációs nevelés megvalósítása</u>	59
<u>AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI</u>	62
<u>Játék</u>	61
<u>Verselés, mesélés</u>	64
<u>Ének, zene, népi játék, tánc</u>	67
<u>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</u>	69
<u>Mindennapos mozgás</u>	71
<u>A külső világ tevékeny megismerése</u>	74
<u>Munka jellegű tevékenységek</u>	77
<u>Tevékenységekben megvalósuló tanulás</u>	79
<u>A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE</u>	84
<u>A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK</u>	85
<u>A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK</u>	87
<u>A SZÜLŐ, A GYERMEK, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI</u>	90
<u>AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK</u>	92
<u>A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK</u>	95
<u>A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK</u>	96
<u>MEGEMLÉKEZÉSEK, ÜNNEPEK, JELES NAPOK AZ ÓVODÁBAN</u>	97
<u>ALAPFELADATON TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK</u>	101
Képességkibontakoztató, integrációs felkészítés keretébe tartozó pedagógiai feladatok.....	105
Érvényességi rendelkezése.....	115
MELLÉKLETEK.....	116
1.sz. Etikai kódex.....	116
2.sz. „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”.....	121
Legitimációs záradék	122

BEVEZETÉS

Pedagógiai Programunk az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül, de a helyi sajátosságok, igények és a nevelőtestület által meghatározott alapelvek, célok, feladatok tagozódásában.

Mindenkor érvényesítjük óvodánkban a szeretetteljes gondoskodás és a különleges védelem, gyermeket megillető jogait.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az intézményünk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységek a teljes nevelési időben érvényesülnek. Az óvoda céljainak rendszerbe foglalása, érvényesítése az intézmény megújulását szolgálja. Ez megköveteli tőlünk, hogy nyitottá váljunk a közvetlen környezet irányába. Óvodánk csak akkor érvényesítheti saját törekvéseit, ha megteremti, megőrzi sajátos arculatát, szokását, a kialakult értékekre épít. Az intézmény és a fenntartó közös kötelessége a felnövő gyermekek sorsának alakítása.

2012. szeptember 1-től óvodáknak a Baptista Szeretetszolgálat a fenntartója. Nevelésünkben az örök értékekre építünk. A keresztyén erkölcs, a szeretet, az áldás, a békesség, a család, a nemzet. Ez adja az alapját minden nehéz és kemény munkának, a tanulásnak, a jó eredménynek. Ilyen alapból fejleszthető a tehetség, a szorgalom, a kitartó munka.

A pedagógiai program intézményünk fontos dokumentuma, amely képet ad az óvoda pedagógiai értékeiről, megfogalmazza elveinket, céljainkat, feladatainkat, kapcsolatainkat, összefoglalva az óvoda nevelési eljárásait, rendszerét.

A pedagógiai programunk alapjául szolgál a középtávú és éves programok készítésének.

Ibrány, 2025.08.21.

Dobránszki Zoltánné
igazgató

AJÁNLÁS

Az óvoda nevelőintézmény, melynek legfőbb célja a gyermek képességéhez, fejlődési üteméhez alkalmazkodó komplex személyiségfejlesztés.

Az óvoda funkciójából eredően neveljük, védjük, gondozzuk gyermekeinket, biztosítva a korszerű, optimális feltételeket. A gyermeki fejlődésbe vetett bizalom alapján elősegítjük, hogy eligazodjanak az őket körülvevő világban, megtanulják hogyan éljenek a közösségben, az óvodai életen keresztül felkészítjük az iskolai közösségi életre.

A tartalmas, színes tevékenységek révén személyiségük, egyéni képességeik fejlődnek, mely szorosan kapcsolódik a gyermek egyéni szükségleteinek kielégüléséhez, melyben hangsúlyt kap a szabad játék.

A környezet fenntarthatóságának érdekében szükséges ismeretek, magatartási minták, értékek és életviteli szokások kialakítása. Ösztönözzük az óvodások élményszerű tapasztalatszerzés (kirándulások, parkokba, bemutatóhelyekre, állatkertbe, természetséták), mindezek elősegítik a környezetre figyelő magatartásforma megalapozását.

Az óvodai nevelésben biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését az interkulturális, multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Tudjuk, hogy minden szülő a legfőbb, a legjobb emberi értékeket próbálja átadni a gyermekének - szeretetet, biztonságot, boldogságot, tudást, kultúrát, hitet és reményt.

Az óvodai nevelés keretében a családi nevelésre alapozva neveljük a gyermekeket.

Az Alapprogram és az erre épülő pedagógiai programunk abból a tényből indul ki, hogy az óvoda nem iskola és nem vállalhatjuk fel annak funkcióit. A gyermekkor szépségeit, értékeit meg kell őriznünk.

Feladatunk, hogy a gyermek életkorának megfelelően mintegy „anyaölből” lehetőséget kapjon a játékra, a spontán utánzásos tanulásra. Óvodánk gyermek centrikus. A harmonikus fejlődéshez vezető út alapja a játékos tevékenységekre épített népi- és pedagógiai hagyományok ápolása.

Céljaink, feladataink megvalósításához szükségünk van a családdal való jó kapcsolatra. Arra törekszünk, hogy óvodánk vonzó legyen a családok számára és programunkkal biztosítsuk a gyermeki személyiség fejlődését, egyéni képességeinek megfelelő fejlesztését. A helyi nevelési programunkat ajánljuk a Fenntartónak, valamint a jelenlegi és leendő szülőknek, pedagógusoknak és minden kedves olvasónak.

Dobránszki Zoltánné
igazgató

A Pedagógiai program tartalmát meghatározó dokumentumok

Jogsabályok:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- 1997. évi XXXI. törvény a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2023.évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról, a köznevelésről szóló törvény módosítása
- 2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 2023.09.01-től hatályos módosításai
- 229/2012. (VIII. 28) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről

Irányelvek:

- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Egyéb dokumentum:

- az intézmény hatályos Alapító okirata

PREAMBULUM

“...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság - „*A bölcs tanítás az élet forrása.*” (Pb.13:14.) - ma is érvényes. A baptista óvoda célja, hogy gyermekei a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista óvoda keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszeretet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a gyermekek személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak. Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet. A baptista óvoda, iskola: Több, mint óvoda, iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat - alaptevékenységébe jól illeszkedően - iskoláiban, óvodáiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola, óvoda: az a hely, ahol a gyermek teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése.

A keresztyén elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel.

Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.

Törekvésünk, hogy a baptista iskola, óvoda olyan irányító testülettel, igazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás-nevelés és az intézmény vezetése során.

Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása

Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához.

A tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére
- Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó óvodai, iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.
- Felkészítés a szolgálatra

Törekvésünk, hogy az iskola, óvoda mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számonkérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számonkérhetőség terén.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- Az pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, ill. ellenőrzi.
- A kormányval és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési és stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

Az óvodai nevelés szakasza az iskolaérettség eléréséig tart. Fejlesztési feladatrendszerét a kisgyermekkorai fejlesztésben irányadó Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg.

HELYZETKÉP

Településünk bemutatása:

Ibrány jellegzetesen mezővárosias, alföldi település. Nyíregyházától 25 kilométerre északra, a Tisza mentén, a Tiszaújháton, a Rétköz nyugati részén, a Tisza és a Lónyai-csatorna által határolt területen fekszik.

Település-szerkezetét alapvetően természeti környezete határozza meg. A rétközi települések jellemzőjeként először csak a kiemelkedő szigeteken, dombokon telepedtek meg az emberek. A település nevét az Ibrahim személynevből származtatják. Az Ibrány név az 1280-ban kelt, László király által kiadott oklevélben szerepelt először.

A szájhagyomány szerint Ibrány 13 dombra épült. A Tisza szabályozása után a kevésbé magas helyekre is építkeztek, majd a dombok közötti mélyedések feltöltése, kiszáradása után a lapályokon is megindult a lakóházak építése. A hajdan különálló falurészek teljesen összeépültek, kialakítva egy sajátos, elnyúlt településszerkezetet.

A nagy lélekszámú falvak közé számított és infrastrukturális (óvoda, iskola, majd 1962-től gimnázium is létesült) fejlettsége miatt is, fokozatosan a kistérség központjává vált.

1993-ban Göncz Árpád városi címet adományozott a szabolcsi településnek. A város két legégetőbb problémája jelenleg: a viszonylag magas munkanélküliség és a fiatalok elvándorlása. Jelenleg a közel 7 000 főt számláló városban továbbra is működik a Mórícz Zsigmond Gimnázium, - melyhez kollégiumot is építettek - az Árpád Fejedelem Általános és Művészeti Iskola, valamint három óvoda.

Az óvodák közül a Csicsergő Óvodának 2012. szeptembertől a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy a fenntartója, a másik két intézmény maradt az Önkormányzat fenntartásában.

Óvodánk bemutatása:

Az óvoda a városban azon a településrészen található, ahol a roma nemzetiségűek legnagyobb létszámban élnek. Ez döntően befolyásolja az óvodába felvett gyermekek etnikai megoszlását.

Csoportszobáinak száma: 3

Az óvoda nagy udvarral rendelkezik, mely a gyermekek szabad levegőn való mozgásigényének kielégítését szolgálja. Az udvari játékok egy része felújításra szorul a balesetmentesség érdekében.

Az intézmény külső és belső felszereltsége elfogadható. Az épület elöregedett, az előírásoknak részben felel meg.

Mind a belső, mind a külső tevékenységekhez szükséges eszközöket az elvárásoknak megfelelően folyamatosan korszerűsíteni kell.

Többszörösen hátrányos településen fekvő köznevelési intézmény, többszörösen hátrányos

feltételű adottságokkal.

Az intézmény fenntartója a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy. Fenntartónk részéről nagyon sok támogatást kapunk mind a lelki élet terén és anyagi vonatkozásban is. Pl.: Bibliai foglalkozások, rendhagyó zenés foglalkozások, Amerikai Bibliai tábor, Sunday school, Istentisztelet, Cipősdoboz akció, rendkívüli adományok rászorulóknak, rendezvények támogatása, stb.

Óvodánk minden tekintetben nyitott a szülők felé, egymás véleményét tiszteletben tartjuk. Igyekszünk megismerni a mai kor családszerkezetét, életkörülményeit, a gyermekek lehetőségeit a családon belül.

A társadalmi változások itt is érzékeltetik a hatásukat. A szülők többségére jellemző az aluliskolázottság. Ennek következtében a munkalehetőségeik beszűkültek. Jellemzően alkalmi munkákból élnek a családok, sok a munkanélküli, megélhetési problémákkal küzdenek az emberek. A szülők képzettségének hiányossága magával vonja a gyermekekkel való foglalkozás alacsony szintjét. A családtagok nagyon szűk körű ismereteket közvetítenek a gyermekek számára. Ezért az óvodánk hátránycsökkentő szerepet is betölt.

Korlátozott lehetőségeik vannak a gyermekeknek, csökkennek az élményforrások. A szülőktől, általunk készített kérdőíveken tájékozódunk az elvárásaikról, elégedettségükről, ajánlásaikról.

A szülők igényeihez igazodva a helyi adottságokat és lehetőségeket ismerve „Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjaira építve a hagyományőrző program megírása mellett döntött a nevelőtestület.

AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI

ALAPELVEK

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi, és különleges védelem illeti meg:

- szeretetteljes odafordulás, a gyermekek feltétel nélküli elfogadása, egyéni igények figyelembevétele
- a gyermek megismerése után egyéni bánásmód alkalmazása
- a gyermek reális énképének, pozitív tulajdonságainak erősítése
- a gyermek egyéni fejlődési ütemét figyelembe vevő komplex fejlesztés.
- tájékozódás az otthoni környezetről, a családi szokások tiszteletben tartása.

- a gyermek egyéni lelki állapotának és igényeinek figyelembevétele
- a pozitív tulajdonságokra való építés, pozitív énkép kialakítása
- az esélyteremtő óvoda a gyermekeknek és a pedagógusoknak és a szülőknek olyan közös világa, ahol a „minden egyes gyermek fontos” és a **méltányosság elvét** képviselik.

a gyermeki játék tisztelete:

- a játék alaptevékenység, örömforrás, szabadon választott tevékenység
- a játék feltételeinek biztosítása
- a gyermeket megilleti a szabad eszköz és társválasztás
- a játék a spontán tanulás és a kulturált kommunikáció fejlődésének legjelentősebb színtere, a készség-és képességfejlesztés leghatékonyabb módja
- a játékszabályok, szokások alakítása, a gyermekek bevonásával
- a játékeszközök szabad birtoklása (az egyezkedés képességének kialakítása érdekében)
- a játékeszközök, tárgyak és a tér kreatív használatának lehetősége
- játékokra inspiráló egyéni és közös élmények biztosítása
- a játékban megjelenő fejlődésbeli különbségek tolerálása
- mely során az óvónő szerepe:
 - rendelkezésre álló, segítőkész, bármilyen problémával lehet hozzá fordulni.
 - csak olyan szintű és mértékű segítséget ad, amire a gyerekeknek szüksége van
 - negatív tartalmú játékok játszását addig engedi, amíg a többi gyerek testi épségét nem veszélyezteti.
 - kezdeményezett foglalkozásokkal nem terheli az elmélyülten játszó gyermekeket.
 - nem elmélyült játék esetén, illetve segítségre szoruló gyermekek részére játéktevékenységet kezdeményez.

a szocializáció elősegítése:

- a játék, mint a legfontosabb szocializációs színtér
- egyénre szabott befogadás biztosítása- beilleszkedés segítése
- egymás elfogadása
- támogató, inkluzív óvodai környezet biztosítása
- az együttműködés szabályainak, az alapvető udvariassági szokások megalapozása, ezzel az erkölcsi értékrend megalapozása
- társas kapcsolatok, érzelmi kötődések támogatása közös élményekkel, tevékenységekkel (tudjanak egymás sikerének örülni)
- a csoportélethez kötődő hagyományok ápolása (közös élmények, programok, tevékenységek)

- közösségépítés segítése
- a konfliktuskezelés
- az együttműködés, a kooperatív tanulás
- megfelelő felnőtt mintával a másság elfogadása
- stabil szokásrendszer, betartható-teljesíthető szabályok kialakítása
- *én- érvényesítési törekvés támogatása-optimális határok között*
- kompromisszumok, konszenzusok, önérvényesítés stratégiájának alakítása. (egyezkedések, választások, döntések segítése)
- a csoportok kialakításánál a különböző szempontok szerinti arányok figyelembevétele
- szándékosan is teremtünk szocializációt fejlesztő szituációkat.

az egyéni készségek, képességek kibontakoztatása, a gyermeki személyiséghez igazodó pedagógiai módszerekkel

- a gyermek megismerése
- egyéni fejlesztés, egyéni képességekre, erősségekre való építés
- tevékenykedtetésen alapuló fejlesztés
- tapasztalati úton történő ismeretszerzés
- szabad tevékenységválasztás lehetőségének biztosítása
- a sikeres iskolakezdést segítő készségek megalapozása

egészségnevelési elvek

- értékként kezeljük az egészséges életmódot és egészségmegőrzést, egészséges életvitelt
- az egészségnevelés színtere a teljes óvodai élet
- nevelő hatásunk a gyermek szokásrendszerét célozza meg
- életmódkultúra alapozása. (egészséges táplálkozás, mozgás, edzés, pihenés) mintaadással
- a testi-lelki egészség összhangja
- egyéni igényeknek, helyzetnek megfelelő prevenció

a környezeti nevelési elvek

- környezethez való pozitív érzelmi viszonyulás
- helyi környezeti kultúra szeretete, védelme
- változatos tapasztaltszerzéssel, tevékenykedtetéssel egybekötött tanulási folyamatok
- környezetvédelem elemeinek tudatos alkalmazása.
- környezettudatos magatartás

A BAPTISTA SZERETETSZOLGÁLAT ÁLTAL FENNTARTOTT ÓVODÁK ÁLTAL MEGFOGALMAZOTT ÉRTÉKEK

- Intézményünkben legfontosabb alapértéknek tartjuk a gyermekek tiszteletét, szeretetét, elfogadását.
- A családokkal együttműködünk, elsődlegesnek tartjuk a családi nevelést, melyet az óvodai neveléssel kiegészítve törekszünk a harmonikus személyiségfejlesztésre.
- Pedagógusainktól, nevelést segítő munkatársainktól és a szülőktől is elvárjuk a humanista erkölcsi értékek tiszteletben tartását, az ennek megfelelő magatartás tanúsítását, úgymint: az egészség védelmét, munkához való hozzáállást, tanulás iránti igényt, a szeretet képességét, az egymás iránti tiszteletet, a megbocsátás, bocsánatkérés képességét, a megbánást, jóvátételt, a segítőkészséget, együttérzést, egymás elfogadását. Kialakulásuk, fejlődésük támogatása mintaközvetítéssel valósul meg a közösségi nevelés során.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek, szülők és az intézményi dolgozók világnézeti elkötelezettségét, felekezeti hovatartozását.
- Kiemelten fontosnak tartjuk a gyermeki játék jelentőségét, a játékos fejlesztést, a tevékenységekben gazdag óvodai életet.
- Fontosnak tartjuk az esélyteremtés lehetőségének biztosítását minden gyermek számára.
- Kiemelten kezeljük az egyéni érési ütemhez, képességekhez igazított fejlesztést.

AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

- Érzelmi biztonságot nyújtó ingergazdag környezet megteremtésével az óvodáskorú gyermekek fejlődésének elősegítése annak érdekében, hogy egyéni fejlettségüknek megfelelően az óvodáskor végére képessé váljanak az iskolai környezetbe való beilleszkedésre a szocializáció biztosításával.
- A gyermekekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása, a természetszeretet átörökítése, a gyermek érzelmein át a családok együttműködésével.
- A feltételek megteremtésével a településen élő óvodáskorú etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek felzárkóztatása, szocializációjuk elősegítése, a szociális készségek, a szociális kompetencia és szociális érettség kibontakoztatása az esélyegyenlőség biztosításával a sikeres iskolakezdés érdekében.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek életkori sajátosságainak speciális fejlesztése, fejlődésük üteméhez igazodva.

- Csoportközi tevékenységek biztosítása a kiemelkedő tehetségű gyermekek optimális fejlesztése, a különböző művészetek eszközeivel.
- Egyéni képességfejlesztés az egyéni szükségletek kielégítésének figyelembe vételével.

AZ INTÉZMÉNY CÉLJA

- Egészséges életvitel szokásainak megalapozása
- Az egyéni képességekhez és az érés üteméhez igazodó személyiségfejlesztés
- Nyitott, a különbözőségeket elfogadó gyermekek nevelése
- Jól kommunikáló, önmagát értékelni tudó gyermeki személyiség fejlesztése
- Együttműködési készség formáinak megalapozása
- A közösségi és egyetemes emberi értékek nevelés által történő közvetítése
- A lelkiismereti szabadság tiszteletben tartása
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, szociális érettség kialakítása.

A NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT A KIMELET FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉT, AMELYEK MINDEN GYERMEK ELJUT AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ÉRTELMI , LELKI , SZOCIÁLIS ÉS TESTI FEJLETTSÉGHEZ

AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

- Az érzelmi biztonság megteremtésével széles körű fejlesztés az iskolaérettség tükrében.
- A népköltészeti alkotások modellértékű közvetítésével érzelmeiken keresztül ízlésviláguk formálása, ezzel megalapozva a kulturális anyanyelvét.
- A népmesékkel, a népszokásokhoz fűződő történetekkel formáljuk a gyermek erkölcsi ítélőképességét, viselkedéskultúráját.
- A helyi szokásokat fokozatosan építjük be a játékba, a foglalkozásokba, az ünnepek előtti készülődésükbe, ezzel gazdagítsuk a gyermek érzelmi életét.
- Biztosítsunk a gyermekeknek külsőségeiben és tartalmában visszatérő élményeket, amelyek a szülőföldjéhez, otthonához kötik.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozási igényeinek kielégítése csoportos és egyéni formában, speciális szakemberek segítségével. Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű alkalmazásával a fejlesztés biztosítása.
- Alakítsuk ki a gyermekekben az együttéléshez szükséges szokásokat, neveljük a különbözőség elfogadására.
- A tehetséges gyermekek nevelése nagy módszertani kulturáltsággal rendelkező óvodapedagógusokkal.

GYERMEKKÉP

A Csicsergő Óvoda pedagógiai programját arra a tényre alapozva állítottuk össze, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Mindig és mindenkor figyelembe vesszük a gyermeki személyiséget, a fejlődést meghatározó genetikai adottságokat, az érés törvényszerűségeit, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti és nevelő hatások együttes, a gyermeki személyiségre gyakorolt következményeit.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődön, és meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nem adunk helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

Intézményünkben alapelveként szerepel a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatásához szükséges tárgyi és személyi feltételrendszer megteremtése, a hagyományápolás gazdag eszközrendszerével. A hagyományok megismerésével nemcsak a gyermekek ismeretei bővülnek, hanem érzelmi életük is gazdagodik. Kialakul a szokások, a hagyományok megbecsülése, és a nemzeti értékek megőrzése iránti pozitív érzelmi viszony.

ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. Munkánkat a törvény által meghatározottak alapján végezzük.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Figyelembe vesszük az óvoda óvó-védő, szociális nevelő, személyiségfejlesztő funkcióját, így a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Ennek megfelelően tervezzük és hajtjuk végre feladatainkat, biztosítva a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Közösségünk mindent megtesz annak érdekében, hogy gyermekeink élményekben gazdag közösségi életet éljenek. Az óvodai életet meghatározza a játék, a játékos alaptevékenységek, melyeket az aktualitásnak megfelelően áthatnak a hagyományok. Kiemelt célunk a helyi és régió

belüli hagyományápolás, az egyéni képességekhez igazodó differenciált személyiségfejlesztés.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A Csicsergő Óvoda nevelőtestülete és alkalmazotti közössége a helyi sajátosságánál fogva kiemelt feladatként kezeli a helyi, sajátos nevelési igényű és szociális hátránnyal küzdő etnikai gyermekek felzárkóztatását és fejlesztését.

A hagyományápolással célunk az is, hogy biztosítsuk a gyermekeinknek az értékek megőrzését, a nemzeti identitástudatuk kialakulását és fejlesztését, valamint a szokások és hagyományok fennmaradását, átörökítését.

Egy-egy rendezvény alkalmával nemcsak megismertetjük gyermekeinkkel az elmúlt nemzedék szokásait, hanem érzelemgazdag, élménydús, és sikerélményt nyújtó tevékenységet is biztosítunk számukra. Gyermekeink szereplése üde színfoltja a város egy-egy jeles napi rendezvényének, mellyel hozzájárulunk a város kulturális életének gazdagításához.

Az általunk kitűzött célok és feladatok partnereink által megfogalmazott elvárások megvalósításához humán erőforrásunk maximálisan biztosított.

Nevelőink folyamatos önképzése lehetővé teszi az innovációs törekvések megvalósítását. Elkötelezettek vagyunk a változó körülmények által támasztott feladatok végrehajtására.

PEDAGÓGUSKÉP

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki a teljes óvodai életben megvalósított nevelési feladatokon belül tölt be kulcsszerepet.

- Olyan pedagógus, akire a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a partnerek igényeit figyelembe vevő, velük együttműködő, megértő, elfogadó, a segítséget előtérbe helyező gyermekszerepet jellemző.
- A különbségeket, a gyermek egyéniségét tiszteletben tartó, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítő, azokat elfogadtató pedagógus személyiség.
- Olyan pedagógus, aki a nevelőtestület aktív tagja, a PP- ban megalkotott elvek, célok, feladatok megvalósításában együttműködő, kezdeményező, a pedagógiai módszerek megválasztásában önálló, akire szakmai tapasztalatok átadásának készsége és a megújulás igénye jellemző.
- Jellemző rá az esélyteremtő pedagóguskompetencia.

A Csicsergő Óvoda a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy által fenntartott keresztény

egyházi intézmény. Küldetését akkor töltheti be, ha szellemiségében, rendjében, megnyilatkozásaiban a Biblia tanításainak és Jézus Krisztus példájának követésére törekszik. Az óvoda minden óvodapedagógusának és alkalmazottjának vállalása és feladata, hogy magatartásával és cselekedeteivel e tanításokat és ezt a példát hitelesen közvetítse az intézmény külső és belső környezete számára, hogy az óvoda hírnevét öregbítse.

Az igazgató segítse a nevelőtestület pedagógiai munkájának fejlesztését.

Az alkalmazottai közösséget a közösen megalkotott és vallott egységes követelmények jellemzik, melyek meghatározó elemei a közös nevelői hatásoknak. Törekvésünk, hogy az óvoda mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számon kérhetőség következetes mintaképe legyen.

A nevelő személyiségének összhangban kell állnia az általa és az óvoda által képviselt értékekkel. Fontos, hogy minden nevelő pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen.

A pedagógus legyen kreatív és magasan képzett; ezért elengedhetetlen számára a folyamatos önképzés, nyitottság a kultúra minden területe felé, mely szellemi és lelki feltöltődést biztosít a mindennapi munkája végzéséhez.

A nevelő konfliktusainak kezelésében etikusan járjon el, a szülői kapcsolatok terén az őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képviselje, a gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az elfogadás, az adás vágya és az empátia nélkül.

Az új pedagógus életpályamodell bevezetésével a pedagógus a nevelő-oktató munkája során arra törekedjen, hogy feladatainak ellátását az általános etikai normákkal összhangban, a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényesítése érdekében végezze.

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

1. Az egészséges életmód alakítása: egészséges óvodai környezet biztosítása, a gyermekek változó testi-lelki szükségleteinek kielégítése. Változatos mozgáslehetőségekkel, a mozgás megszerettetése.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés: érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, gyermekközpontú, másságot elfogadó légkör megteremtése.

3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása: az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése, a nevelő tevékenység egészében.

A gyermekek tapasztalataira épülő, tevékenységben gazdag óvodai élet szervezése, a gyermekek személyiségének fejlesztése érdekében. A játékfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek készségeinek fejlesztésében.

Az egészséges életmód alakítása

A gyermekek már bizonyos tapasztalatokkal, ismeretekkel érkeznek az óvodába, az alapvető emberi szükségleteket tiszteletben tartjuk. Ezekre alapozva alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés és testedzés szokásrendszerét. Fontos a megfelelő napirend kialakítása, ahol elegendő idő van az egyes tevékenységekre.

Cél

Az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Feladat

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a gyermek testi képességek fejlődésének segítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- az alapvető életvezetési készségek kialakítása, mint a döntéshozatali készség, a kreatív gondolkodás készsége, a kommunikációs készség, az önismeret készsége, az érzelmek kezelésének a készsége, a problémamegoldás készsége, a kritikus gondolkodás készsége, az interperszonális készségek, ezek fejlesztése elengedhetetlen a problémák megoldásához, a rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, készségeket és képességeket.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

- Az intézménynek biztosítani kell a diabétesszel élő valamint fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Az egészséges életmód alakításának területei

Gondozás

- A gondozás az óvodai élet meghatározó feladata.
- Az óvodapedagógus gondoskodik arról, hogy a csoportokban a lehetőségekhez mérten a gyerekek rendezettek, tiszták legyenek.
- Az óvodapedagógus a csoportjában szabály- és szokásrendszert alakít.
 - A szabály- és szokásrendszer jól átgondolt és pontos legyen.
 - A szabály- és szokásrendszert a csoport fejlettségi szintjéhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez kell igazítani.
 - Gondoskodni kell a szabályok és szokások következetes betartásáról és betartatásáról.
 - A csoportban legyen összehangolt az ott dolgozó felnőttek munkája.
- A gyermek alapos megismerése egyéni szokásainak tudomásulvétele, elfogadása a vele való bánásmód érdekében az óvónő az óvodai felvétel előtt a gyermekről anamnézist készít, melyhez az információkat a szülővel való beszélgetésből, családlátogatáson tett tapasztalataiból illetve egy a szülők által kitöltött kérdőívből szerzi meg.
- Nem minősítjük a gyermekek otthonról hozott szokásait. Csak azoknak a szokásoknak az áthangolására vállalkozhat az óvoda, amelyek a gyermekek egészségét, fejlődését jobban szolgálják.

Pihenés

- A pihenéshez biztosítani kell a nyugalmat és a csendet.
- Az alváshoz tiszta levegőhöz van szükség, ezért lefekvés előtt alaposan szellőztetünk.
- Elalvás előtt mesét mondunk, dalolunk, vagy halk altatózene szól.
- A gyerekek kényelmes ruházatban fekszenek le.
- A pihenés alatt az óvodapedagógusnak a gyerekek között kell tartózkodnia.
- Kényszerítő intézkedéseket az óvodapedagógusok nem alkalmazhatnak.
- Az óvónő tiszteletben tartja a gyermekek egyéni szokásait és a hazulról hozott „anyapótló” eszközöket is, azzal a megkötéssel, hogy a gyermek testi épségét tárgy ne veszélyeztesse.
- Az ébredést a csoportok egyénileg tervezik. A lehetőségeket mérlegelve az

óvodapedagógusok döntenek arról, hogy a gyerekek egyszerre, egy időben, vagy az egyes gyermek ébredésétől függően kelnek fel.

- Délután minimum 1 órát minden gyermeknek pihenéssel kell tölteni.
- Bármelyik szervezési formát alkalmazza az óvodapedagógus, az étkezés rugalmasságát biztosítani kell.

Levegőzés

- Naponta minimum 1 órát a szabadban szükséges tartózkodni, kivéve a szélsőséges időjárási viszonyokat. (pl.: erős UV sugárzás, -5 °C alatti hőmérséklet, sűrű köd, stb.)
- Jó idő esetén a délutáni pihenés után is kivisszük a gyerekeket a szabadba.

Táplálkozás, étkezés

- Feladatunk, hogy megismerjük a gyermekek táplálkozási igényét és a kezdeti időben fogadjuk el a válogatást! Később ösztönözzük a gyereket az ételek megkóstolására, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására.
- A gyermek a táplálkozási szokásait a családjában sajátítja el. Ezek a szokások sokfélék, ezért feladatunk, hogy a helyes táplálkozási szokásokat megerősítjük és továbbiakat alakítsunk ki.

Az egészséges táplálkozási szokások kialakításánál figyelünk:

- a kellő mennyiségű folyadék bevitelére - ami egyénileg változó - úgy biztosítjuk, hogy a gyermekek bármely időszakban ihassanak vizet,
- az egyéni szükségletekre, érzékenységekre
- az étkezések nyugodt, derűs légkörére,
- az esztétikus terítésre, melyet a gyerekek délben a naposi munkával valósítanak meg
- mindenki annak alapján kaphat evőeszközöket, hogy testi fejlettsége, illetve akarati tulajdonságai milyen fejlettségi szinten állnak.
- A különböző fejlettségi szintű gyermekeknél meg kell határozni, hogy kitől mit várunk el (segítségadás, önállóság).

Öltözködés

Az öltözködésnél fontos, hogy a megfelelő ruhadarabok fel- vagy levételével a gyermeket maguk is képesek legyenek a hőérzetüknek megfelelően változtatni, megvédeni magukat a külső környezet negatív hatásaival szemben. Felhívjuk nemcsak a gyermekek, de a szülők figyelmét is a réteges és praktikus öltözködésre. Példamutatással, felszólítással az önállóságra törekszünk, de életkortól és képességektől függően segítséget nyújtunk az öltözködésnél, vetkőzésnél.

Tisztálkodás

Ezen a területen is más-más tapasztalatokkal, szokásokkal érkeznek az óvodába a gyermekek. Az

esetleges hiányosságokat példamutatással, segítségadással, a szükséges feltételek biztosításával igyekszünk pótolni. A bőrápolás, a fogmosás, a hajápolás, az orr tisztántartása, a WC-használat fokozatosan önállóan ellátott tevékenységgé kell, hogy alakuljon. Ezeknek a szokásoknak a rögzülése is mint a többi következetességet és rendszerességet követel meg.

Betegség megelőzés és egészségmegőrzés:

- A gyermek egészségének ellenőrzése
- Betegség megelőzés, stressz oldás, immunrendszer erősítés.
- Prevenciós feladatok alapja a személyi higiénia következetes megtartása, környezethigiénia
- A gyermekek önmaguk és társaik testi épségének megóvására és védelmére nevelése (konfliktuskezelés, tolerancia)
- A balesetek megelőzése céljából a személyi és tárgyi feltételek ellenőrzése, a hibaforrások megszüntetése
- Baleset esetén az SZMSZ-ben szabályozottak szerint való eljárás.
- Beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.

A gyermekek egészségvédelme, edzése

- A gondozási, a testi nevelés és mozgásfejlesztés megvalósításával segítjük elő a gyermekek egészségének megóvását.
- A gyermekcsoportokban a fertőző betegségek gyors terjedését szellőztetéssel, párologtatással, a környezet tisztántartásával, portalanítással, szükség szerint fertőtlenítéssel, szabadban történő edzéssel, helyes öltözködéssel, próbáljuk megelőzni, gátolni.
- A napközben megbetegedett gyermekeket fokozott gondoskodással ápoljuk, indokolt esetben (láz, hányás, hasmenés stb.) társaitól elkülönítjük és értesítjük a szülőket.
- Az egészség megőrzéséhez fontos, hogy a gyermekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. Fontosnak tartjuk ezért, hogy a gyermekek rendszeresen tartózkodjanak a szabad levegőn, mert ez által növekszik ellenálló képességük.
- Edzési lehetőség a téli időszakban a szánkózás, csúszkálás, hógolyózás – maga a szabad levegőn való tartózkodás.

Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermeknek a környezetéhez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai és területei az óvodában:

- a társas beilleszkedés (integráció) megvalósítása
- a normatartás (adaptáció) elsajátítása és a tevékenységek gyakorlása

A lelki egészségre nevelés területei:

- az egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása
- a hibás viselkedési módok kezelése (leszerelése)
- a stressz hatások kompenzálása
- a gyermekektől érkező segítségkérések, az ún. „segélykiáltások” megértése és megoldása.
- szükség esetén eszmegbeszélés kezdeményezése, pszichológus segítségnek kérése

A bántalmazás, erőszak megelőzése, alapvető feladataink a megelőzésében:

- közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, együttműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- a szülőkkel szoros kapcsolattartás során felvilágosítás, a szakemberek segítségének felkínálása, a káros hatások ellensúlyozása
- az agresszió minden formájának feloldása, elítélése, befolyásolása (például a TV káros hatásai, mint a szülői fórumok témái)
- pl. rendvédelmi szerv által szervezett bűnmegelőzési programok kezdeményezése
- veszélyhelyzetek elkerülését segítő mesék beépítése a mindennapokba

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

- Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét.
- Az óvoda udvara az egészséges életmódra nevelés egyik színtere. Kialakítása, felszerelése az óvodások sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban és a különböző napszakokban.
- Az óvoda épületét a nevelési-fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével esztétikusan rendezzük be.
- A csoportszoba a játék, a tevékenységek színtere, egyúttal az étkezés és a pihenés helye is. Barátságossá, otthonossá tesszük a gyerekek jó közérzetének biztosítása érdekében. A

berendezési tárgyak megfelelő méretűek, könnyen tisztán tarthatók, mozgathatók. Biztosítjuk az elegendő helyet és a játékhoz szükséges eszközöket. Az öltözők kialakítása, berendezése és világítása a gyermekek kényelmes öltözését-vetkőzését szolgálja.

- A gyermekek tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérésével, feladatunk a gyermekek testi épségének a védelme és a baleset megelőzés, amely magában foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak ellenőrzését és karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. Fontos továbbá, hogy önmaguk és társaik testi épségének megóvására is neveljük a gyerekeket (konfliktuskezelés, tolerancia).

Környezettudatos magatartás fő szokásai

- A szépség megláttatása.
- Tapasztalatnyújtás, élmények biztosítása.
- Igényesség kialakítása önmaga és a környezete iránt.
- Olyan szokások, viselkedés elsajátítása, amelyeket a környezete elfogad.
- Az épített és természeti környezet védelmének, óvásának megtanítása.
- Takarékosagra ösztönzés, a tevékenységekhez szükséges anyagok takarékos használata. Pl.: ábrázoláshoz szükséges eszközökkel, vízzel.
- A gyermek alkotótevékenységének elismerése, megóvása. Pl.: kerti munka, valami új létrehozása.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermekek életkorának megfelelő, optimális életritmus kialakítása a napirendben, az időkeretek rugalmas alkalmazása,
- a gyermekek szükségleteinek kielégítése az egész nap folyamán,
- a kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése,
- a kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása,
- a mosdóhasználat higiénijának megismertetése, megtanítása a gyerekekkel,
- az öltözködésnél az egyéni szükségletek szerinti segítségnyújtás, a ruháik rendben tartásának megismertetése, elvárása,
- az időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatás, a szülők bevonásával,
- közreműködés a gyermekeket fenyegető környezeti ártalmak kivédésében,
- beteg gyermek elkülönítése, gondoskodás a felügyeletéről, a szülők értesítése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása példamutatással.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak
- szükség szerint önállóan használják a WC-t

- vigyáznak a WC, mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik
- fogat mosnak, a fogápoló szereket tisztán tartják
- önmagukat, ruházatukat rendben tartják; rendeltetésszerűen használják, elsajátítják a köhögés-etika szabályait.
- étkezés közben kulturáltan viselkednek, igénylik az asztal esztétikai rendjét, helyesen használják az evőeszközöket
- önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek, hőérzetüknek megfelelően fel vagy levesznek ruhadarabokat
- ruhájukat, ágyneműjüket a kialakult szokások szerint rendben a kijelölt helyre teszik
- ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára,
- megkóstolnak minden új ételt és tetszésüknek megfelelően fogyasztanak belőle.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Cél

Az óvoda barátságos, bizalmat teremtő és szeretetteljes környezete ösztönzi a gyermeket, amely befolyásolja a gyermek érzelmi kötődésének fejlődését, ennek megvalósítása a pedagógus és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők feladata.

Feladat

- Segítsük elő, hogy a gyermekek a környezetükre kíváncsian reagáljanak, érzelmeiket változatos formában fejezzék ki, és a tevékenységekben kitartással vegyenek részt.
- Személyes példaadással, beszélő környezet megteremtésével, helyes szabálykövetéssel ösztönözzük és alakítsuk a gyermekek beszédkedvét és a kommunikáció különböző formáit.
- Egyéni különbségekre, adottságokra, valamint a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítsunk változatos tevékenységek során további élményeket az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Fejlesszük a gyermekek kognitív képességeit a javítgatás elkerülésével a különböző tevékenységekben és élethelyzetben való gyakorlás által.
- Differenciált egyéni képességeik szerint fejlesszük a gyermekek személyiségét, kiemelten az etnikai kisebbséghez tartozó, szociális hátránnyal érkező és a sajátos nevelésű igényű gyermekek esetében.
- Biztosítsuk a sokoldalú spontán és tervezett tapasztalatszerzés lehetőségeit, valamint valamennyi értelmi képesség különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet.

Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermekek az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, mely hatással van a gyermek érzelmi kötődésének kialakulására.

Mindezért szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

Ennek érdekében:

- beiratkozást megelőzően oviba hívogató nap szervezésével biztosítjuk az óvodával való első találkozás élményét előzetes családlátogatás során megismerjük a család nevelési elveit, tájékozódunk a családtagok egymáshoz való kötődéseiről, az érzelmi viszonyokról a családlátogatás tapasztalatai alapján készülünk fel a gyermekek fogadására,
- a beszoktatás fokozatosan történik, ennek pozitívumairól már az előzetes családlátogatás alkalmával igyekszünk a szülőket meggyőzni, ekkor megbeszéljük a szülőkkel a beszoktatás formáit (fokozatos, anyás vagy hirtelen), a befogadás menetét is,
- lehetőséget biztosítunk az anyás beszoktatásra /a szülő ilyen jellegű jelenléte az óvodában egy átmeneti időszak, ami addig tart, ameddig a gyermeknek erre szüksége van, amennyiben a szülő jelenléte nem zavarja a csoportban folyó tevékenységet/
- figyelembe vesszük, hogy a befogadás időszaka nagymértékben befolyásolja, meghatározza a gyermek érzelmi kötődését az óvodájához,
- odafigyeléssel, törekszünk arra, hogy a befogadás időszaka pozitív élményt nyújtson a gyermek számára, elengedhetetlennek tartjuk az érkező gyermekek szeretetteljes fogadását az óvodai jeleket a gyermekekhez közel álló, életükben szerepet játszó dolgokból állítjuk össze,
- a beilleszkedés segítése érdekében a gyermekek behozhatják otthonról kedvenc játékukat, az alváshoz szükséges kellékeket, amely biztonságot nyújt és megnyugtatja őket,
- a csoportok kialakításánál - lehetőség szerint - figyelembe vesszük a szülők igényeit, testvéri, rokon és szomszédi kapcsolatokat, a nemek arányát és az életkorokat,
- a régi óvodásokat felkészítjük az új gyerekek fogadására, megismertetjük velük hogyan vehetnek részt az új óvodások beilleszkedésének segítésében, így nem lesznek féltékenyek kis társaikra,
- kedves, derűs, nyugalmat árasztó, környezetben fogadjuk a gyermekeket,
- a gyermekek a csoportszobákhoz tartozó helyiségekben önállóan mozoghatnak, a csoportszobák ajtaja szinte mindig nyitva áll,
- kiemelkedő szerepet kap a gondozási teendők személyes segítése, a gondozás közbeni meghitt, személyes testközeli együttlét,

- a rugalmasan kezelt napirend változatos tevékenységei fokozzák az érzelmi biztonság érzését.

A gyermek-felnőtt és a gyermek-gyermek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;

Ennek érdekében:

- az óvoda minden dolgozója szeretettel, odafigyeléssel, megértéssel és türelemmel, fordul a gyermekek felé
- az óvónő közös tevékenységek során nagyfokú empátiás készséggel növeli a gyermekek biztonságérzetét
- az óvónő - gyermek kapcsolatot a feltétel nélküli szeretetteljes elfogadás jellemzi
- a dajka - gyermek kapcsolatra a türelmes, elegendő időt biztosító segítőkészség jellemző
- az óvónők magatartását az egyéni, egyedi, különböző értékek pozitív irányú megközelítése és a nagyfokú tolerancia jellemzi
- Lehetőség szerint homogén életkorú csoportszervezéssel segítjük a gyermek- felnőtt, gyermek-gyermek kapcsolatok fejlődését
- támogatjuk a társas kapcsolatok alakulását, egymás elfogadását (játék, spontán és szervezett tevékenységek során)
- a gyermek-gyermek kapcsolatban erősítjük a pozitív attitűd fejlődését, a gyermekek egymás iránti empátiás készségének fejlődését
- kialakítjuk az együttműködés szabályait

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;

Ennek érdekében:

- a társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményekre épülő sokszínű tevékenységet biztosítunk kialakuló éntudatukat önkifejező készségüket, játékos helyzetekben erősítjük,
- a szokás-alakítás szempontjából fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek, az óvodába lépés első pillanatától kezdve próbálkozzanak a tevékenységekkel, az óvoda által kialakított szokások szerint,
- figyelembe vesszük a gyermek egyéni igényeit, képességeit, tempóját, szokásait,
- a gyermek különböző szinten álló önkifejező törekvéseit egyéni bánásmóddal segítjük,
- figyelünk arra, hogy legyen módjuk egyéni szükségleteik kielégítésére a közösségen belül támogatjuk a gyermekek érzelmi megnyilvánulásait, erősítjük a szükséges kontrollt modellszerűen viselkedünk,

- a gyermekek fejlesztését azután kezdjük el, miután a gyermek beilleszkedett a csoportba, jól érzi magát, ismeri a felnőtteket és a gyerekeket, biztonságosan mozog az őt körülvevő óvodai környezetben,
- fejlesztjük a másik gyermek megértése iránti képességüket,
- a negatív érzelmek levezetésében biztosítjuk a kibeszélés, kimondás lehetőségét,
- kis történetekkel, példamutatással fejlesztjük az alapvető udvariassági szokásokat, magatartásmódokat,
- kihasználjuk a drámajáték fejlesztő hatásait,
- a felnőttek értő figyelemmel fordulnak a gyermekek felé,
- a gyermek-gyermek kapcsolatban kialakítjuk az együttműködés szabályait,
- a gyermekek figyelmét a másik pozitív tulajdonságaira irányítjuk,
- a gyermekek társas szükségleteinek kielégítése nem csak csoporton belül zajlik, hanem óvodai szintű program keretében is,
- valljuk, és a gyermekekkel elfogadtatjuk, hogy a gyermekek különbözőek, minden gyermek érték, elfogadható, szerethető,
- óvónőinket következetes pedagógus magatartás (elfogadás, tolerancia) jellemzi,
- olyan légkört alakítunk ki, mely segíti a csoportban a különbözőségek és a másság elfogadását.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Ennek érdekében:

- sokszínű óvodai élet szervezésével gazdag lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek az együttes tevékenységre, a társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményszerzésre
- kihasználjuk az érzelmi kapcsolatokat erősítő lehetőségeket:
 - kapcsolattartás tartósan hiányzó gyermekkel
 - élményszerző megfigyelő séták o játék, mindennapos mese
 - kirándulás / *szülői támogatással*
 - névnap, születésnap megünneplése/ *szülői támogatással*
 - színház, kiállítás látogatás / *szülői támogatással*
 - az ünnepekre való készülődés (Mikulás, karácsony, farsang, anyák napja, gyermeknap), ajándékkészítés /*szülői támogatással*
- törekszünk közös élményszerzés lehetőségének kihasználására a családokkal

- megalapozzuk a gyermekek viselkedés kultúráját, a már kialakult szokásokat erősítjük (köszönés érkezéskor, távozáskor gyermekeknek, felnőtteknek, kérés, megköszönés)
- rendszeresen biztosítunk a gyermekeknek társas, szabályjátékokat (környezeti, testnevelési játékok, matematikai szabályjátékok, dalos játékok...)
- ösztönözzük a gyermekeket a megkezdett tevékenység befejezésére, és a feladataikban jelentkező akadályok leküzdésére
- beszélgető körök szervezésével erősítjük az összetartozás érzését, amelyek lehetőséget adnak a gyermekeknek egymás meghallgatására, pozitív értékelésére
- kooperatív együttműködési lehetőségeket biztosítunk
- a gyermekeket érintő pozitív családi eseményeket folyamatosan figyelemmel kísérjük
- demokratikus légkörben megbeszéljük a kialakult konfliktusokat, igyekszünk a gyermekekkel közös megoldást találni
- a gyermekek tevékenységeiben fejlesztjük erkölcsi tulajdonságaikat: önzetlenség, tolerancia, mások érdekeinek figyelembe vétele, figyelmesség, igazságosság, lelkiismeretesség
- megtapasztaltatjuk a felelősség érzését, alakítjuk az őszinteség, igazmondáshazugsághoz való helyes viszonyt
- tevékenységeikben fejlesztjük szociális érzelmeiket: együttérzés, segítőkészség, bizalom, részvét, örömszerzés, bánat-, fájdalomokozás felismerése, átélése
- a gyermekek nyitottságára építve a mese, vers, ének zene, énekes játék, rajzolás, mintázás stb. a környezet megismerésén keresztül fejlesztjük esztétikai érzelmeiket: a szép iránti fogékonyságot, a művészi élmény befogadására való igényt és képességet

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Ennek érdekében:

- törekszünk arra, hogy a közösen végzett tevékenységek közben a gyermekek átéljék a felfedezés örömét és rácsodálkozzanak a szépre
- tevékeny óvodai élet szervezésével biztosítjuk, hogy a külső világ, a helyi és a néphagyomány élményszerű felfedezése, megismerése pozitív érzelmi kötődést alapozzon meg közvetlen, majd egyre bővülő környezetükkel
- óvodai életben megteremtjük a jeles napok, szimbolikus ünnepeink, a nemzeti ünnep hagyományait

- erősítjük a hazához, tájhoz, a kultúrához kötődést, az értékek megbecsülésére nevelést
- arra törekszünk, hogy megalapozódjon a gyermekek viselkedésében, kommunikációjában a szép, mint érték megbecsülésének, védelmének készsége

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Ennek érdekében:

- dolgozóinkat szeretetteljes bánásmód, odafordulás, törődés, tapintat, megértés, modell értékű biztosítása jellemzi
- elengedhetetlen a csoportban dolgozó felnőttek kölcsönös tiszteleten alapuló kommunikációja, együttműködése
- nevelésünk alapja a feltétel nélküli szeretet, minimális szabályokkal együtt, melyeket úgy alakítunk ki, hogy megfeleljen az adott gyermek képességeinek
- folyamatosan gazdagítjuk a közös élmények forrásait, a társadalmi tapasztalatok körét
- a csoportélet hagyományait a gyermekek elképzelései és döntései alapján, a szülők bevonásával. alakítjuk ki
- a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakításában figyelembe vesszük a gyermekek véleményét (egyezkedések, kompromisszumok)
- a társas és szabályjátékokat a fejlesztés érdekében rendszeresen biztosítjuk
- fontosnak tartjuk a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelését és alakítását (a magányos gyermekek felé a páros kapcsolat erősítését)
- a mikrocsoportos tevékenységek körét folyamatosan bővítjük
- a vállalt feladatokban az akadályok leküzdésére motiváljuk a gyermekeket
- óvodapedagógus személyes mintaadása modell értékű az elképzeléseket, a közös terveket összehangoló stratégiában (a játszótársként, alkalmanként bekapcsolódóként) a magatartás formálás szempontjából fontos a gyermeki viselkedés egyéni igényekhez, szükségletekhez és fejlettséghez igazodó pozitív értékelése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A mai kor társadalmi elvárásaként jelentkezett az integrációs igény, az együttnevelés, egyes gyermekek egyéni képességeinek megfelelő fejlődése érdekében. A jól integrálható gyermekek jelenléte a csoportokban jótékony hatással van minden gyermekre.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében fontosnak tartjuk a gyermekek rendszeres óvodába járását, a családokkal való szoros együttműködést.

Ennek érdekében:

- biztosítjuk a befogadó környezetet, óvodánkra jellemző az elfogadás, tolerancia, segítőkészség, a különbözőségek elfogadása
- a szükséges feltételek megteremtésével, alkalmassá tesszük az óvodai környezetet a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez (alapító okirat)
- minden gyermek számára biztosítjuk az esélyegyenlőséget, az óvodai ellátást
- kapcsolatot tartunk az érintett családokkal
- a szükségletekhez igazodó, differenciált fejlesztéssel alapozzuk meg az iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek kialakulását
- figyelünk a tehetséges gyermekekre
- gyermekeiken keresztül igyekszünk pozitívan hatni a családi háttérre is
- a gyermekekkel egyéni és mikrocsoportos formában foglalkozunk, a fejlődésüket nyomon követjük
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek igényéhez kapcsolódóan biztosítjuk a gyermeket megillető fejlesztést: rehabilitációs, képességfejlesztő vagy felzárkóztató tevékenység megszervezésével.

Az óvodapedagógus feladata:

- az újonnan érkező gyermek közösségbe történő befogadásának segítése.
- a csoportszoba otthonos, hangulatos, esztétikus, biztonságos berendezése,
- nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságot árasztó légkör kialakítása,
- a gyermek fejlettségéhez alkalmazkodó szokás és normarendszer kialakítása, ítéletek megfogalmazása, a gyermek jutalmazása,
- a társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése,
- a gyermek önálló véleményalkotásának támogatása,
- az én tudat alakulásának elősegítése, az egészséges életvitelhez, a társadalmi élet mindennapjaihoz szükséges jártasságok, készségek alakítása.
- a konfliktushelyzet békés, mindkét fél számára elfogadható megoldására törekvés,
- környezetvédelmi viselkedési és magatartásformák alakítása, az élővilág tiszteletére nevelés,
- a kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált fejlesztése, különbözőségeinek elfogadása és tisztelete, valamint az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- a tehetséges gyermek támogatása,

- a szülők bizalmának megnyerése, szemléletének formálása a nevelési problémák közös megoldásában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Az egészségesen fejlődő gyermekek képessé válnak az iskolai élet és a tanító elfogadására, fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaikkal egyaránt.
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.
- Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.
- Kellőképpen alakul kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk, önfegyelmük, amely biztosítja a tevékenységekben való aktív, kreatív közreműködésüket.
- Érzelmeket mások számára érthető formában és megfelelő módon tudják kifejezni.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka eredményeként a fogyatékosságuknak megfelelő legmagasabb fejlettségi szintet érik el.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd - és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodában folyó értelmi nevelés feladata a gyermekek ismereteinek rendszerezése és gazdagítása, az értelmi képességek fejlesztése. Az ismeret nyújtásának nagy szerepe van a gyermek tájékozódásának elősegítésében, a valóság pontos megismerésében.

A jövő, az egyre halmozódó információk tömege azt kívánja, hogy a gyermekek az értelmi nevelés során a legfontosabb képességeket birtokolják.

A 3-7 éves korosztály értelmi fejlődésének alapvető sajátossága az érzelmi motiváltság. A kedvező érzelmi állapot a gyermek cselekvésének elindítója, az érdeklődés egyik mozgató ereje. Ami iránt érdeklődik a gyermek, azt törekszik megismerni, ezáltal elindul a megismerési folyamat. Az óvodás gyermek számára annyi ismerhető meg a világból, amennyi érzékszervei

által befogadható és amelynek élményszintű átvételére lehetőséget biztosítunk. A közvetlen, élményt adó tapasztalatszerzés elősegíti a korszerű látásmód megalapozását. Óvodáskorban az ismereteket az életből kell meríteni. A valódi tudás az, amit a gyermek maga fedez fel és a megismerés után cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy a gyermek minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át és természetes kíváncsiságát kielégíthesse és az elsajátított ismeret alkalmazható, teljesítményképes legyen. Az egészséges gyerek mindenre kíváncsi, mindenre választ vár. Fontos az óvodapedagógus felkészültsége, korszerű szemlélete, lelkesedése, tervezőképessége.

Ennek érdekében:

- egyéni igényeikhez, ötleteikhez, képességeikhez igazodva juttatjuk őket változatos tapasztalatokhoz
- érdeklődésükre, kíváncsiságukra alapozva biztosítjuk a felfedezés, megtapasztalás élményét egész nap folyamán
- biztosítjuk, hogy a gyermekek a játékon tapasztalják meg a körülvevő világ sokszínűségét, szerezzenek tapasztalatot, gazdagodjon ismeretük
- célunk a gyermekek aktivitásának, motiváltságának, kíváncsiságának ébren tartása és kielégítése, a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása
- biztosítjuk az együttműködést, a közösen végzett tevékenységeket, ahol megosztják egymás között a tennivalókat és a kapcsolattartás végig kíséri a feladatmegértést, a végrehajtáson át a megoldásig
- figyelembe vesszük, hogy ebben az életkorban az igazi tudás az, amit a gyermek maga ismer meg és cselekvésen keresztül sajátít el.
- a gyermek fejlődését megfigyeléssel, nyomon követjük és írásban rögzítjük
- az óvónő személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével, ösztönzi a gyermekek közötti kommunikációt. Az óvodapedagógus nyelvhasználata, akkor példamutató, ha:
 - lényegre törő,
 - változatos hangzású,
 - hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésű
 - megfelelő használó.
- az óvodapedagógus feladata, hogy differenciáltan foglalkozzon a nyelvi hátrányos helyzetű, és kiemelkedő képességű gyermekekkel (Nyelv- és beszédfejlesztő óvodapedagógus)
- az óvónők munkáját logopédus segíti (Pedagógiai Szakszolgálat)

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Anyanyelvünk sokrétű, árnyalt jelrendszer, amelyet a gyerek sokféle tevékenység közben, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyának fejlődése során sajátít el. Az anyanyelv áthatja az élet minden mozzanatát, az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, annak szerves része. Az óvoda tevékenységben gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. A beszédtanulást befolyásolja a gyerek ép idegrendszere, a családi, a bölcsődei és az óvodai környezete. Az ingerszegény környezetből érkező, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében kiemelten fontos az egyéni fejlesztés és a példa értékű felnőtt minta.

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Az anyanyelvi kompetenciák kialakításával biztosított a gondolatok és érzések kifejezésének képessége

Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának fejlődését, szociális kapcsolatainak alakítását, erősítését, értelmi fejlesztését és elősegíti a gyermek sikeres iskolakezdését. A gyermekre figyelő, jó beszédpéldát adó, jól artikuláló, választékosan beszélő környezet a gyermek nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolja.

Ennek érdekében:

- arra törekszünk, hogy megismerjük a gyermekek beszédállapotát
- időt és helyet biztosítunk a felnőttek - gyermekek, gyermekek -gyermekek egymás közötti beszélgetésekre
- az óvodapedagógus értő figyelemmel fordul a gyermekek felé, beszéde példaértékű
- mondanivalója hiteles, beszéde szemléletes, nyelvtanilag helyes, érthető, választékos, metakommunikációs eszköztára változatos
- a beszélőkedv fenntartása kiemelt feladat, jelen van az óvónő személyes, kommunikációra ösztönző példája (odafigyelés, meghallgatás, változatos nyelvi eszközök)
- az óvónő lehetővé teszi kötetlen beszélgetések alkalmával is, hogy a gyerekek kérdezhessenek, válaszol nekik és visszakérdez, megengedi, hogy a társak is válaszoljanak, tudatosítja a gyerekekben, hogy ugyanarra a kérdésre többféle válasz is adható

- arra törekszünk, hogy a gyermekek bátran kérdezzenek, elmondhassák élményeiket, ötleteiket
- fontosnak tartjuk az alapvető kommunikációs és illemszabályok megismerését (köszönés, megszólítás, bemutatkozás, véleménynyilvánítása felnőttekkel és gyermekekkel)
- olyan élethelyzeteket, beszédhelyzeteket teremtünk, ahol a gyermeket meghallgatjuk, kérdezhet, választ kap, összefüggő mondatokban beszélhet
- lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek beszédaktivitását, beszédkedvét, a teljes odafordulással és aktív figyelemmel ébren tartsuk
- spontán és tervezett, egyéni és csoportos beszélgetéssel (beszélgetőkör) fejlesztjük kifejezőkészségüket, szókincsüket, beszédfigyelmüket, és beszédfigyelmüket
- ahol szituációs játékokkal alakítjuk beszédkulturájukat, lehetőséget adunk a verbális önkifejezés gyakorlására
- alkalmazzuk a drámajáték elemeit
- közvetlen fejlesztési lehetőséget kínálunk a különböző anyanyelvi játékokon keresztül, amelyek játékos mozgásra cselekvésre épülnek és lehetőséget biztosítanak a szókincs bővítésre, kifejezőkészség, artikuláció fejlesztésére

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az óvodás gyermek számára az érzékszerveken keresztül biztosított, változatos, cselekvésen, tevékenységeken alapuló tapasztalatszerzés felgyorsítja a gondolkodás fejlődését. Tevékenykedtetéssel az érzelmi hatások fokozottabban érvényesülnek, fejlődik gondolkodásuk (szimbolikus gondolkodástól, a problémamegoldó gondolkodásig, fogalomalkotásig.) A tudásvágy kielégítése megnyitja az utat olyan magasabb rendű igények felé, mint az esztétikum iránti igény, az önmegvalósítás vágya, az alkotásvágy, a szabadságvágy.

A gyerekek megfigyelése, megismerése, fejlődésük nyomon követése jó kiindulópont a differenciált fejlesztés megvalósítására. A gyerek a differenciált bánásmód hatására jut el a saját értelmi képességeinek legmagasabb szintjére. Az egyéni fejlesztés biztosítja a sikeres iskolakezdést, hogy majdan a gyermekek önálló, kreatív, fantáziadús, kezdeményező, felelősséget vállaló felnőttekké váljanak.

A pedagógus hatásrendszere: elismerő szó, mozdulat, mimika, szemjáték, lelkesedés, boldogság - érdeklődés kimutatása, buzdítás, dicséret, érdeklődés, kiemelés, elismerés, megerősítés.

Ennek érdekében:

- fejlesztjük a gyermek énképét, segítjük testséma kialakulását
- olyan légkört biztosítunk, amely felfedezésre ösztönöz (fantázia, alkotó gondolkodás szárnyalása)
- maximálisan kihasználjuk azt, hogy a gyermek érzékszervein keresztül, tapasztalati úton ismeri meg az őt körülvevő világot
- építünk a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalataira, bővítjük a természeti, társadalmi, tárgyi környezetéből szerzett benyomásaira.
- tudatosan szervezzük a közös alkotó tevékenységeket, mert az átélt intellektuális élmények fejlesztik a gyerek értelmi képességeit, mely során motivációs bázis alakul ki a gyermekben
- olyan sikerélményeket biztosítunk, melyek hatására az emlékezeti bevésés erősebb, mert az érzelmi többlet fokozza az értelmi fogékonyságát
- figyelem koncentrációt igénylő feladatokat biztosítunk
- a közös tevékenységek, a beszélgetések során a gyermek ráérez az együttgondolkodás örömére, alakul kifejező- és problémamegoldó készsége, fejlődik gondolkodása
- a képzelet sokoldalú fejlesztése (drámajáték, önkifejezés vizuálisan, szóban, tánccal, mozgással -zenére, mese-tudat elkülönítése)
- megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermek a művészeteken és az alkotómunkán keresztül szerezzen olyan élményeket, amelyek felkeltik és fenntartják a tanulás örömeit

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermek egyéni kíváncsiságára építve

- Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása.
- A beszédkedv biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése.
- Beszédmegértés fejlesztése.
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása.
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.

- a tervezetten szerzett tapasztalatok gyakorlatorientált megvalósítása
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése játékos cselekedtetés során, kommunikációs helyzetben az ok-okozati összefüggések felismertetése, környezettudatos magatartás megalapozása.
- A kognitív képességek fejlesztése az egyre pontosabb, valósághű észlelés, a figyelem, a képzelet, a problémamegoldó gondolkodás, az alkotóképesség és az alakuló fogalmi gondolkodás fejlesztésével, az iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi érettség kialakítása.
- A szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség-, képességfejlesztés, együttműködés a fejlesztőkkel, a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek.
- Érzékelésük, észlelésük tovább differenciálódik.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
- A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai megfelelnek a befogadó intézmény elvárásainak, az iskolába kerülő gyermekek esetében.
- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről, s azt képesek a gyakorlatban is alkalmazni.
- Képesé válnak a tevékenységek és jelenségek ok-okozati összefüggéseinek felfedezésére és véleményük kifejezésére.
- Képesek a probléma felismerésére és megoldására.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az intézmény szakos ellátottságát a törvényi előírásoknak megfelelően igyekszünk biztosítani:

Óvodapedagógus: csoportonként 2 fő

Ebből:

Igazgató: 1 fő

Igazgató helyettes: 1 fő

Dajka: csoportonként 1 fő

Pedagógiai asszisztens: 1 fő

Egyéb ügyintéző: 1 fő

A karbantartó feladatokat 1 fő közfoglalkoztatott látja el.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje, modellt, mintát jelent a gyermek számára.

A munkarend kialakítása az óvodapedagógusok között a lehetőségeket figyelembe véve megegyezéssel történik.

Az óvodapedagógusok és dajka nénik közötti munkakapcsolat a sajátos feladataiknak megfelelően jól összehangolt. A dajkák munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A dolgozók önképzése és továbbképzése tudatos és tervszerű. Elősegíti a szakmai önállóságból adódó innovatív lehetőségek kihasználását. Az elméleti felkészültséget és a módszertani kultúra fejlesztését jól szolgálja a munkaközösség. A szakmai munkaközösség teljes szakmai önállósággal bír. A Pedagógiai Programra épülő önálló tervvel rendelkezik, és e szerint végzi munkáját.

Az összehangolt nevelőmunkát meghatározó elvek:

- elhivatottság,
- szakmai tudás,
- elfogadó, segítő támogató attitűd,
- csapatszellem,
- a különbözőség tisztelete,
- multikulturális érzékenység,
- modellértékű életvitel.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködésével történik.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermeket nevelő óvodákban dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák az etnikai óvodai nevelés célkitűzéseit.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek is feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját.

Tárgyi feltételek

Óvodánk részben rendelkezik a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Működési feltételek biztosítottak, a csoportok száma jelenleg három.

A gyermekek számára napi háromszori étkezést biztosítunk egy jól felszerelt központi konyháról, mely felvállalta a speciális étkezést igénylő gyerekek ellátását is.

Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezései oly módon van kialakítva, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Az udvari játékok még részben bővítésre szorulnak. Az óvoda alapvető tárgyi feltételei - a Baptista Szeretetszolgálat és az Ibrány Város Önkormányzata által kötött Közoktatási Megállapodásnak és Használatba adási Szerződésnek megfelelően biztosítottak. A gyerekek óvodai környezetének kialakításában otthonosságra, a barátságosságra törekszünk ezzel is ösztönözve a gyerekek játékkedvét, ennek kialakításában a gyermekek az igényeik és tevékenységeik alapján aktívan részt vesznek.

A tárgyi feltételek lehetővé teszik mozgás és játék igényük kielégítését. A csoportszobák és a hozzátartozó helyiségek harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vannak ellátva. Az eszközök és felszerelések melyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon, a gyermekek biztonságát figyelembe véve vannak elhelyezve. Az óvoda épülete részben megfelel a törvényben meghatározottaknak. A gyermekek gondozásához, neveléséhez szükséges alapvető feltételeket biztosítja. Az óvodában a csoportszobákon kívül óvodavezetői iroda, WC-k, tornaszoba, melegítő konyha található. Hiányzik azonban a felnőtt öltöző, a gyermekek számára orvosi-, és elkülönítő szoba, valamint raktár és szertár. Az épület különböző helyiségeit folyosók kötik össze. A folyosón elhelyezett öltöző szekrények biztosítják a gyermekek számára a ruhájuk elhelyezését és az öltözködést.

A gyermekek egészséges életviteléhez és fejlesztéséhez szükséges tárgyi feltételeket a meglévőkön túl az anyagi lehetőségekhez mérten folyamatosan pótoljuk és fejlesztjük, figyelembe véve az elhasználódást, a modern kor követelményeinek való megfelelést.

Az óvodai élet megszervezése

- Az egyes csoportok tevékenységei között törekedjünk a harmonikus arányok kialakítására, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- A napi tevékenységek során a gondozási teendőkre kiemelt figyelmet fordítsunk.
- Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is neveljen, építse kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segítse önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.
- A tevékenységi körökhöz kapcsolódó direkt és indirekt módon szervezett tanulási formák anyagának tervszerű, tudatos feldolgozása járuljon hozzá a gyermekek iskolai életének sikeres megkezdéséhez.
- Úgy szervezzük a napi tevékenységeket, hogy vegyük figyelembe azt, hogy valamennyi korcsoportban a tevékenységek ajánlott alapformája a testnevelésen kívül a kötetlen szervezeti forma, ahol a betervezett anyag a néphagyomány elemeit is magába foglaló játékos tevékenység során kerül feldolgozásra.
- Az ismeretbővítés során különös figyelemmel kell lenni az elmélyült játéktevékenység tiszteletben tartására, az alkalmas idő megválasztására.
- Nagycsoportos korú gyermekek esetében, ha az óvónő úgy ítéli meg, hogy a gyermek fejlődése és fejlesztése érdekében a kötött szervezési forma hatékonyabb, alkalmazhatja ezt a tanulási formát is, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- Veszélyhelyzet esetén a gyermekcsoportokban dolgozó óvodapedagógusok online formában törekedjenek a gyermekek fejlesztésére.

A csoportok kialakítását meghatározó elvek:

- az óvoda hagyományainak figyelembevétele,
- a helyi adottságok (humán erőforrás, tárgyi feltétel stb.),
- az évenkénti demográfiai mutatók,
- partnerek igénye (a lehetőségekhez mérten):
 - megfelelő életkori arány kialakítása,
 - nemek aránya,
 - etnikai kisebbség aránya.

Ennek figyelembevételével lehetőség szerint **homogén** csoportokat szervezünk.

Hetirend megszervezésének követelményei:

- A hetirend szervezése a változatos tevékenységek biztosításával.

- Biztosítsa és erősítse a gyerekek szokásrendjének alakulását.
- Biztonságot, nyugalmat, rendszerességet tükrözzön és éljen meg a gyermek.
- Legyen rugalmas (élmények, események, időjáráshoz való alkalmazkodás terén is).
- Az óvónők módszertani szabadságának és a csoportközi foglalkozások rendjéhez való alkalmazkodással olyan hetirend kialakítása, amely során figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait.
- A szabad játékot szem előtt tartva korcsoportonként szervezzünk a játékba integrált tanulási tevékenységeket.
- A tanulási tevékenységek növekvő időtartama 5-45 perc, arányos elosztásban, a csoport életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- A segítő hálózat szakembereinek foglalkozási időpontjainak figyelembevétele.
- Időpontok egyeztetése a közösen használandó helyiségek igénylésére.
- A heti ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplexitás biztosítása az egyes tevékenységi formák között.
- A szabad játék, éneklés, vizuális tevékenység, verselés, mesélés, mindennapos testnevelés biztosítása a mindennapok folyamán.
- A gyermeknek naponta szüksége van a játékos mozgásra, ezért heti egy-két alkalommal minden csoportban szervezett mozgásos tevékenységet biztosítása.
- A hét kertén belül egy-egy nap bizonyos tevékenységi forma legyen a hangsúlyozott (vers-mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézi munka, mozgás).
- A lehetőség megteremtése, hogy gyermekek a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a hét folyamán.
- Az alapfeladaton túli szolgáltatások során a lehetőség biztosítása a célirányos képességfejlesztésre. A foglalkozásokat a délelőtti órákban csoportközi szervezéssel oldjuk meg. A részvétel szakember javaslata alapján történik (beszédfejlesztés, egyéni fejlesztés), ill. önkéntes a tehetséggondozás keretén belül (gyermekjáték és néptánc,).

A Hetirend kialakításában szeretnénk minél inkább biztosítani az óvodapedagógus szabadságát, teret adni a rugalmasságnak. Az óvodapedagógus a Hetirend kialakításakor a rendszeresség mellett legyen szabad abban, hogy adott esetben a fejlesztési célok megvalósítása érdekében, a csoport szükségleteihez igazodva változtathasson.

Verselés, mesélés	Mindennap legyen jelen (pl. alvás előtt) +1* hetente tervszerűen beépítve a játékos tevékenységbe korcsoportonként az életkori sajátosságoknak megfelelően
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Mindennap legyen jelen (dalos játék, altatódal) +1*. hetente tervszerűen beépítve a játékos tevékenységbe korcsoportonként az életkori sajátosságoknak megfelelően
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mindennap legyen jelen (pl. játékidőben) +1* hetente tervszerűen beépítve a játékos tevékenységbe korcsoportonként az életkori sajátosságoknak megfelelően
Mozgás	Frissítő torna, mozgáslehetőség +1* hetente tervszerűen beépítve a játékos tevékenységbe korcsoportonként az életkori sajátosságoknak megfelelően
A külső világ tevékenység megismerése	hetente tervszerűen beépítve a játékos tevékenységbe korcsoportonként az életkori sajátosságoknak megfelelően. Középső és csoportban matematikai jellegű is.

Napirend

A napirend szervezésének elvei:

- Feltételek biztosítása a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-45 perces) csoportos játékba integrált tevékenység tervezéséhez, szervezéséhez.
- A különböző tevékenységek, a gyermekek egyéni szükségletei, valamint a helyi szokások és igények figyelembe vétele.
- A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermekek számára.
- Az évszakhoz igazodva, az óvoda sajátosságait figyelembe véve a gyermekek mozgásigényét előtérbe helyezve szervezzük a csoportok napirendjét.
- Stabilitás, folyamatosság, rugalmasság.
- Az óvodai élet kerete a napirend, amelyben mindennek megvan a helye és az ideje.
- Törekszünk arra, hogy a szülőkkel összehangoljuk, valamint a kialakítása során minél több idő álljon a gyermekek rendelkezésére, legfontosabb élettevékenységére, a játékra.
- A folyamatosság egyedül az ébredés során valósul meg. Az étkezés azonban közös és egyszerre van, mivel egy jól működő családban sincs ez másként. A középsős és nagycsoportos korú gyermekek végzik az asztal megterítését, ügyelve annak

esztétikumára (ünnepi és hétköznapi terítés, kiegészítők alkalmazása stb.). A kiscsoportosok munkatevékenysége az étkezés után lezajló rendrakásban történik (tányér asztal közepére helyezése, szék elrakása a helyére, szalvétát a szemétkosárba helyezik).

- Naposi munka középső-, nagycsoportban, de néhány esetben a kicsik is segíthetnek. Letörlik az asztalt.
- A verskezdeményezések mindig valamilyen tevékenységhez kapcsolódnak (rajz, mintázás, kézimunka stb.), így azért nincs megjelölve a helye a napirendben.
- A mesék, mondókák, dalok kiválasztása nagy körültekintést igényel, mert értéket kell követnie. Szerencsére gazdag mesegyűjtemény áll rendelkezésünkre, van miből válogatnunk.
- A dramatizálás, bábozás szervezett kezdeményezés formájában történik, de bármikor lehetőséget kell adnunk ennek a játékformának, amikor ezt a gyermekeink igénylik, igen jelentős személyiségfejlesztő hatása miatt. Az ehhez szükséges játékeszközök a gyermekek rendelkezésére állnak szabadidőben is.
- A közös étkezésnek rendkívül fontos szerepe van a nevelési folyamatban, több mint szükséglet, kielégítés. A közös étkezések hangulata, családias légköre, az elvégzett munka szeretetére, egymás megbecsülésére, tiszteletére nevel.

A napirendből tükröződnek nevelési elképzeléseink is. Nevelésünk alapja a rendszeresség, de az ünnepeken vagy kirándulásokon ez rugalmasan változik. A rend nem csupán az időpontok betartását jelenti, mert természetesen módosulhat, hanem az együttlétre szánt idő és hely rendjét, annak minőségét, értve alatta a kezdeményezéseket, étkezéseket stb.

Keret jellegű napirendi javaslat

Időtartam	Tevékenység
6:00-9:00	Játékba integrált tanulás, egyéni vagy mikrocsoportos játéktevékenységek. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Képességfejlesztés Verselés, mesélés Mozgás Gondozási feladatok, testápolás Tízórai
9:00-12:00	Játékba integrált tanulás egyéni, vagy mikrocsoportos játéktevékenységek alkalmával, ezen belül napi 45 perces időtartamban, tanköteles kor előtt állók és a tanköteles korban lévő gyermekek a

feladatokhoz igazodva és figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben vesznek részt. Az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben részt vevő gyermekek számára napi 45 percben a csoportszobákban szervezzük a foglalkozásokat.

Séta, szabadban szervezett játéklehetőségek, a környezet tevékeny megismerése.

Levegőzés

12:00-13:00 Testápolás, gondozási tevékenységek, ebéd

13:00- 15:00 Pihenés egyéni szükségleteknek megfelelően.

Testápolás, gondozási feladatok

15:00-17:00 Uzsonna, játék, egyéni fejlesztés, hazabocsátás

Az óvodai nevelőmunka tervezése

Az óvoda Pedagógiai Programja - A helyi óvodai pedagógiai program (HPP) az óvoda kötelezően előírt alapdokumentuma, mely már tartalmazza a helyi sajátosságokat, az óvoda sajátos arculatát, hagyományait.

Az éves pedagógiai munkaterv - Az éves pedagógiai munkatervet az intézményvezető készíti el, megvitatását, véleményezését követően a nevelőtestület fogadja el. Jelentősége abban áll, hogy hidat képez a HPP és a gyermekcsoport nevelési/tanulási terve között. Segít értelmezni a HPP konkrét megvalósításának feltételeit az adott gyermekcsoport nevelési gyakorlatának megtervezése, megszervezése számára. Az intézmény éves munkaterve tanévenkénti bontásban biztosítja a program megvalósításának aktuális feladatait. Az éves munkaterv az előző év eredményei, tapasztalatai alapján határozza meg a tanév aktuális feladatait.

Csoportnapló - tartalmazza:

- a gyermekekre és a csoport összetételére, - szervezeti és időkereteire vonatkozó általános és statisztikai adatokat, kimutatásokat.
- a nevelés tervezését, szervezését és értékelését (a gyermekek szociális érettségének, közösségi magatartásának alakulását, fejlesztési lehetőségeit),
- a tanulás tervezését havi lebontásban, a tevékenységek tartalmát, valamint az ezekhez kapcsolódó konkrét nevelési, képességfejlesztési feladatokat és eszközöket,
- a halmozottan hátrányos-, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzetű gyermekek névsorát,
- a gyermekek egészségét, biztonságát és a balesetek megelőzését szolgáló intézkedéseket,
- a nevelőmunka éves értékelését.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermek egyéni fejlődését nyomon követő ún. „**fejlődési napló**” **vezetése** félévenként, amely tartalmazza:

- a fejlődési napló mérési és félévi tájékoztatás rendjét
- anamnézisét
- a bemeneti és kimeneti állapot
- a játék, testi, értelmi, anyanyelvi, érzelmi és szociális fejlődés, egészséges életmód, a munka és a tanulási folyamat szintjének alakulását.
- Kiscsoportban az egyéni komplex állapotfelmérés alkalmazzuk az egyéni képességeinek vizsgálatára
- a nevelési év elején egyéni fejlesztési tervet készítünk

A fejlődési napló számszaki adatokat tartalmaz (%-ban megadott érték), mellyel pontosan nyomon követhető a bemenettől számított hozzáadott érték szintjének alakulása.

A képességmérést a Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer

4-8 évesek számára kidolgozott programcsomag rövidített változatával végezzük. Ennek alapján értékeljük:

- írásmozgás-koordinációt,
- összefüggés-megértést,
- beszédhallást,
- következtetést (erkölcsi érzék, feladatvállalás, feladattartás)
- számlálást,
- relációszókincset,
- a szocialitást.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban

Az óvodai neveléssel kapcsolatos kötelező dokumentációk készítése és vezetése az óvodapedagógusok feladata.

Feltétele a gyermekek életkorának és fejlettségének alapos ismerete, valamint a lehetőségek széleskörű feltérképezése.

- Éves terv készítése
- Hetirend és napirend összeállítása
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése
- A nevelőmunka folyamatos értékelése

A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés és értékelés célja: a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Területei:

- Dokumentumok ellenőrzése, elemzése.
- A nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése.
- A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése.
- A helyi pedagógiai program megvalósulásának nyomon követése, ellenőrzése.

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvoda igazgatója a felelős. Az ellenőrzés, értékelés is az ő feladata. Fontos az objektív értékelés, amely alaposítást, körültekintést igényel. A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása.

Az ellenőrzés kiterjedhet dokumentumok ellenőrzésére, valamint a gyermekcsoport fejlettségére. Az óvónők pedagógiai munkájuk ellenőrzésére azért van szükség, hogy munkájuk értékelésével tisztában legyenek, megőrizzék a megújulás képességét, innovációjuk szakmai kontroll segítségével fejlődjön.

Az ellenőrzés a tanév folyamán előre ütemezetten történik, az óvoda éves pedagógiai működési tervet tartalmazza.

Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzésére értelmezve.

ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Óvodai Pedagógiai Program cél- és feladatrendszere nem valósulhatna meg a **többi partner**, támogató, segítő együttműködése nélkül. A **partnerkapcsolatok** az elmúlt évek hagyományaira épülve, a helyi nevelési programban szabályozott, az éves munkatervben konkretizált együttműködési terveken alapulnak. Az óvoda kapcsolatrendszerében hangsúlyos szerepet tölt be a kapcsolati hálózat kiépítése, az együttműködés színtereinek bővítése, mely képes az óvodai hátránycsökkentő munkát támogatni.

Kapcsolattartás a szülőkkel

Az óvodának elsődleges és legfontosabb kapcsolata a szülőkkel van. Napi szinten a csoportban dolgozó pedagógusok találkoznak velük. A szülők az igazgatóval előre egyeztetett időpontban vehetik fel a kapcsolatot. Az óvoda és a családok által közösen szervezett programok és ünnepek családias légkört teremtenek, ahol a felnőttek és a gyermekek együtt végzett tevékenységei is hozzájárulnak az örömteli érzelmek kifejezéséhez.

Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy

Óvodánk fenntartója a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy. A vezetőivel a kapcsolatunk nagyon jó, folyamatos és állandó. Ez a kapcsolattartás szóbeli és írásos tájékoztatásokon, jelentéseken, gazdasági beszámoltatásokon keresztül valósul meg. Rendszeres, illetve alkalmasszerűen, szakmai rendezvényeken veszünk részt a

társintézményekben, a fenntartó által szervezett konferenciákon. A Baptista Szeretetszolgálat szakemberei helyszíni látogatások, ellenőrzések keretében segítik munkánkat. Kiemelt programok által lehetőséget kapunk a baptista óvodák szakmai életének megismerésére. Óvodánkban hagyományként működik a nyári Amerikai Bibliai Tábor. Észak-Karolinából a baptista egyház önkéntesei eljönnek intézményünkbe táboroztatni. Egy héten át tartó színes, változatos programokkal hozzák közelebb a 3-10 éves korosztály számára a Biblia üzenetét. Rendhagyó zenés foglalkozásokon lehetőség nyílik a hitélet gazdagítására.

Évek óta jól működik a központ szervezésében és támogatásában létrejövő „Cipősdoboz akció”, melyben óvodánk is részt vesz. Valamint a rendszeresen megrendezésre kerülő karácsonyi és hálaadó ünnepség alkalmával lehetőség nyílik közösség építésre.

Eperkert Bölcsőde és a Varáhsziget Gyerekház

A település bölcsődéjével törekszünk a jó partnerkapcsolat alakítására, hogy ismerjék az óvodát és szívesen ajánlják azt. Keressük a tartalmas együttműködés lehetőségeit. Kapcsolattartás formái:

- megbeszélések, szakmai konzultáció,
- közös tartalmak, programok, az intézmények közötti téma azonos napok szervezésére (Oviba hívogató... stb.),
- információcsere az átadott gyermekekről

Ibrány Városi Óvoda;

Református Általános Iskola és Óvoda;

Árpád Fejedelem Általános és Művészeti Iskola Ibrány

Kölcsönösen segítjük egymás munkáját. rendezvényeink színesebbé tételében aktívan közreműködnek gyermekink.

Óvoda-iskola átmenet támogatásának formái:

- Iskola- és óvodalátogatás
- Szakmai konferenciákon való részvétel
- Közös szülői értekezlet
- Rendezvényeken való részvétel
- Kerekasztal megbeszélés - az első osztályosok nyomon követése.

Ibrányi Integrált Szociális szolgáltató Központ

A családok mentális és szociális problémáinak megoldásában együttműködünk a Ibrányi Integrált Szociális szolgáltató Központtal.

A halmozottan hátrányos, hátrányos és veszélyeztetett gyermekek magas létszáma miatt is kapcsolatunkat hatékonyság és jó együttműködés jellemzi. Az ifjúságvédelmi feladatokat ellátó óvodapedagógusok szinte mindennapos kapcsolatban állnak a Ibrányi Integrált Szociális szolgáltató Központ vezetőjével.

Kapcsolattartás formái:

- Esetmegbeszélés, esetkonferencia.
- Szakmaközi megbeszélés.
- Folyamatos konzultáció.
- Információ csere.
- Szociális segítő munkatárs által biztosított heti foglalkozások.

A város rendezvényein, gyermekműsorokon, foglalkozásokon, kiállításokon részt veszünk, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődésüket.

Városi Könyvtár

A könyvtár mindennap nyitott gyermekeink és a dolgozóink számára, mely biztosítja a lehetőségeket az ismeretszerzésre, az önképzésre.

Egészségügy

Jó a kapcsolatunk az egészségügyi dolgozókkal (gyermekorvos, fogorvos, védőnők). Időszakos ellenőrzések, szűrések és előadások, fórumok alkalmával mind a gyermekek, mind a felnőttek lehetőséget kapnak egymás munkájának megismerésére.

Egyház

A kapcsolattartás rendszeres. A hitoktatást a szülők igényei alapján szervezzük, csoportközi foglalkozások keretén belül a törvényeknek megfelelően.

Pedagógiai Szakszolgálat

A szakszolgáltatást biztosító intézményekkel való kapcsolat napi rendszerességgel működik. Ez nagyban megkönnyíti az arra rászoruló gyermekek problémáinak megoldását. Minden év december 15-ig a vizsgálatra szoruló gyermekek jellemzését megküldjük a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálatnak. A szakember vizsgálatának függvényében tesszük meg a kellő intézkedést a gyermek további fejlesztésével kapcsolatban, amely lehet szakszerű, speciális foglalkoztatás a szakintézményben, esetenként az óvodában, szakember irányításával. A szakemberek heti egy alkalommal a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyéni és mikrocsoportos foglalkozás keretén belül foglalkoznak, ill. az óvodapedagógusokkal konzultálnak ezen gyermekek megfelelő fejlesztéséről.

Kapcsolattartásunk alkalomszerű. A folyamatosan érkező információk alapján, a lehetőségeket figyelembe véve részt veszünk rendezvényeiken, továbbképzéseiken, előadásaikon.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A cigány kisebbség érdekeit képviselő szervezetekkel a kapcsolat részünkről biztosított. Véleménynyilvánításukra mindig lehetőséget adunk, a törvény elvárásainak megfelelően egyetértésüket kérjük a meghatározott kérdésekben. Óvodai rendezvényeken, fórumokon aktív részvételükre számítunk.

A nemzetiségi kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok

A roma lakosság - mint sajátos etnikum - többnyire halmozottan hátrányos társadalmi helyzete mellett magán hordoz jó néhány egyéb, sajátos kulturális jegyet is (bizonyos gazdasági vonatkozású specifikumokat és általában jellegzetes lelki alkatokat), melyeknél fogva lényegét tekintve különbözik más társadalmi rétegektől.

Az iskolás kor előtti intézményes nevelésre rendkívül fontos feladat hárul.

Célunk: valamennyi 3-6 éves korú roma gyermek mielőbbi óvodai nevelésben részesítése, ezzel megteremtve az esélyegyenlőséget.

Jelenleg integrált nevelés keretében foglalkozunk az etnikai gyermekekkel. Több éves tapasztalatunk, hogy a cigány gyermekek esetenként súlyos hátrányokkal kerülnek az óvodába, iskolába.

Jellemző rájuk:

- az intellektuális alulteljesítés
- a sérült beszédkommunikáció
- a hiányos vagy gyenge tanulási motiváció
- a kitartás hiánya
- az önállótlanóság
- a hiányos információk minden téren
- az „én” elfogadás problémái
- hajlandóság az agresszióra
- magatartási zavarok
- a tolerancia hiánya

Feladatunk:

Minden egyes családdal megtalálni a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a segítség legmegfelelőbb formáját.

A családok belső életének ismeretében tervezzük és szervezzük közös programjainkat.

Az együttműködés formái:

- Megpróbáljuk a szülők egészségkultúráját formálni:
- az óvodapedagógusok felvilágosító munkája, egészségügyi szakemberek előadásai (orvos, védőnő)

- Anyás beszoktatás: a szülők együtt játszhatnak a gyerekeikkel, ez érzelmi biztonságot jelent a gyermekeknek.
- Szülői munkaközösségek programja: közös kirándulások
- Hagyományörző délutánok szervezése; megtartjuk és fejlesztjük a kialakult szokásokat, mint pl.: saját énekes táncos előadásokat, meséléseket, hangszeres játékokat, az ősi cigány mesterségek bemutatását, Ki mit tud? versenyeket.
- Közös ünneplések során a naptári ünnepekben a saját szokásaik, sajátos kultúrájuk ápolása
- Szülői értekezleteken a nevelési gondok, problémák összehangolása, egymás munkájának segítése.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Az együttműködés formái:

A külföldi magyar óvodákkal kötött együttműködési megállapodás szerint.

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi

a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.

b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.

c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.

d) A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

A fejlesztés magába foglalja a sajátos nevelési igény típusának megfelelően a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. *A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.*

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

A többségi óvodákban megvalósuló – integrációs nevelés

Cél

A gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Feladat

- > A különleges bánásmódot igénylő gyermekek egyéni és differenciált fejlesztése, fejlődésük segítése (sajátos nevelési igényű gyermekek; beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek; kiemelten tehetséges gyermekek).
- > A fejlesztéshez szükséges, másságot elfogadó, befogadó szemlélet, feltételrendszer, valamint módszerek biztosítása.
- > érdeklődésük felkeltése a szűkebb- tágabb környezetük iránt.
- > Megfelelő szervezési mód, módszer, motiválás és eszköz megválasztása, az elérhető maximális képességek kibontakoztatására, fejlesztésére.
- > Speciális szakemberekkel való összehangolt munka eredményeként egyéni fejlesztési terv összeállítása és végrehajtása, a pozitív szociális magatartási minták közvetítése.
- > Különleges bánásmód alkalmazása, a gyermek iránti elvárást fogyatékosságának mértéke határozza meg.
- > A különleges bánásmódot igénylő gyermekek egyéni, veleszületett képességeinek megismerése és minél hatékonyabb fejlesztése, valamint adottságaikra épülő, majd

gyakorlás és céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott teljesítményük növelése.

- > A család szokásait, sajátosságait figyelembe véve az intervenciók gyakorlat érvényesítése, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásainak alkalmazása.
- > Testséma kialakítása, fejlesztése.
- > A finommotorika fejlesztése.

Az integráció fogalma

A különböző okoknál fogva tanulásban akadályozottak együttes oktatása-nevelése hasonló korú és ilyen zavarokat nem mutató társaikkal.

Az integráció feltételei

- A gyógypedagógusok megfelelő kapcsolata a fogyatékos gyermeket vállaló pedagógusokkal (rendszeres konzultáció, összehangolt munka).
- A feladatot vállaló pedagógusok megfelelő gyógypedagógiai tudása.
- A csoporttársak megfelelő viszonyulása. A különbözőség el- és befogadó képességének kialakítása.
- A család pozitív és támogató hozzáállása.
- A gyermek képességei.

Az integráció tartalma

- A szűkebb és tágabb környezet megismerése.
- A közvetlen környezet elemi szintű megfigyelése.
- Az ismeretek tevékenységbe ágyazott alkalmazása.
- Önkiszolgálás, együttműködés felnőttekkel, gyermekekkel.
- Alapvető higiénés szokások gyakorlása a napi és hetirendnek megfelelően.
- Helyes viselkedési formák gyakorlása, együtt játszás, együttélés.
- Hagyományok megismerése, ápolása, ünnepeken való részvétel.
- Értelmi szintnek megfelelő játékok, mondókák, mesék.
- Lehetőség szerint kapcsolódás olyan pályázathoz, mely a **gyermekek zenei tehetségfejlesztését, tehetséggondozását** segíti elő
- Egyszerű ritmushangszerek használata.
- Zene, játék, mozgás, beszéd összekapcsolása.
- Az ábrázolás eszközeinek és technikáinak megismerése, alkalmazása.
- A testséma megismerése, játékos formában történő izomerősítés.
- A téri irányok gyakorlása, mozgáskoordináció.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről. Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött - óvodai nevelésre kötelezett - és a komplex - pedagógiai-gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi - vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha a gyermek nevelése vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett valósítható meg megfelelően.

Cél

- A harmonikus, nyugodt biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Feladat

- Elfogadásuk, beilleszkedésük támogatása
- Esélyegyenlőségük biztosítása
- Differenciált, egyéni fejlesztés megvalósítása a napi tevékenységekben - óvónő által
- Rehabilitációs foglalkozások biztosítása
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség elérése, a rehabilitációs foglalkozások és az egyéni differenciált fejlesztés által.

Óvodánk nevelési feladata:

- mindent megteszünk azért, hogy az ép és enyhe értelmi fogyatékos gyermek kisgyermekek számára sok közös élményt, örömteli együttlétet biztosítsanak,
- ahol megtanulják épek és sérültek elfogadni egymást.
- hangsúlyozzunk a személyes példaadást (tolerancia segítségnyújtás, elfogadás)
- a szükséges feltételek megteremtésével, alkalmassá tesszük az óvodai környezetet a enyhe értelmi fogyatékos gyermekek fejlesztéséhez
- az óvoda minden dolgozója elfogadó, odaforduló, helyes értékítélettel, toleranciával rendelkező, segítséget adó magatartást tanúsít a gyermekek felé

- az intézmény enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztéséhez kapcsolódó rehabilitációs tevékenység megszervezésével, biztosítja a gyermeket megillető fejlesztést
- kapcsolatot tartunk a gyermek fejlesztésében közreműködő szakemberekkel
- nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárásokat alkalmazunk,
- olyan módszereket alkalmazunk, amely minden / bármely gyermek sikerét biztosítják.
- a toleranciára, a másság elfogadására épülő személyiségfejlesztésben látjuk a gyermeki központúság megvalósulását.
- az aktuális fejlettség szerinti differenciált fejlesztést valósítunk meg
- az együttműködés változatos formáinak kialakítására törekszünk a magatartásunk a családot támogató, együttműködő
- a fejlesztés elősegítésére alkalmazzuk az integrált nevelés sérülés specifikus eszköztár ajánlásait

A fejlesztés legfontosabb területei:

A kognitív funkciók fejlesztése:

- Alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése.
- Manuális készség, finommotorika fejlesztése
- Minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, beszédszervek ügyesítése, beszédindítás, beszédmegértés fejlesztése, aktív és passzív szókincs bővítése, és a grammatikai rendszer kiépítése.
- Játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása.
- Szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői:

- A enyhe értelmi fogyatékos gyermekek is szívesen járnak óvodába.
 - A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
 - Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon
 - A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.
- > Speciális pedagógiai bánásmódot igénylők (gyógyypedagógia kompetenciájába tartozók).

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási

hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikrocsoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében
- Játékos, kreatív, kerülve az iskolai helyzeteket, nyugodt, ingerszegény környezetben
- A foglalkozások időpontja és helye rendszeres

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a nevelési tanácsadás keretében a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult.

A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, keretében valósítható meg. A gyermekek jogszabályban meghatározott kedvezményekben részesülnek.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosítása 1. § (1) A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 13. pontja a következő c) alponttal egészül ki: (E törvény alkalmazásában) kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló: „c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,” (2) Az Nkt. 4. §-a a következő 18. ponttal egészül ki: (E törvény alkalmazásában) „18. tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.”

A kiemelten tehetséges gyermekek fejlesztése

Kiemelten tehetséges az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és

felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A Nemzeti Tehetség Program, illetve a 2011. évi Köznevelési Törvény stratégiai célkitűzéseinek speciális céljai között szerepel a tehetségsegítés a korai gyermekkortól. Célja a nevelés, oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

Óvodás korban tehetségigéretekről, tehetségre irányuló hajlamaikról beszélhetünk. Adottságaik valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatása által.

Tehetségre utaló jellemzők az óvodás korban:

- Jó koncentrációs képességek
- Szokatlanul jó memória
- Szellemileg fejlettebbek koruknál
- Korai nyelvi fejlettség
- Kíváncsiság, tudásvágy, sokrétű érdeklődés
- Önálló tanulásra való hajlam - szeret egyedül tevékenykedni.
- Kreativitás
- Szimbólumok, szimbólumrendszerek használata
- Fejlett igazságérzet
- Humorérzék
- Túlérzékenység
- Maximalizmus
- Sok energia jellemzi
- Erős kötődés emberekhez, tárgyakhoz

Célunk:

- A kiemelkedő képességű, tehetségigéretes gyermekek képességeinek hatékony kibontakoztatása, ezáltal személyiségük komplex fejlesztése.
- egy adott tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése;
- hatékony tanulói módszerek kialakítása
- megfelelő érzelmi légkör kialakítása EQ (érzelmi intelligencia), légkörjavítás
- Az óvoda és a család fokozott együttműködése a tehetséges gyermek érdekében.
- kihozni a maximális teljesítményt a gyerekekből
- terhelhetőség - regenerálódás biztosítása, szabadidős tevékenységek biztosítása (sport, tánc, művészetek)

A tehetség felismerése

- a tehetségnevelés/tehetségfejlesztés/tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik
- segítségünkkel a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetséget sejtet.

Az óvodapedagógus feladata a tehetséggondozói munka során:

- a gyerek alapos ismerete
- rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása
- sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása
- az óvónő személyisége, partnerkénti jelenléte
- szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása
- sikerélmény biztosítása
- szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása
- a tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása,
- tehetséges gyerekek képességeinek fejlesztése (különböző tehetségfejlesztő programok segítségével),
- pedagógus továbbképzések szervezése (tehetség összetevőiről, fejlesztési módszereiről), tehetséggondozó központok, műhelyek, tevékenységi körök szervezése, működtetése,
- tehetséggondozó speciális helyi program kiegészítés készítése,
- a tehetséggondozás óvodai formáinak megteremtése
- a szülők, a család figyelmének felhívása, segítségnyújtás,
- érzelmi stabilitást nyújtson a gyerekeknek,
- támaszt nyújtani, mellettük állni, s ezzel hozzájárulni a „csodához”, a tehetségígéret kiteljesedéséhez.
- együttlét, szeretet, türelem.

Az óvodáskor alapozó korszaknak tekinthető, elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítani a gyerekek számára azzal, hogy törődünk velük, engedjük őket szabadon játszani. Vannak olyan területek, ahol nagyon fontos, hogy megtörténjen a tehetséggyanú felismerése hat éves korig.

A területek a következők lehetnek óvodában:

- kiváló rajzkészség,
- zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem o természetismereti témakör o matematikai képesség o anyanyelvi-, kommunikációs képesség
- testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság o

kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség.

Tehetséggondozás módszerei:

Óvodánkban a tehetségfejlesztés két síkon történik:

- Óvodai csoportjainkban a napi tevékenységbe ágyazva (tehetségkoordinátor támogatásával)
- „Tehetséggondozó” műhely keretében, komplex fejlesztés megvalósításával.

Gyorsítás: melynek lényege, hogy az óvónő, aki ismeri a gyermek képességeit, az adott területen magasabb szintű feladatokat ad.

Gazdagítás, dúsítás: a gyermekek fejlesztése mikro csoportban (2-4 fő), játékidőben történik

Feltételek biztosítása:

- Ábrázolási, kézimunka tevékenységek gyakorlásához változatos, jó minőségű írószerek, rajzeszközök, festékek, pasztellkréta, üvegfesték, különleges rajz - és kartonpapírok, dekorációs anyagok, agyag, fonalak áll a gyerekek rendelkezésére.
- Zenei tevékenységekhez sokféle ütős-és ritmushangszer, és más zenei élményhatások várják a gyerekeket, de egyéb hangszert is kipróbálhatnak: furulya
- A nagyvilág megismeréséhez diák, diafilmek, cd-k, ismeretterjesztő könyvek, földgömb, térkép biztosított.
- Improvizációhoz, dramatikus- és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző jelmezek, fejdíszek, bábok, paraván áll a gyerekek rendelkezésére.

Óvodáskor végére elérendő célunk:

A gyermekkor boldogságát, játékosságát megtartva, a tevékenységek közötti szabad választás lehetőségét felkínálva, lelkesítő és elismerő légkörben nevelve gyermekeink töretlenül fejlődjenek kiemelkedő területükön, mind képességeikben, mind személyiségükben.

NAGYON FONTOS ALAPELV: A tehetséges óvodás elsősorban gyermek!

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, az óvodai integrációs nevelés megvalósítása

A hátrányos helyzetű az a gyermek, a gyermekvédelmi törvény meghatározása alapján, aki - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról –

önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c)⁵⁸⁵ a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki a hátrányos helyzet megállapítása feltételeiből legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre megállapítja a gyermek, hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

Integrációs nevelés

Integrációs programunk célja, hogy az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésére, elősegítse. Ezek a területek: a személyiségfejlesztés, tehetséggondozás, a felzárkóztatás.

A halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk.

Feladatunk:

- Észrevenni és kiemelt figyelmet fordítani azokra a gyerekekre, akiknek fejlődését negatív környezeti hatások, társadalmi, kulturális hátrányok gátolják.
- A gyermekek rendszeres óvodába járása figyelemmel kísérése és betartatása.

Az óvodai integrációs program keretében – a gyermek igényéhez igazodva – biztosítja az óvoda;

- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,

- az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.

További feladatunk a:

- Befogadó környezet biztosítása,
- A hátrányok csökkentése egyénre szabott differenciált fejlesztéssel
- A veszélyeztetettség csökkentése,
- A családdal, gyermekvédelemmel, a Szakértői Bizottság szakembereivel, a gyermekvédelmi feladatot ellátó pedagógussal együttműködve folyamatosan segíteni személyiségük fejlődését.
- A gyermek egyéni szükségleteinek megfelelő támogatása
- Támogató, meggyőző munka a szülők felé.

Az integrációs nevelés keretében a pedagógus feladata:

A személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programnak megfeleltethető tevékenységek megvalósítása, így egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő képességfejlesztés, együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása a gyermekek nevelésében, a gyermek fejlődését segítő más szakemberekkel történő együttműködés, a gyermekek differenciált, fejlesztő értékelése, a családjaikkal történő rendszeres kapcsolattartás.

Célunk:

- A hátrányok ne növekedjenek.
- A fokozott törődés ne megkülönböztetett bánásmódban fejeződjék ki.
- Érzelmi támaszt nyújtó bizalmat sugározzunk.
- A gyermek iránti megbecsülés, elfogadó szeretetteljes beállítódás.
- A szülők bizalmának megnyerése, mert a segítség elfogadó és együttműködő kapcsolatban eredményesebb.

Az óvodai mindennapokban nagy figyelemmel fordulunk a hátrányos helyzetű családokból érkezett, hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felé, törekedve a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítására.

Nagyon fontos a gyermekek rendszeres óvodába járása, ezért ezt minden óvónő figyelemmel kíséri és ha szükséges, folyamatosan tartja a kapcsolatot a családdal, különös tekintettel a tanköteles korú gyermekekre.

- Az együttnevelés érdekében elsődleges feladatunk a családok megnyerése.

- Figyelemfelhívással, példaadással erősítjük a szülő felelősségét gyermeke nevelésében.
- Gyermekeiken keresztül igyekszünk pozitívan hatni a családi háttérre is.

A gyermekekkel egyéni és mikrocsoportos formában kompenzációt végzünk, egyéni fejlődésükről az óvónők egyéni fejlesztési tervet készítenek.

Ennek érdekében:

- elfogadó környezetet biztosítunk a gyermekek számára
- a szükségletekhez igazodó, differenciált fejlesztéssel, tehetséggondozással alapozzuk meg az iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek kialakulását
- harmonikus, beilleszkedésre képes személyiség formálásával megkönnyítjük a társadalmi beilleszkedés folyamatát
- hátránykompenzáló tevékenységeket szervezünk

A fejlesztés gyakorlata

A fejlesztőtevékenységek színterei:

- Csoportszobai integráció: sérülésspecifikus feladat tervezése a napi tematika szerint (jelölése a művelődési tartalomnál), szokás szabályrendszerben megjelenő feladatok
- Csoporton kívüli fejlesztés: a fejlesztőpedagógusok tervezett tevékenysége,
- Csoporton belüli hospitálás: célja a gyermek sokoldalú megismerése
- Együttműködés a szülőkkel

A fejlesztési tevékenység értékelése

- Fejlettségmérő lapok áttekintése (félévente)
- A fejlesztőpedagógus fejlesztési kompetenciába tartozó tesztekkel: (évente)
- Az állapotváltozásról kontrollvizsgálat a szakértői bizottságnál

Szükséges feltételek, az alapvető tárgyi eszközök biztosítása.

- Anyanyelvi eszközök,
- Mozgásfejlesztést segítő eszközök
- Finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Képesekké válnak társaikkal való együttműködésre, közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják őket, nem kerülnek peremhelyzetbe (szociálisan alkalmassá válnak az iskolai életre).
- Képesekké válnak igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére.
- Természetessé válik a különbözőség elfogadása, segítőkész, odaforduló magatartás jellemző minden gyermekre

- Képesse válnak nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra.
- Saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végeznek.
- Kialakul a vizuális jelek felismerése.
- Képesekké válnak a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására.
- Képesekké válnak a figyelem összpontosítására.
- Egészséges személyiségfejlődés, reális énkép, reális önértékelés alakul ki a gyermekekben
- A tehetséggondozás során alakul a gyermekek önkifejező képessége, koordinációs képessége, térpercepciójuk erősödik, alkotásaikban érvényesül a kreativitás és az alkotás öröme.
- A differenciált fejlesztés következtében induló hátrányaik csökkennek
- Az egyéni érési ütemnek és képességnek megfelelően alkalmassá válnak az iskolakezdésre.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

A kisgyermek a környezete és saját belső érzései alapján szerzett tapasztalatait játéka során tükrözi. Ezáltal a játék rendkívül fontos szerepet tölt be, hiszen olyan tevékenység, amely a gyermek személyiségének fejlődését segíti elő és élményeket nyújt. Az óvodai környezetben előtérbe kell helyezni a szabad játék lehetőségének. A játék fontosságának tükröződnie kell az óvoda napi rendjében, időbeosztásában, valamint a játékos aktivitások szervezésében is.

Cél

- Az óvoda nevelés folyamán a gyermekek érzelmileg gazdag, mások iránt nyitott, céltudatos, alkotó gyermekekké válnak.
- A kisgyermek elemi pszichikus szükségletének kielégítése

Feladat

- > A játékhoz szükséges feltételek megteremtése úgy, mint:
 - megfelelő hely biztosítása: játszóhelyek kialakítása úgy, hogy a különféle tevékenységek ne zavarják egymást.
 - elegendő játékidő biztosítása: hosszú, egybefüggő játékidőt kell biztosítani, ahol érvényesül a szabad játék túlsúlya.

- megfelelő játékeszközök biztosítása: gondoskodni kell arról, hogy ne legyen balesetveszélyes, minden fejlettségi szinthez legyen elegendő, legyen elérhető, a gyermeket kreatív játékokra ösztönözze.
- > Juttassa olyan élményekhez, tapasztalatokhoz a gyermekeket, amelyeket felhasználhatnak játéktevékenységük során (pl.: bolt, posta, fodrász, közlekedés, stb.).
- > A játék folyamatában az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, az indirekt reakcióival éri el.
- > Tartassa be a játékidő szabályait:
 - Minden gyerek a kialakított helyen játsszon.
 - Amivel nem játszik, azt tegye el, rakjon viszonylagos rendet maga után.
 - A csoportszobában ne teremthessen lehetőséget a szaladgálásra.
 - Kerülni kell a durvasághoz kötődő játékot. Ötletadással vezesse át máshoz.
 - Mutasson példát, segítsen megegyezni a játék eszközökön, tudatosítsa, hogy el kell kérni egymástól a játékot.
- > Különböző fejlettségű gyerekek együttjátszása:
 - Biztosítani kell, hogy a kisebbek ne zavarják a nagyobbakat és fordítva.
 - Kerülni kell egy - egy kisebb gyermek túlzott védelmét.
- > Az óvodapedagógus irányító tevékenysége:
 - Legfontosabb feladat a szükség szerinti együtt játszás. Kapcsolódjon be, vállaljon szerepet, vagy adjon ötletet úgy, hogy a játékon belül kapcsolódjon az adott témához. Az együtt játszás modell-értékű legyen, a kommunikációja, viselkedése minta a gyerekeknek.
 - Legyen jelen a csoportban, de indirekt módon, éljen a metakommunikáció eszközeivel, kövesse a gyerekek tevékenységét, de ne avatkozzon be, ne zavarja a játékcsoportot.
 - Törekedni kell a veszélyes helyzetek megelőzésére.
 - Veszélyhelyzet esetén azonnali határozott beavatkozás szükséges.
 - segítse, hogy a nem játszó, magányos gyermek bekapcsolódjon a játékba, de tartsa tiszteletben, ha nincs kedve játszani.
- > Konfliktuskezelés:
 - Engedje a gyerekeket önállóan megoldani a problémáikat.
 - Tanítsa meg a gyerekeket a konfliktusok kezelésére. mutasson példát, minden

helyzetben úgy kezdjék, „mi történt?“, azután beszéljék meg.

- Az agresszív viselkedést, a konfliktusok erőszakos megoldását el kell utasítani, nem szabad megengedni. Cél: az agresszív viselkedés megelőzése!
- > Biztosítsuk a gyermekek számára a szabad játékot, ahol a gyermek önállóan dönt arról, hogy hol, mit, kivel, hogyan játszik a kialakított szabály- és szokásrendszeren belül.
- > Ismertessük meg a gyerekeket a játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeivel (séta, kirándulás stb.), értékeivel.
- > Gazdagítsuk a népi játékokon keresztül a játék formáit és tartalmát.
- > Törekedjünk a kisebbségi kultúrához és nyelvhez kötődő hagyományok és szokások ápolására.
- > Az óvodapedagógus jelenlétével tegye lehetővé a játékkapcsolatok alakulását.
- > Tudatos jelenlétével biztosítsa az indirekt irányítást, és a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.
- > Helyes óvónői irányítással a negatív szerepek gyengítése, a pozitív jellemek hangsúlyossá tétele, erősítése.
- > A gyermekek közötti kapcsolatok kialakulásának elősegítése.

Tartalom

3-4-5 éves korban

Gyakorló játékok:

- Ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése, szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok, egyszerű szabályjátékok, játékszabályok megismerése, elfogadása, követése.

Szimbolikus szerepjátékok:

- Egyszerű szabálykövetések (egyenként és csoportokban), utánzáson alapuló cselekvések, játékjavítások, közreműködések apró hibaelhárításban óvónői irányítással.
- Bábmozgatási kísérletek.

Konstruáló játékok:

- Összerakosgató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján.

(4) - 5-6- 7- éves korban

Gyakorló játékok:

- Ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése, szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok, egyszerű szabályjátékok, játékszabályok megismerése, elfogadása, követése, a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyermekeknél, illetve új eszközök megismerésekor.

Szimbolikus szerepjátékok:

- Játékszabályok elfogadása, betartása.
- A környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba.
- Olyan szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamatok -tevékenységek, melyek elősegítik kreativitásuk fejlődését, erősítő, élménynyújtó tartalommal bírnak.
- Játékok egyszerű javítása.
- A gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok felhasználása, játékszerek készítése.
- Ajándéktárgyak készítése
- Bábkészítések.
- Önálló bábozás (mese, történet és bábválasztás).

Konstruáló játékok:

- Összerakosgatások, szerelések egyszerű az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

Szabályjátékok:

- A játéktevékenység során verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenységek során a szabály követése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Önállóak, képesek kezdeményező megnyilvánulásokra.
- A megismert szabályokat megtanulják, követik és betartják.
- Ki tudják választani a tevékenységekhez megfelelő anyagot és eszközt élményeik eljátszásához.
- Elfogadják társaik javaslatait, ötleteit.
Képesek csoportban való játékra.
- Elfogadják a különbözőséget.
- Pozitívan formálódik kreatív együttműködésük.
- Önállóan is képesek a konfliktusok pozitív megoldására.
- Szervezőkészségük fejlődik.

Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló és versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi stabilitásához és anyanyelvi fejlődéséhez, ezáltal megalapozva a könyvekkel szembeni pozitív érzelmi viszonyt, ami segíti az olvasóvá válás folyamatát. Ezek a kifejezések ritmusukkal és a mozdulatok, valamint szavak

összhangjával érzéki és érzelmi tapasztalatokat kínálnak a gyerekeknek, miközben fejlődik a memóriájuk, képzelőerejük és szókincsük.

Cél

- A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, fejlesztése az óvodáskor végéig.
- Irodalmi fogékonyság megalapozása
- Igény kialakítása az irodalmi élményekre
- A könyvvel való helyes bánásmód elsajátítása

Feladat

- > A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki - érzelmi élményeket nyújtanak.
- > A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és alkalmas, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Meseválasztásnál
- > A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkésítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
- > A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- > A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- > Az előszavas mesék különösen hatékonyak az óvodás gyermekek nézőpontjának és világérzékelésének formálásában. Ezek a történetek megerősítik a kisgyermek szorongásait, miközben megoldásokkal és felszabadítással szolgálnak. A mese életre

keltett tárgyi világa és az ehhez kapcsolódó mágikus világkép, amely feloldja a szigorú ok-okozati összefüggéseket, csodákkal és átváltozásokkal segíti a gyermekeket abban, hogy felfedezzék a mélyebb pszichikai valóságot és a külvilág megismerésére irányuló törekvéseiket.

- > A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- > Az óvodában a 3-7 éves gyermekek sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Tartalom

- Beszélgetések a napi tevékenység. során.
- Beszédművelés (beszédhallás, beszédmegértés, beszédmozgás fejlesztése, légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok artikulációs gyakorlatok, nyelvtörők, ritmus gyakorlatok, időtartam gyakorlatok, hangsúly- és hangerő gyakorlatok).
- Idő és téri egymásutánosság - történeti sorba rendezések.
- Vers- és mesemondások.
- Mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, labdázók, párválasztók, felelgetők, lovagoltatók, csiklandozók, altatók).
- Mesék (állat-, tündér-, tréfásmesék, tanmesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék, verses mesék)
- Versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek)
- Dramatikus játékok (irodalmi művek eljátszása mozgással, testtartással, érzelmek kifejezésével).
- Könyvek, folyóiratok nézegetése.
- Színházi élmények nyújtása.
- Helyi gyűjtésű magyar és más népek meséi, mondókái, játécai leírásai.
- Lehetőségek biztosítása a differenciált bánásmód alkalmazására, a nyelvileg

hátrányos helyzetű, és nyelvileg kiemelkedően fejlett gyermekeknél, valamint a speciális fejlesztés feltételeinek megteremtése a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében. Szülő, nagyszülő, nagyobb testvér segítségével az etnikai kisebbség kultúrájához tartozó mesék, versek, illetve népi klasszikus és kortárs irodalmi művek bemutatásának megszervezése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szeretik lapozgatni, nézegetni a színes képeskönyveket.

- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Használják a különféle szófajokat, a különböző mondatszerkezeteket. Mondatfajtaikat alkotnak.
- Tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat.
- Végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.
- Várják, igénylik a mesehallgatást, képesek önállóan rövidebb, hosszabb irodalmi művet felidézni, előadni
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak, a dramatizáláshoz és bábozáshoz szükséges eszközöket megfelelően ki tudják választani és használni.
- Vigyáznak a könyvek, az eszközök
- Használják a sajátos népmesei motívumokat, szófordulatokat, a hagyományos, tájjellegű kifejezéseket.
- El tudják különíteni a mese és a valóság elemeit.

Ének, zene, népi játék, tánc

„Nem csak a nyelvében, hanem a hagyományaiban is él a nemzet.”

(Bálint Sándor)

Cél

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, megszerettetése.
- Zenei ízlésformálás. A gyermek zenei élményéhez juttatása.
- Zenei képességek, készségek alakítása, mozgáskultúra fejlesztése.
- A népi kultúra különböző területeinek hagyományőrző funkcióival a zenei képességek fejlesztésén túl, a zenei anyanyelv kialakulásának megalapozása.

Feladat

- Tudatos tervszerű, folyamatos munkával fejlesszük a gyermekek képzeletét, zenei alkotókedvét.
- A környezet hangjainak megfigyelésén túl, ismertessük meg a gyermekekkel a népi gyermekdalok, az énekes játékok és zenélés örömeit, melyek örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésüket formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, és mozgáskultúrájukat.
- Ismertessük meg az énekes népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat a gyermekekkel, melyek fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei

kreativitásának alakításában.

- Az óvónő mindennapos énekes és hangszeres játéka példaértékű legyen a mindennapok folyamán.
- Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközzvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
- a zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
- Az SNI gyermekek esetében a beszédkedv felkeltése, kommunikációra ösztönzés.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál időnként az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek saját zenéjük, játékaik, dalaik előadásával fejlesszük zenei hallásukat, ritmusérzéküket.

Tartalom

- Népi énekes, mozgásos játékok és válogatott kortárs művészi alkotások.
- Ölbeli játékok, altatók, hintáztatók, hajladozók tapsoltatók.
- Magyar népszokások és a néphagyomány dalai, játécai más népek dalai.
- Táncos játékok (lakodalmas, dalos, vonulások, táncok, kapuzók, kapcsolódós játékok).
- Népszokások, a nagy ünnepkörökhöz kapcsolódó népdalok és műalkotások.
- Etnikai kisebbség a gyermekek kultúrájához tartozó dalok, játékok.
- Rögtönzött hangszerek készítése, hangszeres zenehallgatás.
- Örömmel játszanak énekes és népi játékokat.
- Mozgásuk összerendezett, természetes tempóban járnak, segítség nélkül tudnak tempót tartani.
- Egyéni képességüknek megfelelően tisztán képesek énekelni különféle hangterjedelmű dalokat.
- Felelgetős dalt énekelnek az óvónővel vagy a csoporttal.
- Képesek dallam- és ritmusmotívumok visszaadására.
- Megkülönböztetik a halkabb, hangosabb, magasabb, mélyebb, gyorsabb, lassabb dallamokat és ritmusokat. Ismerik és alkalmazzák ezeket a fogalompárokat.
- Képesek megfelelő mozgással kifejezni a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- Néhány megismert dalhoz ritmushangszereket használnak.
- Tudnak egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással.
- Képesek végighallgatni a bemutatott műveket.

- Ismernek és önállóan énekelnek alkalmi dalokat ünnepkörökhöz kapcsolódva.
- Felismerik a hallott dalt vagy mondókát, a dallam és ritmusmotívumok alapján az előre meghatározott 2-3 dalból vagy mondókából.
- Ismernek néhány térforma-alakítási lehetőséget (kör, csigavonal stb.)
- A dallamhoz önállóan kitalálnak mozgást és játékot.
- Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek megismerik, ápolják és őrzik saját kultúrájuk dallam és mozgásvilágát.
- Élvezettel tudnak zenét hallgatni.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„A képzelet a lélek szeme.” (Joubert)

Cél

- Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
- A gyermekekben az esztétikum iránti fogékonyság és alkotás iránti vágy felkeltése.
- Élmény- és fantáziaviláguk képi, szabad önkifejezése.
- Tér - forma - szín képzetük gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- Megismerkednek különböző anyagokkal, technikai alapelemekkel, eszközhasználattal.
- A gyermekek finommotorikus képességének fejlesztése.

Feladat

- > Megfelelő élménynyújtással adjunk lehetőséget a gyermekeknek a tapasztalatok szerzésére, gazdagítsuk belső képi világukat.
- > Az eszközök folyamatos biztosításával ösztönözzük a gyermekeket az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- > Az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva alakítsuk a gyermekek képi-, plasztikai kifejezőképességét, a komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességük fejlődését.
- > Segítsük elő a gyermekek tér-, forma és színeképzeleinek gazdagodását, képi gondolkodásukat, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakulását.

- > Különböző anyagok és technikák megismertetésével fejlesszük finom motorikus képességüket, alkotó kedvüket.
- > Ismertessük meg a gyermekeket az eszközök használatával a különböző anyagokkal a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző alapelemeivel, és eljárásaival.
- > Egész nap folyamán biztosítsunk lehetőséget az ábrázoló tevékenységekre.
- > Neveljünk a hagyományok tiszteletére.
- > Ismertessük meg a gyermekkor játékait és a népi kismesterségeket őrző technikákat (kosárfonó, fafaragó, szövő, stb.).
- > Engedjünk teret az etnikai kisebbség vizuális kultúrájának, a színek hangsúlyos jellegének.
- > Az ábrázoló tevékenység irányítása során a gyermekek egyéni fejlettségének és fantáziájának megfelelően adjunk teret egyéni elképzeléseik, élményeik kifejezésére.

Tartalom

Építgetés:

- A szerzett tapasztalatok felhasználása játék közben, téralkotás, változatos építmények, különböző téri alakzatok létrehozása, a növényi részekből játékeszközök, rögtönzött bábok készítése.
- Szövőkeret készítése, szövés, terítő, falikép, szőnyeg, babaruha, bábok készítése.
- Téli örömek lehetőségének megteremtése. A hó plasztikus alakítása (hóember, hóvár, hókuckó, színes jégkészítés, madáretető készítése, elhelyezése).

Plasztikai munkák:

- Kirándulások során szerzett természeti tárgyak gyűjtése (termések, virágok, levelek, ágak bogyók, gyümölcsök stb.), ezek tartósítása, préselése, albumok készítése.
- Élmények megjelenítése a képalakítás folyamatában (mintázás, ember, állatalakok, játékkfigurák, ajándékkészítés, koszorúk, gyöngyök, láncok stb.).
- Ajándékkészítés (nyírás, ragasztás, hajtogatás, képszerkesztés).
- Tapasztalatok szerzése (érdekes formájú és színű, változatos felületű természetes formák, kavicsok, gyökerek, ágak, színes virágok, kalászok gyűjtése, virágkoszorú fonás, láncok, füzérek, csákók, párták készítése).
- Környezetrendezés, termék díszítése.
- Mézeskalácssütés.
- A tapasztalatszerzés bővítése vízen, vízparton, hegyvidéken.
- Múzeumok, kiállítások, tárlatok látogatása.
- Gyurma- és agyagedény készítés sodrással, nyomkodással, felrakással, tapasztással,

karcolással.

- Nád és vessző felhasználása, kismesterségek megismerése, kosárfonás.

Képalakítás:

- A tapasztalatok, megfigyelések során szerzett élmények képi megjelenítése festés, rajzolás, ragasztás, kompozíció készítés, levélnyomat, kollázs, montázs, textilkép, színkeverés, ritmusképzés, díszítés által.
- Aszfaltrajzok, hófestés.
- Cselekvéses jelenetek ábrázolása, élmények kifejezése (bábozás, mese- vers élmények, családi események, ünnepek, ünnepélyek).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Ismerik és megfelelően használják a rajzolás, festés, építés, képalakítás, kézimunka eszközeit, különböző alapelemeit és eljárásait, azokat jártasság és készség szinten használják.
- Képesek az alkotásra, önkifejezésre, a környezetesztétika alakításra és az esztétikai élmények befogadására.
- Alakul képi-, plasztikai kifejező-, komponáló-, térben való tájékozódó, helyzetfelismerő-, rendező és döntési képességük.
- Fejlődik alkalmazkodóképességük, személyiségük akarati tényezői pozitívan változnak.
- Az egyéni képességüknek megfelelően gazdagodik a gyermekek élmény és fantáziavilága és annak képi kifejezése.
- Fejlődik a gyermekek tér-forma és szín képze, valamint képi gondolkodásuk és kifejezőkészségük.
- Nyitottak a szép iránt, fejlődik esztétikai érzékenységük és igényességük.
- Egyéni képességüknek megfelelően megnevezik a színeket, azok árnyalatait.
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, az egyszerű mozgásformák.
- Megfogalmazzák értékítéleteiket, beszélgetnek, véleményt formálnak az elkészült alkotásokról.

Mindennapos mozgás

„A test és a lélek egységet alkot, s mindkettő istápolásra szorul.”

(Joubert)

Cél

A testnevelés, a mozgásos játékok, a mindennapos torna által a gyermekek természetes mozgásának és testi képességeinek fejlesztése.

Feladat

- > Alakítsuk a rendszeres mozgással a - gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó - személyiség akaratit tényezőit, a gyermekek alkalmazkodó képességét, a gyermekek egészséges életvitelét. Törekedjünk a pszichomotorikus készségek és kondicionális képességek fejlesztésére (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés), melyek befolyásolják a teherbíró képességet és az egészséges fejlődést.
- > Az óvodai élet minden napján biztosított az aktív szabad játék mellett az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
- > Alakítsuk a gyermekekben egészséges versenyszellemet.
- > Biztosítsunk egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeket a teremben és a szabad levegőn.
- > Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára teremtsünk alkalmat spontán és szervezett formában az óvodai nevelés minden napján mozgásos tevékenységekre, mindennapos tornára a délelőtti folyamán. A komplex testmozgások együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség - fejlődésére.
- > Fejlesszük térbeli tájékozódásukat, helyzetfelismerésüket, döntési képességüket.
- > Fejlesszük egyensúlyérzéküket, teherbíró képességüket és az egyes szervek teljesítőképességét.
- > A mozgáskultúra fejlesztése mellett alakítsuk mozgás műveltségüket, különösen a népi mozgásos és egyéb játékok által.
- > Változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló spontán-, azon belül szabad játékokban segítsük elő a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotorikus mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakaszát.
- > Törekedjünk a kooperatív játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- > Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- > A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A

mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Tartalom

Gimnasztikái - szabadgyakorlatok:

- Kartartások, karizom gyakorlatok, kar-, láb-, törzsmozgások, testhelyzetek, ritmusos, keresztezett mozgások kialakítása a mozgáskoordináció kialakulása érdekében.

Koncentrációs - mozgásgyakorlatok:

- Kéziszer-gyakorlatok (bot, babzsák, szalag, karika, labda stb.)

Járások, futások:

- Természetes járás irányváltoztatásokkal.
- Speciális járások, állatjárások utánzása.
- Ritmusra járások.
- Futás egyenes vonalban és irányváltással.
- Lassítás, gyorsítás.
- Akadályok leküzdése.
- Versenyfutás.

Szökdelések, ugrások:

- Helyben és haladva (páros lábon, váltott lábbal).
- Akadályokon át (le, fel, át).

Dobások, labdás gyakorlatok.

- Labdadobások, labdaészlelés.
- Labdagurítások, labdavezetések.
- Labda fel, és ledobások (alsó és felsődobások).

Támasz-függés- és egyensúlygyakorlatok:

- Talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás).
- Padon, számonlyon, bordásfalon, vízszintes és függőleges irányban gurulások.
- Egyensúlyozás emelt szeren (pad).

Foglalkozások a szabadban:

- Téli játékok (hógolyózás, szánkózás).
- Atlétikai vonatkozású gyakorlatok.
- Népi játékok.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- Testük arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációjuk és finommotorikájuk.
- Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.
- Mozgás közben képesek irányt változtatni, ismerik a térirányokat és alkalmazkodnak azokhoz, használják kifejezéseit (jobbra, balra, előre, hátra, stb.).
- Versenyjátékok során alakul kudarctűrő képességük, frusztrációs toleranciájuk.
- Erősödik csapatszellemük.
- Ismerik és megfelelően használják a tornaszereket, vigyáznak saját és társaik testi épségére.
- A testi képességeik, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség alkalmassá teszik a gyermekeket a feladatok elvégzésére. Az iskolába kerülő gyermekek eleget tudnak tenni a befogadó intézmény elvárásainak.
- Egyéni képességeiknek megfelelően alakul és fejlődik testsémájuk, teherbíró képességük és az egyes szerveik teljesítőképessége.
- Képesek sor és köralakításra.
- A különböző mozgásos tevékenységek során képesek az egyensúlyozásra, mozgásuk koordinálására.
- Gömbérzékük fejlődése során tudják a labdát dobni, pattogtatni, célozni vele.

A külső világ tevékeny megismerése

„A gyermekek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magára hagyjuk, hanem azt, hogy segítő szeretettel emeljük köréje a megfelelő környezetet.”

(Maria Montessori)

Cél

- A valóság felfedezése során olyan tapasztalatok szerzésének elősegítése, amely a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi és társadalmi környezet formai, térbeli, mennyiségi viszonyainak megismerését szolgálja.
- A társadalomba való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása.
- A természethez való pozitív érzelmi viszony-, és a természet megóvásához szükséges magatartási formák kialakítása.
- A környező világ matematikai jelenségeinek, összefüggéseinek felismertetése.

Feladat

- Neveljünk a környezet szeretetére, védelmére, segítsük elő a pozitív érzelmi viszonyok kialakulását a természethez, az emberi alkotásokhoz.
- Biztosítsunk alkalmat a gyermekeknek a környezet felfedezésére, olyan tapasztalatok szerzésére, melyek szükségesek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz.
- Alakítsuk ki a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszonyt, a helyi szokások, néphagyományok felelevenítésével, térségünk értékeinek megőrzésével, a cigány kultúra ápolásával, a családi, tárgyi kultúra értékeinek megőrzésével.
- Alapozzuk meg a környezethez való pozitív viselkedési formákat, az ehhez szükséges jártasságokat és készségeket.
- Biztosítsunk elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a gyermekek számára a spontán és szervezett formában lévő tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- Ismertessünk meg a gyermekekkel mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, melyeket tevékenységeikben alkalmazhatnak.
- Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek, ítélőképességének fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Alapozzuk meg a gyermekekben a környezettudatos magatartást.

Tartalom

Programunk kialakításában figyelembe vesszük az évszakhoz kapcsolódó népszokásokat, hagyományokat, természetközelségeket, életszerűségeket.

- Kirándulások, séták szervezése a természet aktuális szépségeinek felfedezése (tavak, folyók, hegyek, erdő stb.).
- Időjárással kapcsolatos összefüggések megfigyelése, jövendölések, megállapítások.
- Termékek gyűjtése, természetsarok gondozása.
- Udvari tevékenységek gyakorlása, az esztétikus környezet kialakításához, fenntartásához.
- Részvétel a családi szokásokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó munkálatokon (betakarítás, szüret, veteményezés, lekvár főzés stb.).
- Ismerkedés az évszakokhoz kapcsolódó zöldségekkel, gyümölcsökkel, termésekkel, azok hasznosításával (befőzés).
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak gyakorlása.
- Ismerkedés ünnepek és jeles napok szokásaival, néphagyományaival, tevékenységeivel.
- Látogatás az iskolába.

- Időszakonkénti vásárok, vásári játékok.
- Matematikai kapcsolatok felfedezése, gyakorlása tér- sík és mennyiség szemlélet alakítására.
- Becslések, összehasonlítások a mennyiségi-, alaki-, nagyságbeli és téri viszonyok megállapítására.
- Számlálások egyéni képességekhez igazodó számkörben.
- Játékos tevékenységek által ok-okozati összefüggések keresése, problémamegoldó gondolkodás alakítására.
- Matematikai tapasztalatszerzés során számfogalom alakítása, gyakorlása, matematikai kifejezések megismerése, gyakorlása.

Az óvoda néphagyományai:

- Mihály-napi vásár
- Reformáció napja
- Márton-napi vigasság
- Hálaadás
- Adventi gyertyagyújtás
- Karácsony - Betlehemezés
- Farsang
- Virágvasárnap
- Nagypéntek
- Húsvét
- Mennybemenetel
- Pünkösöd

A külső világ megismerésének jeles napjai:

- Az Állatok Világnapja
- A Víz Világnapja
- A Föld Napja
- Madarak és fák napja

Óvodánk jeles napjai:

- Mikulás
- Nőnap
- Anyák napja
- Születésnapok
- Gyermekhet

- Évzáró - Ballagás
- Iskolalátogatás
- Könyvtár-, színház-, múzeumlátogatás
- Oviszínház
- Nemzeti ünnepeink.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek elemi ismerettel rendelkeznek önmagukról és a környezetükről.
- Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását.
- Felismerik a napszakokat, az időjárás jellemzőit, megkülönböztetik az évszakokat.
- Ismerik és a gyakorlatban alkalmazni képesek a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Megnevezik a közlekedéssel kapcsolatos ismertebb fogalmakat, eszközöket.
- Ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.
- Felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Megnevezik saját testrészeit, érzékszerveiket.
- Ismerik és csoportosítani tudják a természeti és társadalmi környezet jelenségeit, dolgait, felismerik az ok-okozati összefüggéseket.
- Ismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit. Megtanulják ezek szeretetét, védelmét.
- Részt vesznek az elemi természetvédelmi tevékenységek végzésében (téli madárvédelem, gyomtalanítás stb.).
- Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.
- Bővül matematikai ismeretük és tapasztalatuk.
- Képesek matematikai tartalmú megállapítások megfogalmazására.
- Fejlődik ítélőképességük.
- Fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük, számfogalmuk.

Munka jellegű tevékenységek

„Nem csak nagy dolgokra születünk, hanem kis dolgokra is. Az élet mindennapokból áll, a nagy dolgok semmiségekből tevődnek össze.” (Tatiosz)

Cél

A munka és az aktív munkajellegű tevékenységek végzése során váljanak a gyermekek életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően önállóvá, felelősségteljessé és céltudatossá. A munkavégzéshez szükséges attitűd megalapozása.

Feladat

- Biztosítsunk olyan munkajellegű tevékenységet a tapasztalatszerzésre és a környezet megismerésére, amelyek ösztönözik a munkára, és örömet nyújtanak a gyermekeknek.
- Neveljünk a munka és a környezet értékeinek megbecsülésére, saját és mások munkájának elismerésére.
- Aktív munka során képességek, készségek, tulajdonságok kialakítása.
- Az óvodapedagógus a gyermekkel való együttműködés során adjon konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést a gyermek számára.
- A munka olyan célra irányuló tevékenység legyen, amely a gyermektől belső figyelmet, kötelességvállalást és annak teljesítését igényli.
- Tapasztalatszerzések által alakítsa az együttműködési készségüket, céltudatosságukat, fejlessze önállóságukat és önfegyelmüket.
- Az újrakezdés, a hibajavító próbálkozás, segítse az akaratuk fejlődését, eredményre törekvésüket.
- Akaratukat időnként értékeljük, érvényesítve a differenciált elvárást.
- A munka jellegű tevékenységek területén nyílják alkalom a szülőkkel való együttműködésre. Munkahelyük, kertjük, üzletük megismertetésével, az óvodában történő javítási munkák gyerekek között való végzésével, nagyszülők, szülők régi kézműves mesterségeik bemutatásával.

Tartalom:

- Önkiszolgálás,
- Egyszeri és ismétlődő munka jellegű tevékenységek óvónői segítséggel:
 - Megbízatások önkéntesség alapján.
 - Udvar és teremrendezések.
 - Ünnepi készülődés.
 - Közreműködés növények ápolásában óvónői segítséggel.
 - Naposi munka, étkezés előkészületei, terítés.
 - Terem és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök előkészítése, elrakása).
- Alkalomszerű feladatok:
 - üzenet közvetítés, játék javítások, csoportszoba takarítás,
 - ajándékkészítés, díszítómunkák egyéni ötletek alapján, segítségadás kisebbeknek,
 - növények gondozása, évszakokhoz kapcsolódó munkák végzése /gyűjtőmunkák/.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan képesek a tevékenységek és vállalt feladatok elvégzésére.

- Segítenek a felnőtteknek és társaiknak.
- Önállóan és társaikkal együtt, illetve értük pontos és felelősségteljes munkát végeznek.
- Helyesen használják az evőeszközöket.
- Ügyelnek az egészséges és biztonságos környezetre, annak fenntartására.
- Hőérzetüknek megfelelően öltöznek és vetkőznek, ruhájukat rendezetten helyezik el.
- Rendeltetésszerűen használják a kerti szerszámokat.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Az ismeretlen megismerési vágya, az új megismerésének kiindulópontjai a csodálkozás.

Minden érdeklődés az érzelmekben gyökerezik.” *(Platón)*

A gyermek tanulási képességeinek fejlődése és kibontakoztatása a teljes óvodai életre kiterjedő, folyamatos és alapvető feladat.

A gyermek természetes adottságai, a családjában és a tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés keretében biztosított tanulási formák mind szerepet játszanak a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeinek és motivációjának alakulásában.

Cél

- Az óvodásgyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.
- Olyan attitűdök és motivációk alakítása, amelyek képessé teszik a gyermekeket arra, hogy váratlan és komplex élethelyzetekkel megbirkózzanak, és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban.
- A gyermekek képességeinek, készségeinek fejlesztése oly módon, hogy az érzelmileg motivált cselekvő gondolkodási szintről eljuttassuk a konkrét fogalmi gondolkodás elemi szintjére. Annak megalapozása, hogy felnőtt korára élete szerves része lehessen a folyamatos megismerés, a saját döntési, ítéletalkotási képesség, igénye legyen a gondolkodás.

Feladat

- Attitűdök erősítése, képességek fejlesztése a gyermekek előzetes tapasztalataira építve, a tanulást támogató környezet megteremtése, szükség esetén online formában.
- Utánzásos, spontán játékos tapasztalatszerzés során a személyiség fejlődésének, fejlesztésének elősegítése, a figyelem ráirányítása a dolgok közös és eltérő jellemzőire. Az együttjátzás, együttélés megismerése.
- A gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

- Teremtsünk olyan tanulási lehetőségeket, melyek elősegítik a tanuláshoz szükséges magatartási formák és akarat tulajdonságok megalapozását, kialakítását.
- A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív egyéni, fejlesztő értékeléssel segítsük elő a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Biztosítsuk a játékba és játékos tevékenységekbe integrált tanulási folyamatok megvalósulását az egyéni képességek figyelembevételével.
- A gyermekek továbbhaladási lehetőségeit tekintve szükséges az alapok hiányának pótlása (SNI).
- Értelmi képességek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.
- A differenciálás biztosítása minden szervezett és spontán tanulásban.

Tartalom

- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő közvetlen tapasztalatszerzések lehetőségének biztosítása, ismeretszerzés a szűkebb és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi és társadalmi környezetből (óvoda környéke, középületek, parkok, szobrok, folyók, hegyek, történelmi események).
- Az utánzásos, a spontán, a játékos cselekvése tanulás, a minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, összefüggések keresése, felfedezése, jelenségek változásainak megfigyeltetése, a figyelem ráirányítása a lényeges, közös jegyekre.
- Lehetséges megoldások keresése, gyakorlati problémamegoldás.
- Kreatív gondolkodást, képzeletet mozgósító tevékenységek szervezése.
- Megfigyelések, kísérletek végzése közösen és önállóan.
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végén készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására; óvodásból iskolássá szocializálódik.
- Testi, lelki és szociális érettség jellemzi. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- Képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttekkel és

gyermektársaikkal egyaránt.

- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését.
- Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg: kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk, önfegyelmeük alakulása biztosítja ezt.
- Önálló, konkrét ítéletalkotásra képesek, felismerik a jelenségek közötti ok-okozati összefüggéseket.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
- A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Érthetően kommunikálnak, beszélnek. Végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Vannak elemi ismereteik.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka eredményeként a fogyatékoságuknak megfelelő legmagasabb fejlettségi szintet eléri.

A tanulási tevékenységek szervezése a nevelési év folyamán

Az óvodapedagógus a délelőtti folyamán tudatosan szervezzen tanulási lehetőségeket havi ütemterv szerint. A hónapra meghatározott keretanyagból az óvodapedagógus dönti el, hogy melyik gyermeknek, milyen nehézségű feladatot ad, figyelembe véve a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait.

A tanulási tevékenységek alapfeltétele a meleg, előítélet-mentes, szeretetteljes légkör megteremtése, amely a gyermek teljesítményét erősen befolyásolja.

A kötetlen tanulás azt jelenti, hogy a gyermek számára a részvétel önkéntes, az óvodapedagógus pedig a megfelelő időben megteremti a tanulás feltételeit, minden felhívó jeleget mellőzve, szervező, előkészítő munkát végez. A kötetlenség, a gyermek számára önkéntességet, választási lehetőséget jelent a tevékenységek közül.

A 3-5 éves korúak a tevékenységek végzése során megszakíthatják és visszatérhetnek, ill. újból bekapcsolódhatnak a tanulási folyamatba.

Az 5-7 évesek, akik tankötelessé válhatnak, elvárjuk, hogy ne szakítsák meg a tanulási folyamatot. Az óvodapedagógus ennek érdekében alakítsa ki a szükséges munkafegyelmet, az önálló feladatvégzés képességét, szükség szerint a türelmes várakozást, a motiváció folyamatos biztosításával.

Az óvodapedagógus akkor irányítja eredményesen a gyermekek tevékenységét, ha:

- Figyelemkoncentráció, megosztott figyelem egyaránt jellemzi,
- Észreveszi és osztozik a gyermekek örömeiben, bánatában,
- Szorongásmentes, sikerorientált tanulási viszonyt tud a gyermekekben kialakítani.

A kötelezően szervezett tanulási tevékenységekben minden gyermeknek egyszerre kell részt vennie, azonban itt is követelmény az egyéni fejlesztés, a differenciálás és a módszertani változatosság. Követelmény, hogy az eszközök ne csak az ismeretek, tapasztalatok megszerzését, alkalmazását szolgálják, hanem a gyermekek esztétikai érzékét is fejlesszék.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Ezek megvalósításához alkalmazott módszereink:

- Lehetőségeinkhez mérten természetes környezetben és valóságos tárgyakon történő szemléltetés, bemutatás, irányított megfigyelés, egyéni fejlettség szerinti szempontokkal. Fokozza az eredményességet, ha minél több érzékszervet foglalkoztatunk, váltoásaiban, fejlődésében (évszak, növények) láttatjuk a dolgokat, a szemléltetést cselekvéssel, beszélgetéssel, élmények felelevenítésével, esetleg magyarázattal, kérdésekkel - a gyermekeket is kérdésre ösztönözzük - kötjük össze.
- Gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés, hibajavítás.
- Kooperatív tanulás alkalmazása középső - és nagycsoportban.
- Differenciálás minden szervezett és spontán tanulásban
- IKT eszközök alkalmazásával

A módszerek nem önállóan jelennek meg, a tanulási folyamatban összekapcsolódnak egymást erősítve, segítve a gyermek fejlettség szerinti befogadását.

Munkaformák

- Frontális munkaformát ritkán, helyzethez igazítottan szabad alkalmazni, mert e munkaforma túlsúlyú alkalmazása esetén az egyéni különbségek nem csökkennek, hanem inkább halmozódnak.
- Csoport- és páros munkaforma alkalmazása esetenként indokolt, például közös rajz, festés, éneklés, mesehallgatás vagy két gyermek együttesen old meg a tanulásban egy szabályjátékot.
- A tanulási rendszerben a mikro csoportos és egyéni munkaformát alkalmazzuk rendszeresen. A mikro csoport kiscsoportot jelent, azt, hogy a szervezett, kötetlen tanulásban maximált létszámú gyermek vehet részt, míg a csoport többi része játszik.
- Az individualizált munkával a gyermek egyéni sajátosságainak maximális figyelembevétele történik, az eredményesség érdekében. Ez adja az igazi egyéni fejlesztés alapját, a fejlesztés az egyéni elsajátítási folyamathoz, tempóhoz igazodik.
- A gyermek önállóan végzi feladatát, tehát rendelkezik az egyéni feladatvégzéshez szükséges tulajdonságokkal (türelem, feladattudat, feladattartás, kitartás, önfegyelem, eszközhasználat stb.).
- Szükség esetén online formában a szülők bevonásával.

Egyéni feladatadásnál az óvodapedagógus ismerje:

- a gyermek előzetes tudását,
- aktivizálhatóságát,
- egyéni munkára való képességét,
- eszközzel való bánni tudását

Az óvodapedagógus irányítása direkt vagy indirekt. Szükség szerint segít, értékel. Folyamatosan kísérelje figyelemmel a gyermekek munkáját, biztosítson nyugodt elmélyülésre alkalmas tanulási körülményt. A segítségnyújtás akkor eredményes, ha feltárja a megtorpanás okát.

A tanulási folyamat során a gyermekek egyéni értékeinek kifejlesztésére mindig alkalmazzuk:

- a differenciált értékelést, mely a gyermekek képességeinek figyelembe vételével történik,
- a pozitív megerősítést,
- a felzárkóztatást, mely a szerényebb képességű vagy hátrányos helyzetű gyermekeknek többlettörődést biztosít.

A nyári hónapokban a gyermekek összevont csoportokban vannak elhelyezve. Napirendjüket, valamint játékos tevékenységüket úgy kell megszervezni, hogy lehetőségük legyen a ismereteik bővítésére a szabad mozgás, a nyár adta lehetőségek felfedezésére, a környezetükben előforduló jelenségek, események megfigyelésére és megbeszélésére.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Elvárható eredmények óvodáskor végére az óvodai nevelés és a családi nevelés összehangolt hatására

- Óvodásainknál a test-lélek és szellem életkorra jellemző összhangja figyelhető meg;
- Mozgásuk rendezett, koordinált.
- A nagy- és finommozgások bátor (ügyes) kivitelezésére alkalmas.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciáinak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés;
- Megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme;
- Az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ;
- Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat;
- Képes meghallgatni és megérteni mások beszédét;
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását;
- Felismeri a napszakokat;
- Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit;
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak;
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válik az iskolára.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- Feladattudata kialakulóban van;

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A szociális hátrányokat előidéző tényezők:

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota
- A családtagok száma
- Több generáció együttélése
- Szülők iskolázatlansága
- Nevelési hiányosságok
 - Kettős nevelés
 - Felügyelet és gondozás hiánya
 - Helytelen bánásmód (brutalitás)
 - Érzelmi sivárság, közömbösség
 - Könnyelmű, felelőtlen életvitel
 - Bűnöző családi háttér
- Anyagi okok
 - Munkanélküliség
 - Létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem
 - A szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen
 - A kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik
- Egészségügyi okok
 - Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékosság
 - Mozgáskorlátozottság
 - Érzékszervi károsodás (látás, hallás...)
 - Szervi rendellenesség
 - Tartós betegség
 - Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek)
 - Higiénés hiányosságok
- A gyermek személyiségében rejlő okok
 - Értelmileg, érzelmileg visszamaradt

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek célja

A gyermekek érdekében tett intézkedésekkel, gyermekközpontúsággal, családorientált szemlélettel, az együttműködések elősegítésével az esélyteremtés növelése, valamint a gyermekek komplex személyiségfejlődésében bekövetkezett pozitív változások elősegítése.

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét. E helyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel. A hátrányok feltárásában és enyhítését segítő tevékenységben kiemelt szerepet játszik az óvodapedagógusok és a gyermekvédelmi felelős szoros együttműködése.

A szociális hátrányok enyhítésére tett pedagógiai intézkedések

- Differenciált egyéni fejlesztés
- Egészségnevelés
- Életvezetési tanácsok a családok részére
- A mozgás prioritása a nevelésben
- Tehetséges gyermekek fejlesztése
- Felzárkóztatás az arra rászorulóknak részére

Az óvodapedagógus feladatai:

- Anyagi támogatás lehetőségeinek felkutatása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- A mozgás és a sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás- és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét
- A szülőkkel – a gyermeküket is elhanyagoló családokkal való – együttműködésre készítő kapcsolattartás erősítése

A szociális hátrányok enyhítését célzó tevékenységeknél óvoda elsősorban olyan programokat tud felvállalni, amelyek vagy nem igényelnek különösebb anyagi forrást, vagy a fenntartó biztosítja a forrást, vagy pályázati vagy egyéb forrásból valósíthatók meg.

- Szülők tájékoztatása a szociális juttatásokról, kedvezményekről.

- Szükségletek feltárása, a segítségnyújtás formáinak megkeresése
- Adomány gyűjtési akciók szervezése a tagóvodákban, a szülők körében
- Rétegszülői értekezletek tartása - tájékoztatásra, problémák megelőzésére, megoldására.
- Anyagi támogatókkal: kirándulások, színházlátogatások szervezése
- Anyagi támogatókkal, pályázati forrásból: *Előadások, fórumok, esetmegbeszélések szervezése* - Pl. gyermeknevelés, az óvodai életkor viselkedési sajátosságai, egészséges életmód, egészségkultúra, témakörben - védőnők, gyermekorvosok, fogorvosok, gyermekpszichológus részvételével.
- olyan programok megrendezése, ahol az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek kötetlen formában jobban megismerkednek egymással, közösségé formálódásukat az együtt átélt élmények segítik.

A GYERMEKVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

„...a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége...”

(ENSZ Nyilatkozat a Gyermek Jogairól)

Cél

„...A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.”

Feladat

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, egyéni fejlesztése, fejlődésük elősegítése, esélyegyenlőség megvalósítása. Az óvodai fejlesztő program beépülése a mindennapok során - „Esélyteremtő óvoda” pályázat célkitűzéseinek megvalósítása, fenntarthatósága.

Az óvodai gyermekvédelem feladatai

- A gyermekeket oltalmazó működése, a gyermekek speciális életkori szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlesztő közeg biztosítása.
- A megelőző gyermekvédelem minden pedagógusnak.
- Aktív segítő, sőt akár beavatkozó gyermekvédelem.
- A hatékony, a gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartó és egyúttal az érintett

szakemberek, így a pedagógusok munkáját is segítő együttműködés a gyermekek védelmében.

- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása, a gyermek, fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása, megszüntetése.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok végzése.
- Felderíteni a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat és pedagógiai eszközökkel törekedni a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására.
- Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedés kezdeményezése.
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását segítő gyermekjóléti szolgálattal való állandó kapcsolattartás.

Az óvoda közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtókkal, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

Jelzéssel kell élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, és a hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatot ellátó pedagógus

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatot ellátó pedagógus segíti az óvoda pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatot ellátó pedagógus feladata különösen:

- A pedagógusok, szülők vagy gyermekek jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyerekeknél - a veszélyeztető okok feltárása érdekében - családlátogatáson megismerni a gyermek családi környezetét.
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén annak kezdeményezése, hogy az óvodavezető értesítse a gyermekjóléti szolgálatot.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére az esetmegbeszéléseken való részvétel.
- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az óvoda vezetője indítson eljárást a gyermek lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.
- Az óvodában a szülők által jól látható helyen a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, gyermekek átmeneti otthona stb.) címének, illetve telefonszámának közzététele.
- Az óvoda nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése; szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az óvoda vezetőjénél.
- Tájékoztatás nyújtása a gyermekek, a szülők és a pedagógusok részére.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei

- A hátrányos helyzetű gyermekek rendszeresen és szívesen járnak óvodába
- A gyermekek egyéni fejlesztése, és a prevenció segítségével a hátrányok csökkennek, nő a sikeres iskolakezdés esélye
- Várhatóan a családok nevelésében a gyermek fejlődése iránti felelősségérzet fokozatosan erősödik
- A gyermekvédelmi munka az intézményben folyamatosan fejlődik, a gyermekvédelemben partner társszervekkel az együttműködés eredményes

A SZÜLŐ , A GYERMEK, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az óvoda és a család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyek az óvoda, illetve a család teremti meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az együttműködés alapelvei

- Megteremtjük az oldott kapcsolatteremtés lehetőségeit, megtaláljuk a közös célkitűzéseket a gyermekek érdekeinek megfelelően.
- A családdal való együttműködésünket partneri elégedettségméréssel kontrolláljuk, és tesszük ezzel még optimálisabbá óvodai nevelésünket.
- Ösztönözzük a szülőket a rendszeres kapcsolattartás kezdeményezésére
- Az egyes családok nevelési felfogását tudomásul vesszük, és segítjük a családi nevelést, ahol ezt a szülők igénylik. A szülőknek érezniük kell, hogy gyermeküket szeretik az óvodában.
- Megismertetjük a szülőkkel óvodai programunkat, az óvoda tartalmi munkáját, biztosítjuk a folyamatos információáramlást.
- Mintaadással, az értékek felmutatásával az általunk preferált erkölcsi magatartási normákat igyekszünk elfogadtatni a szülőkkel.
- A szülő, a gyermek személyiségjogait, hitvallását tiszteletben tartjuk.
- Az óvónő szakmai felkészültségben, emberi magatartásban egyaránt példa értékű legyen
- Felhívjuk a szülők figyelmét törvény adta jogaikra és kötelezettségeikre.

Az együttműködés formái

- Beiratkozás
- Ismerkedés az óvodával
- A néphagyományörző óvodai nevelésünk megismertetése, elfogadtatása.
- Mindkét oldalról a nevelési elvek közelítése.
- Szervezési és gazdasági területen segítség kérése, szponzorok keresése.
- Aktív közreműködés az óvodai nevelés napi tevékenységeiben.
- Családlátogatások, nyílt napok, fogadóórák, szülői értekezletek.
- Napi találkozások.

- Ünnepek, ünnepélyek.
- Ankét, fórum.
- Séták, kirándulások.
- Közösségi felületek: óvoda honlapja, facebook csoportok.

Szülők Szervezetének Közössége

Minden csoportban működik a megválasztott szervezet. Fontosabb kérdésekben kikérjük a véleményüket, illetve a segítségüket kérjük az óvoda életével kapcsolatos döntésekben, a rendezvények szervezésében.

Fogadóórák: Igény szerint, előre egyeztetett időpontban

Napi kapcsolat: Mivel óvodánk családias, ezért lehetőségünk van rá, hogy ha csak néhány szó erejéig is, de napi kapcsolatban lehetünk a szülőkkel.

Szülők Szervezetének szerepe: Minden csoportban működik a megválasztott szervezet. Fontosabb kérdésekben kikérjük a véleményüket, illetve a segítségüket kérjük az óvoda életével kapcsolatos döntésekben, a rendezvények szervezésében.

Az óvoda elsősorban a családok felé nyitott, hiszen a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet tölt be.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Az egészség- és környezeti nevelés nagy jelentőséggel bír a kisgyermekek személyiségfejlesztésében. A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja nevelési programjába, integráló tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszti és korrigálja az életmódbeli képességeket. Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat.

Az egészség- és környezeti nevelés akkor hatékony, ha teljes körű. Teljes körű, ha áthatja az óvodai élet egészét:

- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés kialakításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógiai munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége
- Az egészségnevelési és környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulnak meg.
- Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása és a környezettudatos magatartás belső igénnyé fejlesztése.
- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.
- A tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében aktívan szerepet vállalnak a szülők, a civil szervezetek, valamint az óvoda társadalmi környezetéhez tartozó szervezetek, intézmények.

Környezeti nevelési elvek

- A környezettudatos szemléletmód alakítása óvodánkban a szokásokban, hagyományokban, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.
- A környezettel való aktív ismerkedés a felnőttek példája, a szakszerűen, tudatosan berendezett környezet által, közvetve áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát.
- A természet szépségének megláttatása megalapozza a természet iránti vonzódást, így azt szerető, tisztelő, értékeit megbecsülő, és azokat védő emberré válnak az általunk nevelt gyermekek.

Mindezek érdekében fontos:

- környezethez való pozitív érzelmi viszonyulás
- helyi környezeti kultúra szeretete, védelme
- változatos tapasztaltszerzéssel, tevékenykedtetéssel egybekötött tanulási folyamatok
- környezetvédelem elemeinek tudatos alkalmazása.
- környezettudatos magatartás

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elősegítése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- optimista életszemlélet kialakítása

- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása

Célja:

- Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja a gyermekek teljes körű egészségfejlesztésének – lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarati tulajdonságaiknak – biztonságban és egészséges környezetben történő alakítása.

Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma

- Az egészséges táplálkozás
- A mindennapos testnevelés, testmozgás
- A testi és lelki egészség fejlesztése
- A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- A bántalmazás és az erőszak megelőzése
- A balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás
- A személyi higiéné
- A környezettudatos magatartás és viselkedés szokás- és normarendszerének kialakítása

Egészségfejlesztési terv

Elméleti kitekintés, alapfogalmak

Egészség: biológiai, lelki, mentális, emocionális, szociális

Egészségfejlesztése

Egészségnevelés

Az óvoda szerepe az egészségfejlesztésben

Helyzetelemzés

A település egészséget befolyásoló tényezői

Az óvoda demográfiai jellemzői Egészségi helyzetkép, problématérkép

A település ellátó rendszere, az óvodás korú gyerekekre fókuszálva A segítő kapcsolatok színterei, kapcsolódási pontok (család, szülői szervezet, gyermekorvos, védőnő, pszichológus, gyermekjóléti szolgálat, egészségügyi intézmények, rendvédelmi szervek)

Az egészség fejlesztési terv célja: *Az egészségfejlesztés feladatai, módszerei a Pedagógiai program lentebb felsorolt fejezeteiben találhatóak meg.*

1. *Testi nevelés fejlesztés feladatai (részletesen lásd: Az egészséges életmód és Mozgás fejezetek)*

*személyi és környezet higiénia,
egészséges táplálkozás,
mindennapos testnevelés,
testmozgás, baleset megelőzés.*

2. *Lelki egészség nevelés feladatai (részletesen lásd: Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés feladatai)*

beilleszkedési képesség gyakorlása
önismeret, önellenőrzés fejlesztése

2. A szociális egészség fejlesztés feladatai

esélyegyenlőség biztosítása
az integráló nevelés körülményeinek fejlesztése
szociális hátrányúak nevelése
gyermekbántalmazás megelőzése
dohányzás megelőzésének óvodai programja

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme
- Környezettudatos magatartásformák fejlesztése
- A helyes napirend és életrend kialakítására nevelés
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatására szoktatás
- A komplex testi-lelki-szociális értékek védelmére nevelés
- Ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakításának fejlesztése
- Annak tudatosítása, hogy az egészségvédelem fontos és tenni kell érte
- A gyermekek megismertetése a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének lehetőségeivel, a kapcsolatteremtés és a drámajáték eszközeivel
- Az anyag- és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása
- A gyermekek folyamatos, tevékeny és következetes bekapcsolása a szelektív hulladékgyűjtésbe

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

- Fejlesztő programok kidolgozása a különböző hátrányokkal induló gyermekek számára
- Pedagógus továbbképzések támogatása, szervezése.
- Az óvodapedagógusok szakmai munkájának erősítésére jó gyakorlatok, esetmegbeszélések, önértékelés-reflexiók, műhelymunkák támogatása.

- Szakmai partneri kör kialakítása óvodán belül és kívül lévő szakszolgálatot biztosítókból.
- Civil szervezetekkel, ill. más nevelési intézményekkel kapcsolatok kialakítása közös programok kidolgozása a külső világ mind sikeresebb megismeréséhez.
- Egészségügyi szervekkel szoros együttműködés biztosítása, mely az alapellátáson túl felvilágosító előadások tartásával, szaktanácsadással segítik a gyermekek minél könnyebb elfogadását, beilleszkedését, fejlődését.
- Megfelelő étrend biztosítása-azon gyermekek számára, akik ételallergiában szenvednek.
- Anyanyelvi nevelés egyénre szabott tervezése
- Mozgásfejlesztés-tervezés
- Egyéni fejlesztési terv és egyéni fejlesztési napló készítése
- Fejlődési naplók vezetése a fejlődés nyomon követésére

Mit jelent ez a gyakorlatban?

Programok szervezése:

- Kirándulások szervezése olyan helyekre, ahova a szülő nehezen, vagy egyáltalán nem tudja elvinni gyermekét. Közös kirándulásokon a viselkedés, az öltözködés szabályait ismerhetik meg, megtapasztalják a felelősségvállalás a segítségnyújtás módját, az érzelmek kezelésének-késleltetés! - fontosságát.
- Játszóházakat szervezünk, melyen a szülők megtanulják, milyen egyszerű eszközökkel, hogyan fejleszthetik gyermekeiket.
- Színház, bábszínház előadások látogatása
- Zenés, hagyományörző programok szervezése
- Romanapon való részvétel / Roma Nemzetiségi Önkormányzattal közös program./
- Védelmi nap az óvodában: hogyan viselkedjünk a közlekedés során? Polgárőrök, rendőrök bevonása a közlekedési ismeretek átadásába.
- Az időskorúakkal kapcsolattartás: „Tegyük szebbé napjaikat” kis műsorok adásával, apró ajándékok készítésével. (Mikulás, Karácsonyra készülődés, Húsvét, Anyák napja).

Szülői programok

Az ünnepekre való közös felkészülésbe bevonjuk a szülőket.

Direkt fejlesztés elősegítés

- Fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus, gyógypedagógus biztosítása támogatásból.
- DIFER vizsgálatok végzése
- Fejlődési naplókban a fejlődés rögzítése

- Pedagógusainkat olyan továbbképzésekre ösztönözzük, melyeken elsajátíthatják az esélyegyenlőségért küzdő gyermekekkel való foglalkozás, fejlesztés pedagógiai, módszertani ismereteit. / Humán erőforrás fejlesztése/
- Differenciált bánásmód a gyermekekkel, szülőkkel

Akciók szervezése

- Ruházat pótlására, kiegészítésére adományok gyűjtése és osztása.
- Bekapcsolódtunk s helyi szinten működtetjük a „Cipősdoboz” akciót

Az óvoda-iskola átmenet segítésére a kölcsönös látogatások segítik a beilleszkedést, befogadást.

A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

Fontosnak tartjuk a családi hangulatú, gyermekközpontú, keresztény értékrendre és hazafias nevelésre épülő pedagógiai munka végzését, tiszteletben tartva a gyermek személyiségét.

Fontos a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlesztése, adottságainak teljes kibontakoztatása, egyéni képességeinek figyelembevételével. Ennek érdekében minél jobban meg kell ismerni a gyermekeket és annak szüleit.

Az egymásért érzett felelősségre, a család, a munka szeretetére és a megbecsülésre kell nevelni.

Alkalmaznunk kell a családközpontú pedagógiai elveket a pedagógiai munkánk során.

A befogadó, hátránycsökkentést támogató, esélyegyenlőséget teremtő óvodai nevelés biztosítása.

Partnerkapcsolataink széles körű kihasználása a gyermekek hátránycsökkentését célzó óvodai nevelés érdekében.

Az óvoda preventív szerepének erősítése a korai tanulói lemorzsolódás megelőzésének érdekében.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek egyéni fejlődési üteméhez illeszkedő együttműködési program kialakítása a nevelőtestületen belül.

A pedagógiai munkánk magas színvonalú, hatékony kiteljesítése a pedagógiai kompetenciák figyelembe vételével.

Meg kell tanítani a gyermekeket a kudarcok megélésére, feldolgozására.

A gyermekek előre ismerjék meg a velük szembe támasztott követelményeket, elvárásokat.

A megaláztatást és a hátrányos megkülönböztetést mindenkor kerülni kell.

MEGEMLÉKEZÉSEK, ÜNNEPEK, JELES NAPOK AZ ÓVODÁBAN

Éves munkatervben tervezve

Őszi ünnepkör.

- Mihály-napi vásár/ Vásározás, őszi lakodalmak kezdete
- Szüret kezdete
- Reformáció napja
- Hálaadás
- Márton-napi vigasságok

Téli ünnepkör

- Adventi gyertyagyújtás
- Mikulás nap
- Karácsonyi ünnepkör
- Újév napja
- Vízkereszt
- Farsangi időszak

Tavaszi ünnepkör

- Nőnap
- Nemzeti ünnep
- A Víz világnapja
- Virágvasárnap
- Nagypéntek,
- Húsvét
- A Föld napja
- Mennybemenetel napja
- Anyák napja
- Madarak és fák napja
- Gyermekhet
- Pünkösöd
- Évzáró

Hagyomány ápolás javasolt tartalma korcsoportonként.

Őszi ünnepkör

4 évesek: A kicsik figyelemmel kísérik a nagyobbak őszi munkáit a kertben. Megfigyelik a természet változásait. Ismerkednek a természetes anyagokkal. Szüleikkel, óvónőjükkel

terméseket, terményeket gyűjtenek, rakosgatnak. Megfigyelik mit készítenek a nagyobbak, illetve az óvónőjük az őszi vásárra. Hallgatnak népmeséket állatokról, altatódalokat, őszi népdalokat, mondogatnak mondókákat szőlőről, dióról, almáról. Óvónőjükkel ujjasdit, hintáztatót, ringatót, hangutánzókat, egyszerű népi játékokat játszanak. Szemeznek szőlőt, kóstolnak mustot. Kedvük szerint vehetnek részt a Mihály-napi vásárban.

5 évesek: Óvónőjükkel közösen elkészítik a csoport őszi kalendáriumát, figyelemmel kísérik a Jeles napokat. Gyűjtenek terméseket, magvakat, leveleket, az őszi sétákon, családi kirándulásokon, azokat rendezgetik és felhasználják ábrázoló tevékenységükben. Segítenek a nagyoknak az őszi kerti munkákban. Készíthetnek befőttet óvónőjük segítségével. Kukoricát morzsolhatnak, a szemeket és a csutkát felhasználják játékaikban. Készíthetnek vásárfiát segítségünkkel. Egyszerűbb kikiáltókat, névcsőfolókat, énekes népi játékokat tanulnak, mellyel szerepelnek a Mihály-napi vásáron. Hallgatnak népmeséket. Részt vesznek a szüreti mulatságban. Segítenek az Advent koszorú és naptár készítésében.

6-7-8 évesek: A gyermekek óvónőjükkel együtt elkészítik a csoport őszi kalendáriumát, melyen közösen kitalált jelképekkel megjelölik a Jeles-napok körüli teendőket. Ezen a naptáron szerepelhetnek a csoport életével kapcsolatos események is pl. születés-névnap stb. Folyamatosan figyelik, és elvégzik a megjelölt tevékenységeket. Számon tartják azokat a napokat, amelyekhez időjárás megfigyelések fűződnek. Gyűjtenek terméseket, magvakat, leveleket, felhasználják azokat ábrázoló tevékenységükben. Készítenek magtermény gyűjteményt, a természetes anyagokat folyamatosan gyűjtik. Elvégzik az őszi kerti munkákat a veteményeskertben, az óvoda udvarán. /diószüret, betakarítás, levélséprés stb./ Befőttet tesznek el télire, készíthetnek káposztasalátát, birsalma lekvárt, aszalhatnak szilvát. Aktívan részt vesznek a Mihály-napi vásározás előkészületeiben. Készítenek egyszerű vásárfiákat, portékákat óvónőjük segítségével. Rendezhetnek be "Laci konyhát", játszhatnak népi ügyességi játékokat, dalos játékokat. Tanulnak vásári kiáltókat, találós kérdéseket, árulják portékáikat. Táncolhatnak népzenere egyszerűbb lépésekkel. Népzene, népmeséket hallgathatnak. Leánykérő, párválasztó népi játékokat játszanak. Szemezünk szőlőt, préselünk, kóstolunk mustot. Ha van rá lehetőség részt veszünk alma-vagy diószüreten, szőlőszüreten, kukoricatörésen. András nap utáni vasárnapra Adventi koszorút készítünk. A gyermekek folyamatosan ismerkednek a népi kismesterségekkel, ellátogatunk azok színhelyeire, tájházakba, kézműves házakba. A csoportokban a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően megemlékezünk a Hálaadás napjáról

Téli ünnepkör

4 évesek: A kicsik ismerkednek az Advent és a karácsony jelképeivel. Az Adventi naptár alapján

minden nap készülnek egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Figyelemmel kísérik az Adventi koszorú készítését, a gyertyagyújtást. Rövid dalt, verset tanulunk Mikulásra, karácsonyra. Óvónőjükkel sok népi gyermekjátékot játszanak. / ölbeli gyermekjátékok/ Készítenek egyszerűbb díszeket a fára, meglephetik szüleiket kis ajándékokkal.

Ismerkednek a karácsonyi dalokkal. Kedvük szerint fogadhatják a nagyobbak

Farsangra egyszerű technikával fejdísz díszítenek. Kedvük szerint öltözhetnek jelmezbe, és vehetnek részt a farsangi mulatságon. Egyszerűbb népi mondókákat tanulnak, hallgatnak tréfás meséket, kikiáltókat.

5 évesek: Segítenek óvónőjüknek a téli kalendárium, és az adventi kalendárium elkészítésében. Figyelemmel kísérik a tennivalókat. Egyszerű karácsonyfadíszeket készítenek egyedül, szüleiket ajándékkal lepik meg. Ők is készülnek az óvodai ünnepre dalokkal, köszöntő rigmusokkal, versekkel. Hallgatnak karácsonyi énekeket, meséket, történeteket. Farsangra jelmezeket díszítenek különböző technikákkal. Énekelnek, táncolnak az óvodai mulatságon. Hallgatunk tréfás dalokat, verseket, népmeséket. Tanulnak farsangi kikiáltót, farsangi dalokat.

6-7-8 évesek: Óvónőjükkel együtt elkészítik a csoport téli kalendáriumát, az óvoda Adventi kalendáriumát. Megjelölik, és figyelemmel kísérik, elvégzik a megbeszélt jelképek alapján a teendőket. Az Adventi koszorún meggyújtják a gyertyát. Mikulásra verssel és dalokkal készülnek. Szüleiknek meglepetést készítenek. Karácsonyra. asztali dísz, ablakdísz, karácsonyfadíszeket készítenek, szalma, gyékény, alma, dió fenyőágak, szalagok felhasználásával. Sütnek és díszítenek mézeskalácsot. Figyelemmel kísérik a téli időjárást. A babaszobában karácsonyi nagytakarítást végeznek.

Farsangi időszakban jelmezeket készítenek változatos technikával, termések, természetes anyagok felhasználásával. Farsangi népszokásokkal ismerkednek meg / állatalakoskodások, lányok táncba hívása/ Részt vesznek a Farsangi versenyjátékok szervezésében, a mulatságban. Segítenek jelmezük készítésében, a csoportszoba hangulatának kialakításában. Tanulnak újévi mondókákat, jókívánságokat, farsangi kikiáltókat, névcúfolókat, találós kérdéseket, népi dalos játékokat. Népmeséket, népdalokat hallgatnak. Készítenek madáretetőt, gondoskodnak a madarak téli etetéséről. A tél folyamán is gyakorolják a népi kismesterségek technikáit.

Tavaszi ünnepkör

4 évesek: Kedvük szerint kapcsolódhatnak a nagyobbak tavaszi játékaiba. A fiúk tanulnak locsolóverset, locsolkodnak. Készíthetnek húsvéti tojást különböző technikával, óvónőjük segítségével. Játszanak egyszerű dalos játékokat, népi mondókákat tanuljanak, hallgathatnak népzene, állatmeséket.

5 évesek: Bekapcsolódnak a tavaszi kalendárium elkészítésébe, figyelemmel kísérik a teendőket a megbeszélte jelképek alapján. A fiúk tanulnak locsolóverset, a lányok díszítenek tojást egyszerűbb technikával. Kedvük szerint díszíthetik a Májusfát, részt vehetnek a pünkösddőlésben. Játsszanak tavaszi játékokat, és bekapcsolódnak a nagyobbak játékába, a kézműves tevékenységekbe, és a táncházba is szüleikkel, testvéreikkel együtt. Készítsenek apró ajándékot édesanyjuknak.

Hallgatnak és tanulnak népmeséket, népdalokat, népi mondókákat, találós kérdéseket. A tavaszi kerti munkálatokban kedvük szerint vehetnek részt.

6-7-8 évesek: Óvónőjükkel elkészítik a csoport tavaszi kalendáriumát. Megjelölik a megbeszélte jelképekkel a teendőket. Készülnek a Jeles-napokra. Hallgatnak és tanulnak tavaszi játékokat, dalokat, népi mondókákat, találós kérdéseket, népmeséket. A fiúk tanulnak locsolóverset, a lányok díszítenek hímes tojást változatos technikával és egyéb húsvéti díszeket. A babaszobában húsvéti nagytakarítást végeznek.

A húsvét utáni első óvodai napon locsolkodnak. Készítenek húsvéti jelképeket. Komálnak egymással, és a kisebb csoporttal is. Süthetnek a komatálba sütemény. A májusfára díszeket készítenek / szalagok, fonatok, üvegek stb. /Versenyezhetnek, ki tud felmászni a díszekért. Ügyességi játékokat, vetélkedőket, tavaszi játékfüzéreket játszanak, táncolhatnak népzene. A pünkösdi ünneplésbe bevonhatják szüleiket, testvéreiket is, részt vehetnek a kézműves tevékenységekben. A virágos kertben elvégzik a tavaszi munkálatokat. Ellátogatnak, tájházakba, múzeumokba, népi kismesterségek színhelyére, kirándulnak. Készítsenek apró ajándékokat édesanyjuknak.

A tavaszi ünnepkörben megjelenő jeles napokhoz, egyházi ünnepekhez köthető mesék, történetek megismertetése életkori sajátosságaiknak megfelelően.

Nyári ünnepkör

3-8 évesek: Nyáron óvodánkban összevont csoportok működnek. A gyermekek életkoruknak megfelelően vehetnek részt a tevékenységekben, kedvük szerint. Nyári táborozásban vehetnek részt óvónőjükkel, mely az Észak-Karolinából érkező baptista önkéntesek részvételével valósul meg. Egész nyár folyamán lehetőségük van a népi kismesterségek gyakorlására. A gyümölcsökből, zöldségekből készíthetnek salátákat, amit elfogyaszthatnak. Játsszanak a homokban, vizezhetnek, sározhatnak, építhetnek homokvárat, kemencét. Játsszhatják az egész évben tanult népi játékokat, mondókázhatnak, hallgathatnak népmesét, népzene.

ALAPFELADATON TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK

1. Tehetséggondozó műhelyek

> Vizuális kultúra műhelye

Célja:

A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek térforma - színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Megelőzzük a tehetségígéretes elkallódását, felismerjük a más területen alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket. A kreatív, tehetségígéretes gyermekek további komplex fejlesztése.

Feladata:

- A tehetséges gyermekeknek az alkotó-, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése, tartalmának, minőségének fejlesztése és szervezeti formáinak biztosítása.
- A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, komplex személyiségfejlesztése, gondozása a művészetek eszközeivel.
- kreativitásuk ösztönzése, motiválása.
- A tehetséges gyermekekben rejlő tehetségek kibontakoztatása, erősítése.
- A már meglévő vizuális kultúra fejlesztése különböző felkínált technikák, művészeti ágak segítségével.

Az óvodapedagógusok megfigyelés alapján kiválasztják a csoportjukban a tehetségígéreteseket. Számukra olyan munkaformákat is kidolgozunk, melyek során a gyermekek képessé válnak az együttműködésre, az összedolgozásra; így fejlődnek szociális képességeik, társas kapcsolataik.

> Gyermekjáték- és néptánc

Célja:

A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve játékosan a népi gyermekjáték dalok segítségével a mozgás- és tánc kultúra kialakítása oly módon, hogy az örömteli mozgás biztosított legyen.

Feladata:

- A gyermek életkorának megfelelő művészeti értékű anyag felhasználásával a gyermekek ösztönös mozgásigényének kielégítése, a ritmusérzék, fejlesztése, a harmonikus mozgás elősegítése.
- A térérzék, az értelmi és alkalmazkodó képességek fejlesztése.
- A gyermekek esztétikai érzékének fejlesztése, érzelmi életük gazdagítása.

- Mozgáskészségük fejlesztése változatos mozdulatokkal.
- A gyermekek alkotó fantáziájának serkentése, táncban való kibontakoztatása.
- A táncra való nevelés feltételeinek biztosítása.
- A zenei műveltség fejlesztése. Legyenek fogékonyak újabb ismeretek befogadására.
- A gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének figyelembevételével a megfelelő gyermekjáték és néptánc kiválasztása, ahhoz való eszköz és tér biztosítása.
- A gyermekek táncos elemi ismereteinek bővítése, ezáltal képességeik fejlesztése, jártasságok, készségek kialakítása.
- A gyermekjáték és néptáncon keresztül a nemzeti kultúra legősibb rétegeinek megismertetése, a hagyományok ápolása, a későbbi népművészeti műveltségük megalapozása.
- A népi gyermekjáték dalok és zenei műalkotások mellett a mozgáskincs alapjainak megismertetése és elsajátítása.
- Testi, szellemi, esztétikai személyiségfejlesztés az életkori sajátosságokat figyelembe véve játékosan, a népi gyermekjáték dalok segítségével.
- Az emberi kapcsolatok az egymásra utaltság az alkalmazkodni tudás képességének fejlesztése.
- A gyermekek érzelmi és képzeletvilágának fejlesztése.
- A gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése ritmikus, táncos mozgásigényük kielégítésével mozgásfejlesztésük elősegítése.
- A zenei és testmozgás szerves kapcsolatának megteremtése.

Tartalma

- Olyan magyar gyermekdalok, énekes játékok, amelyek ma is elsődleges forrásai a gyermeki örömnél mind az óvodában, mind az óvodán kívül.
- Páros forgó vagy a játékos ki- és befordulós táncok.
- Körjátékok, egyszerű körbejárás leguggolással, szerepváltással, párcserével.
- Játékos utánzó mozgások, egyszerű táncmozdulatok.
- Nehezebb tánc motívumok, páros táncok.

2. Beszédfejlesztés

„Osztani magad, hogy úgy sokasodjál, kicsikhez hajolni, hogy magasodjál, hallgatni őket, hogy tud a világot, róluk beszélni, ha szólsz a világhoz” (Váczi Mihály: Eső a homokra)

Cél

Játékos beszédneveléssel a beszédhibák prevenciója, javítása, megszüntetése.

Beszédszervi mozgásügyesítés és a hallási figyelem serkentése, a beszédhibáknak megfelelő speciális gyakorlatok végzése.

Beszédszervi mozgásügyesítés, a hallási figyelem, a beszédmegértés, és a beszédészlelés fejlesztése, a beszédhibák rögzülésének megelőzése, játékos hangutánzó gyakorlatok és speciális artikulációs gyakorlatok végzése indirekt módon.

Feladat

- A nyelvi elsajátítás folyamatának és a gondolkodás fejlődésének elősegítése.
- Az ismeretek fejlesztése.
- A gyermek beszédének vizsgálata, a kellő időben felismert beszédészlelési gond kiküszöbölése.
- A beszédhibák fajtájának és súlyosságának megállapítása.
- A pontos diagnózis, és a reális prognózis alapján a kezelés irányának és módjának megválasztása.
- A beszédszervi mozgásügyesítés és hallási figyelem serkentése, a beszédhibáknak megfelelő speciális gyakorlatok végzése.
- Törekedjünk arra, hogy ne csak egymástól független adatot kapjunk a beszédhibás egyénről, hanem a beszédhibát az egész emberen belül szemléljük, a szomatikus, pszichés tényezőkkel és szociális környezettel való összefüggésben.
- Biztosítsunk a fejlesztéshez megfelelő, kényelmes, nyugodt, derűs légkört mind az egyéni mind pedig a csoportos foglalkozásoknál.
- A beszédjavításának és fejlesztési lehetőségének maximális kihasználása a nap bármely időszakában különböző tevékenységi formák során.
- A gyermekek egyéni képességeinek való egyéni fejlesztés a különböző anyanyelvi gyakorlatok segítségével.
- Az óvodai anyanyelvi neveléssel a szükséges beszédfejlesztés fokozása, és ezen keresztül a beszédhibák kialakulásának, állandósulásának megakadályozása.
- A beszédfejlesztés érdekében a speciális szakemberrel való állandó együttműködés.

Tartalma

Motoros fejlesztő gyakorlatok:

- Ajaktorna (malacvisítő, szirénázó, magánhangzó- ringató, csipogó játékok, békakiabáló, libagágogó, kutyaharapós, cicadorombolós, szélfújós játékok).
- Nyelvtorna (cicanyalogatós, lefetyelős, nyelvbújócska, nyelvdombocskák, szájpadséta,

lovacskázó).

- Ajak- és nyelvtorna kombinálva (békacsettegő, lovacskázó).
- Fúvógyakorlatok és lágy szájpád-gyakorlatok, gyertyafúvós játék, felfújós játék (szappanbuborék, léggömb, célba fúvós játék), ping-pong foci, autóverseny repülő hangárba, autóbusz garázsba fújásával, papírfigurák, papírszelet, vatta, tollpihe, síp, játéktrombita, szájharmonika fújása, szívás kifújás szívószállal, rágógyakorlatok rágógumival, almával.
- Légzés énekgyakorlatokkal, úszni tanulással, tornával.
- Ritmusgyakorlatok (labdával, karikával, ritmusbábokkal, utánzó mozgással, tapssal, kopogással, utánzásos felismeréssel).

Oldó- lazítógyakorlatok:

- Auditív fejlesztőgyakorlatok (hangutánzó játékok, hangfelismerő játékok, hangot és ritmust differenciálók, fonémahallást fejlesztők, analizálók, összehasonlító, bújtatók, hangirányt kereső játékok).
- A koordinációt, a folyamatosságot, az aktív élő beszédet elősegítő gyakorlatok.
- Vers, ének, szituációs beszéd gyakorlásával a helyes ejtést segítjük szinte valamennyi játékban.

Beszédfejlesztő, didaktikai játékok:

- Funkciós játékok (beszédszervi gyakorlatok, hangringató, hangfejlesztő, audizáló, rögzítő, automatizáló, hangkapcsoló gyakorlatok).
- Fikciós játékok (szituációs játékok, „mintha” játékok).

3. Hit és vallásoktatás

Az óvoda helyet ad a gyermekek számára hit- és vallásoktatáson való részvételére. Az egyház képviselőjének foglalkozásain a részvétel ingyenes és önkéntes. A hitoktatás a szülők igényei alapján történik a délelőtti órákban a csoportközi foglalkozások keretén belül.

Képességbontakoztató, integrációs felkészítés keretébe tartozó pedagógiai feladatok

Bevezető

„A hátrányos helyzet és a társadalmi leszakadás elsősorban nem nevelési-oktatási probléma. A gazdasági válságtünetek felerősödése azonban nyilvánvalóvá tette, hogy a társadalmi kirekesztettség elleni fellépésnek az oktatás az egyik legfontosabb terepe: a nem megfelelően méltányos oktatás már az indulásnál megalapozza az egyenlőtlenségeket, illetőleg képtelen ellensúlyozni a tanulók szocio- kulturális helyzetéből eredő hátrányokat. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését segítő kezdeményezéseknek ezért nemcsak az esélykülönbségek csökkentését, hanem az előítélet-mentes, befogadó, és szolidáris társadalom kialakítását is célul kell, hogy tűzzék. A gyermekek között nem szelektáló, gyermekközpontú, korszerű, differenciált, pedagógiai formákat alkalmazó iskola teremthet esélyt a társadalmi integráció eléréséhez.”
(Fülöp Istvánné, 2011)

A képességbontakoztató, integrációs felkészítés keretébe tartozó pedagógiai feladataink:

Intézményi szinten

- A hatékony integrált neveléshez szükséges pedagógiai módszerek, iskolai tanulásszervezési eljárások alkalmazásában a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon (pl. differenciált tanulásszervezés, tevékenységközpontú ismeretközvetítés, kooperatív tanulás, projektoktatás, drámapedagógia stb.);
- Az info-kommunikációs eszközök intenzívebb tantermi használatában (a tanulók a napi tanulási gyakorlatban használják a számítógépet, tudnak ismereteket szerezni, elmélyíteni az internetről, fokozatosan felhasználói szinten kezeljék a számítógépet);
- A gyermek- és tanulóbarát intézményi környezet kialakításában (hagyományos helyett csoportmunkára alkalmas csoportszobai, osztálytermi be- és elrendezés);
- A széleskörű tanórán kívüli foglalkozások és szabadidős programok biztosításában, szervezésében;
- A pedagógus szerep megváltozásában (ismeretközvetítő szerep helyett facilitátor szerep);
- A szülők és az óvoda, iskola partneri kapcsolatának javításában az intézmény mindennapi életébe történő hangsúlyosabb bevonásukkal;
- A társadalmi és szakmai környezettel való együttműködés erősítésében (pl. roma önkormányzat, gyermekjóléti szolgálat, óvodák, alap- és középfokú oktatási intézmények, szakmai szolgáltatók, szakszolgálatok, civil szervezetek, stb);
- Az intézményfokok közötti átmenet pedagógiai segítésében: óvoda-iskola, illetve

általános iskola-középiskola között (közös programok szervezése, egymás munkájának megismerése, tanítási tartalmak összehangolása, tanulók átvétele intézményváltáskor, nyomon követés, esetmegbeszélések, közös programfejlesztések);

- Az inkluzív intézményi pedagógiai attitűd kialakításában (befogadó szemlélet kialakítása a pedagógusokban, a gyermekekben, tanulóknak és a szülőkben az eltérő szociális háttérű, a sajátos nevelési igényű és a roma gyermekek, tanulók iránt).

Egyén szintjén

- Valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és tanuló bevonásával a programba, megnyerve a szülőket is partnerként.

Ehhez az iskolában a pedagógiai munka kiemelt területévé válik: az érintett tanulók hátrányainak feltérképezése az alapvető képesség és készségterületeken, az egészséges személyiségfejlődés, a szociális fejlettség, a közösségi kapcsolatok és tanulási nehézségek területe;

- A feltérképezett hátrányok enyhítésére kidolgozott egyéni fejlesztési tervek készítésében: megjelölve benne a hátrányokat, azok fokát, a kompenzációs feladatokat, a tevékenységeket, a módszereket és a szervezeti kereteket, színtereket, gyakoriságot – ennek megfelelő folyamatos egyéni fejlesztés;
- A differenciált tanórai tanulásszervezés, valamint a fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó és az érdeklődési körnek megfelelő szakköri tanórán kívüli foglalkozások biztosításában: ennek eredményeként a lemorzsolódási, továbbtanulási, kompetenciamérési eredmények az érintett tanulók körében folyamatosan javuló mutatókat érnek el.
- Az iskolán kívüli, továbbtanulást segítő programokban (pl.: Útravaló Ösztöndíjprogram, Arany János Tehetséggondozó Program stb.).
- További fontos követelmény: fokozott figyelem irányítása az érintett gyermekekre, tanulókra, pozitív befogadó intézményi attitűddel, folyamatos pozitív mintaadással.
- A három havonkénti értékelő megbeszélés, amelybe minél több érintett fél bevonása indokolt.

A képességkibontakoztató felkészítés keretében intézményünk a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben foglaltak szerint biztosítja:

- a) a személyiségfejlesztéssel,**
- b) közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,**
- b) a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,**
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.**

I. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Fejlesztési feladatok a tanuló személyiségfejlesztésére:

1. A reális önismeret, önkép kialakítása. A megfelelő önértékelés kialakítása (önkifejezés, önjellemzés, önábrázolás, önmegfigyelés fejlesztése). A testi-lelki egészség gondozása, a gyermek belső, személyes harmóniájának megerősítése. Az átélés élményének gyakorlása.
2. A gyermek erősségeinek feltárása és ismerete a személyiségében és a tanulásában. Pozitív személyiségjegyek erősítése (megbízhatóság, becsületesség, őszinteség, alkalmazkodás, engedelmisség, engedékenység, előzékenység, kedvesség, bizalom, lelkiismeret, lelkipurdálás, a rossz cselekedet jóvá tétele, hazugság elítélése, kitartás, pozitív akarati vonások, időáldozat, teljesítményfigyelés, bátorság, ...).
3. A gyermek gyengeségeinek feltárása és ismerete a személyiségében és tanulásában. Az emberi negatív személyiségjegyek feltárása és azok megítélése.
4. A gyermek érdeklődési irányainak feltárása, megsegítése.
5. A gyermek gyengeségeinek feltárása és ismerete a személyiségében és tanulásában. Az emberi negatív személyiségjegyek feltárása és azok megítélése.
6. A gyermek érdeklődési irányainak feltárása, megsegítése.
7. A gyermek egészséges önbizalmának erősítése. Az egészséges önbizalom

kialakítása. (Mivel adok okot társaimnak arra, hogy büszkék lehessenek rám?)

8. A gyermek küzdőképességének növelése, akaratí vonások erősítés. Akaratí vonások erősítése az önirányítása, önalakítása területén.
9. Az egészséges önbecsülés segítése.
10. A gyors helyzetfelismerés és a jó döntéshozatal megsegítése.
11. A jó összhang megteremtésének segítése gyermek és pedagógus között.
12. A szorongások feloldásának segítése.
13. Önmagáért és környezetéért is felelős magatartás kialakítása.
14. Az őszinte kommunikáció kialakítása.
15. A korcsoportbeli, a családi, a felnőtt példakép fontossága a gyermek személyiségének fejlődésében.
16. A gyermek személyes igényeinek, törekvéseinek feltárása; egyéni céljainak, feladatainak tudatosítása.

I. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Fejlesztési feladatok a tanuló közösségi beilleszkedésének segítésére:

1. Csoportszabályok kialakítása, kiegészítése, rögzítése, betartásának fontossága. A közösségi normák elfogadtatása és betartatása a gyermekkel.
2. Kapcsolatfejlesztés segítése. A bizalom erősítése a társ felé. A gyermek barátkozásainak megsegítése.
3. A csoport nyújtotta biztonság kialakítása. A szeretet, összetartozás, biztonság átélése. A társas kapcsolatok javítása, az egymást segítő közösségi közeg megteremtése. A feloldódás megsegítése. Rokonszenv, ellenszenv, bajtársiasság kifejezése, kezelése. Gyors szociometria játék a pedagógus tájékozódására

(szóban vagy írásban: Veled szívesen...).

4. Egymás iránti figyelem, tapintat fejlesztése, a rosszsallás vagy elismerés megfelelő kifejezése. A tapintatos közlés, kérdés elsajátítása. A helyes kommunikáció tanítása a problémás esetekben. A feszült állapot megkönnyítése tematikus szavakkal, kifejezésekkel. Tapintat a társakkal tanulás közben.
5. Az egyéni teljesítményének elismerésének fontossága a tanulócsoportban.
6. Konfliktustűrő, -kezelő, -megoldó képesség fejlesztése. Csúfolódások, bántások kezelése, az agresszivitás kezelése. A düh levezetésének módjai. Egyéni bánásmód az agresszivitás visszaszorítására. Mások haragjának megértése. A bocsánatkérés módjai.
7. A kommunikációs és kooperációs készség fejlesztése a közösségben. Vitázó és érvelő képesség erősítése közös munkavégzés közben. Együttműködési készség és döntéshozatal fejlesztése a közösen végzett munkálatok során.
8. A társakkal, másokkal szembeni előítélet-mentes magatartás megsegítése. A gyermek személyes és társadalmi identitásának megerősítése. A szegényekkel való szolidaritás érzésének megtapasztalása.
9. A gyermek magatartási zavarainak enyhítése. Magaviseletének megfelelő kezelése.
10. A gyermek iskolai rendezvényeken való részvételének megsegítése. Közösségi élmény átélése. A megbeszélés igényének kialakítása.

II. HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Fejlesztési feladatok a tanuló szociális hátrányainak enyhítésére:

1. A gyermek verbális és kommunikációs készségének fejlesztése (szereplés vállalása, beszédfejlesztés, előadásmód fejlesztése, vélemény-nyilvánítás gyakorlása). Mesemondással, mesehallgatás utáni véleménynyilvánítással, mondókákkal, kiszámolókkal, versekkel, szólásokkal, közmondásokkal. A verbális kreativitás fejlesztése (pl.: a mese kitalálásában, folytatásában, versírásban). Szövegértési- szövegalkotási készség fejlesztése. Szókincs fejlesztése: szavak gyűjtése, megmagyarázása, körbeírása, tulajdonságok gyűjtése, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése. Gyűjtőfogalmakhoz tartozó szavak gyűjtése. Relációszókincs fejlesztése.
2. Életkorának megfelelően érzelmek tudatos felvállalásának megsegítése. Az érzelmi intelligencia fejlesztése nonverbális eszközökkel. A száj és a szem

mozgásának, a mimikai kifejezések jelentősége az előadásban. Imitációs készség fejlesztése. Indulatok, érzelmek kifejezésének gyakorlása mozgással, mimikával. A jelentéssolvasás gyakorlása. A mozgások, nézések fontossága, közlő értékük.

3. A megfelelő reagálás kialakítása jutalmazások és büntetések esetén. A tehetséggondozás, a művészetek fontossága, művészeti nevelés. (Buzdítás a szakkörökre, a versenyekre, a megmérettetésekre.)
4. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: A családi szokások, családi kötődések által. A család, a kölcsönös megbecsülés fontossága. Az összetartozás, a segítség fontossága. Példaképek fontossága a családban. Az érzelmekből fakadó gondolatok kifejezése.
5. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: kötődés a szülőhelyhez. A település ismerete életkori szinten, szeretete, értékeinek megőrzése.
6. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: Az illemszabályok ismerete. A szabályok tudatos betartásának igénye. Egymásra figyelés és tapintat az illemben. Az ünnepi öltözet, a szép beszéd, éneklés, a helyes testtartás fontossága ünnepségeken. A helyes viselkedés-kultúra elsajátítása.
7. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: kommunikáció idegen felnőttel (bolt, könyvtár, telefon). Kommunikáció és cselekvőkészség vészhelyzetekben.
8. A napirend fontossága. Tudatos tervezés fontossága a napirendben. A szabadidő hasznos eltöltése. Igényesség fejlesztése a televízió műsorválasztásban. Az értelmes időtöltés fontossága.
9. A higiéniai szabályok ismerete és betartásának igényessége. Az ápoltság és az ápolatlanság következményei. Igényesség az ápoltság és a tisztaság megőrzésében. A tiszta környezet fontossága.
10. A tudatos egészséges és biztonságos élet. A fizikai állóképesség megőrzése, erősítése. Tartózkodás az egészségkárosító rossz szokásoktól.

III. TANULÁSI KUDARC, NEHÉZSÉG ENYHÍTÉSE

Fejlesztési feladatok a tanuló tanulási kudarcainak, nehézségeinek enyhítésére:

1. A tanulás, tudás értékének tudatosítása. A gyermek kötelességtudatának fejlesztése. A gyermek tanulási motivációjának előhívása, fejlesztése, erősítése, fenntartása. A tanulás céljának tudatosítása.
2. Rendszabályok kialakítása és betartása a tanulásban. Tapintat a társak önálló munkavégzésében.
3. Tanulási módszerek megismertetése, azok használatának tudatosítása, a tanulási technikák jelentősége az eredményességbe (az írásbeli házi feladat elkészítésének módjai, ellenőrzése, a javítás helyes technikájának elsajátítása, a szorzótábla tanulása, vers tanulása, szöveg tanulása, szabályok tanulása, idegen nyelv tanulása).
4. A gyermek képességeinek megfelelő tanulás fontossága, ennek igényének tudatosítása.
5. Az önálló tanulás képességének kialakítása. Önértékelés, önellenőrzés igényének kialakítása. Gazdálkodás az idővel.
6. Mások tanulási technikájának megismerése, tanulópárok hasznos együttműködésének megtapasztalása (kooperatív tanulási próbák).
7. A gyermek szociokulturális hátrányainak kompenzálása a tanulás folyamatában. A gyermek családi kultúrájához igazodó tanítás-tanulás. A multikulturális tartalmak megjelenése a tanulás folyamatában.
8. A gyermek érzékszervi működésének segítése: a hallásérzékelés, a beszédhallás fejlesztése, hangfelismerések fejlesztése.
9. A gyermek érzékszervi működésének segítése: A látás fejlesztése. Mozdulatok, pozíciók megfigyelése. Színfelismerés fejlesztése.
10. A gyermek tanulási kudarcainak enyhítése fejlesztő feladatokkal. A gyermek sikerélményhez juttatása.
11. A gyerek tanulási képességeinek fejlesztése játékos feladatokkal: az írás-mozgás koordináció fejlesztése; a beszédészlelés fejlesztése; a beszédértés fejlesztése; a szövegértés fejlesztése.

A gyermek nyelvi hátrányainak enyhítése. A beszédprodukció fejlesztése (szókincs, mondókák, versek, kérdésfeltevés, válaszadás, beszélgetés, a nyelv helyes használata, tartalomelmondás, vélemény megfogalmazása, ...). Ritmusérzék fejlesztése (szótagolás, mondókázás, ritmustapsolás, ...). A fantázia fejlesztése (meseírás, versírás, mesebefejezés, játékok, ...). A vizuális, motorikus, verbális emlékezet fejlesztése(feladatokkal, játékokkal, ...). A kreatív gondolkodás fejlesztése (önállóan, csoportosan, játékokkal, feladatokkal). A figyelem, a megfigyelő és összpontosító képesség fejlesztése (feladatokkal, játékokkal). A testkép-tudat, testkép-ismeret fejlesztése. A téri tájékozódás fejlesztése (térhasználat, térérzékelés, térkihasználás, észlelésérzékenyítés).

12. A gyermek mozgásának fejlesztése játékokkal, feladatokkal, mozgásfejlesztés játékosan (mozdulat és mozgásutánzás, éneklés mozdulattal követése). Nagymozgások fejlesztése (ügyesség, gyorsaság fejlesztése). A mozgáskoordináció fejlesztése. A finommozgások fejlesztése (praktikus mozgások, ízlés, pontosság, tisztaság igénye, eszközök tulajdonságai, balesetveszély elkerülése).

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében a pedagógus feladata az I.-IV. bekezdésben foglalt pedagógiai rendszernek megfeleltethető tevékenységek megvalósítása, így különösen:

- hátrányok feltérképezése,
- egyéni fejlesztési terv készítése,
- ennek alapján történő kompetenciafejlesztés,
- az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés,
- az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- a tanulói teljesítmény értékelése,
- értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel,
- mentori, tutori tevékenységek ellátása,
- a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

A különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások részletes szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet tartalmazza.

A gyermek fejlődése, képességeinek minél teljesebb kibontakoztatása, az iskola megkezdéséhez szükséges fejlettség elérése érdekében kiemelt feladatunk, hogy az intézmény kapcsolatot teremtsen és tartson fenn a Pedagógiai Szakszolgálattal. Szakmai együttműködést kell kialakítanunk továbbá az Integrált Szociális Szolgáltató Központ munkatársaival a családok és a gyermekek szociális helyzetének javítása, támogatása érdekében. Az óvodán kívüli partneri kapcsolatokat szabadidős tevékenységek, programok szervezésével, valamint a felkészítésbe bevont gyermekek szüleinek, családjának részvételével, továbbá a gyermekjóléti családsegítő szolgálattal, a védőnői, háziiorvosi, gyermek fogorvosi szolgálattal, a helyi önkormányzattal és a helyi nemzetiségi önkormányzattal kell még erősebbé tenni. A családokkal szoros kapcsolat szükséges nemcsak a közösségi program megvalósítása érdekében, hanem azért is, hogy rendszeres tájékoztatást kapjanak gyermekük fejlődéséről, erősségeiről és a fejlesztendő képességekről.

Felhasznált irodalom

- > Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarcc nélkül az iskolában
- > Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai program
- > Forrai Katalin: Ének-zene az óvodában, Zeneműkiadó, 1974.
- > Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában, Zeneműkiadó, 1982.
- > Ludászkíné Szabó Éva: Óvodai Zenei hagyományápolás-népszokások, Hajdúböszörmény, 1995.
- > Kodály Zoltán: Zene az óvodában
- > Kovács György- dr. Bakosi Éva: Játék az óvodában
- > Mérei Ferenc - Binét Ágnes: Gyermeklélektan
- > Kiss Tihamér: Kisgyermekek érzelmei Tankönyvkiadó, Budapest
- > Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné - dr. Ráczné dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével
- > Montágh Imre: Gyermekszínjátékok beszédnevelő könyve
- > Montágh Imréné - Bittera Tiborné: Szép szóval, nyílt szívvel, Logopédiai Kiadó
- > Montágh Imre: Mondd ki szépen
Helyi gyűjtések, magyar és más népek meséit, mondókait, játékleírásait tartalmazó könyvek
- > Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?
Alex-Typó Kiadó, Budapest, 1992.
- > Zsámboki Károlyné - Horváthné Szigligeti Adél: Matematika kézzel, fejvel, szívvel
Fabula Human Szolgáltató Bt. 1966.
- > Bakonyiné Vince Ágnes - Nagyné Koma Ilona: Mozgás-öröm a szabadban, MPT, Budapest, 1989.
- > Dr. Tóthszőlősiné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában FER-CO Kft, 1994.
- > Gósy Mária: Óvónői beszédviselkedés, Budapest, 1990.
- > Kósa László - Szemvényi Ágnes: Apáról fiúra, Budapest, 1975.
- > Illésy Zoltánné - Pomothy Györgyné - Vukovics Béláné: Mesterségek bölcsője
- > Dömötör Tekla. Magyar népszokások

Érvényességi rendelkezések

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- törvényi változások
- szervezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol
- pályázati kötelezettség

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az intézmény vezetőjéhez
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek
- nevelőtestület elé terjesztés során szóban véleménykérés, döntés a módosítás elfogadásáról

A program változtatás utáni jóváhagyásra kötelezett:

- a 2012. évi CXCV. törvény szerint
- fenntartó

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatalának rendje:

- Megtalálható az intézményünk honlapján: csicsergo.baptistaoktatas.hu
- Az óvoda az intézmény pedagógiai programját, a vezetői irodában helyezi el.
- A programba az intézményvezetővel és az óvodavezető helyettessel való előzetes egyeztetés alapján bárki betekinthez.

Az óvoda vezetője köteles az új szülők részére a tanévnyitói szülői értekezleten tájékoztatást adni az intézmény pedagógiai programjáról.

Melléklet

1. számú melléklet

Etikai kódex

a Magyarországi Baptista Egyház fenntartásában működő köznevelési
intézmények dolgozói számára
2024

Tartalom

Bevezetés

A baptista nevelés-oktatás bibliai alapelvei

A pedagógus személyisége, attitűdje

A pedagógus szakmai felkészültsége

A pedagógus nevelő-oktató munkája

A pedagógus és az egyház kapcsolata

Az intézmények munkatársai közötti kapcsolatok Pedagógus–
diák kapcsolat

A szülőkkel való kapcsolat

Bevezetés

A baptista nevelési és oktatási munka egyetemes emberi és keresztény erkölcsi alapelveken nyugvó felelős etikai cselekvés. A baptista köznevelési intézmények gyakorlatában érvényesülő etikai alapelvek hatálya az intézmény tanulóinak nevelésében közreműködő minden dolgozóra kiterjed, hiszen a kisegítő dolgozók a nevelési célokat tekintve az oktatást végző tanárok munkatársai.

Az etikai kódex célja a jogszabályokban tételesen nem megfogalmazott alapvető erkölcsi normák rögzítése. Nem szabályozza részletesen a nevelők felelős viselkedését, nem szankcionáló jellegű, inkább iránymutató a baptista intézmények tanárai és dolgozói számára. További célja, hogy tájékoztassa a baptista gyülekezeteket, a testvéregyházak tagjait és intézményeink külső partnereit munkavégzésünk erkölcsi normáiról. Az erkölcsi normák megtartásához természetesen fontos a lelkiismeret, a meggyőződés és a közösséghez való tartozás tudata, érzése.

A baptista nevelés-oktatás bibliai alapelvei

Hitünk és életünk alapja a Biblia, Isten Igéje. A Biblia az üdvösség útján túl az Istennek tetsző és az emberhez méltó élet alapvető irányelveit is elénk tárja.

Ahogy ezt a baptista oktatás egyik alapigéje, a Példabeszédek 13:14. is megfogalmazza: „*A bölcs tanítás az élet forrása a halál csapdáinak kikerülésére.*” A kereszténység tanítása szerint a felelős erkölcsi cselekvés Isten Igéjének útmutatására adott engedelmes válasz. A zsidó–keresztény kultúrában is erre épül az erkölcs. A hit és az erkölcs így ok-okozati viszonyban van egymással, de ez természetesen nem zárja ki a keresztény hit nélküli etikus cselekvés és

életvitel lehetőségét, és minden munkatárstól elvárható szükségességét.

Hitünk és emberi viszonyulásunk legfontosabb alapértéke a szeretet: „*Szeresd az Urat, a te Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonló ehhez: szeresd felebarátodat, mint magadat!*” (Mt 22, 37-38)

A baptista óvodák és iskolák célja, hogy gyermekei, tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz. A baptista intézmények keresztény értékekre és gondolkodásra épülnek, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszerepet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a gyermekek, tanulók személyiségének optimális fejlesztését.

A Kárpát-medencében 500 éve jelenlévő anabaptistákra és a Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít.

A baptista iskola: Több, mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – intézményeiben sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, illetve a roma származásúak felzárkóztatásáért, továbbá a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése. A keresztyén elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelmé világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel.

Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni. Törekvésünk, hogy a baptista intézmény olyan irányító testülettel, igazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás, nevelés és az intézmény vezetése során.

Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása. Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához. A nevelés, tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása.
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére.
- Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.
- Felkészítés a szolgálatra.

Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni. Törekvésünk, hogy az intézmény

minden-napos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számonkérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, illetve ellenőrzi.
- A kormánnyal és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

A pedagógus személyisége, attitűdje

A baptista nevelési-oktatási intézményekhez tartozó gyermekek, tanulók számára az erkölcsöt elsősorban a család, az óvoda, az iskola, az egyház, tágabb értelemben pedig a társadalom közvetíti. A pedagógus tehát nem egyedüli felelőse a gyermekek erkölcsi nevelésének, de meghatározó szerepe van az erkölcsi normák továbbadásában, hiszen megjelenésével, viselkedésével, döntéseivel állandó nevelő hatást fejt ki.

A pedagógus magatartásában, megjelenésében és közösségi megnyilvánulásaiban (a virtuális teret, közösségi médiákat is beleértve) legyen példamutató.

Törekedjen saját személyiségének, képességeinek fejlesztésére, különösen olyan értékek mentén, mint a szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önfegyelem (ld. a Bibliában a Gal.5:22-ben a Lélek gyümölcsei). Ha hibázik, mert esendő ember, ismerje be hibáját, és javítsa ki, rendezze azt.

Nyíltan vallja meg hitét, ugyanakkor tartsa tiszteletben a más felekezeti vagy világnézeti elkötelezettségű munkatársak, gyermekek, tanítványok meggyőződését. Mutasson példát a keresztény értékek, hagyományok, valamint nemzeti jelképek megbecsülésében, az ünnepek tiszteletben tartásában. Politikai szerepvállalásait, nézeteit időben és térben határozottan különítse el a nevelő munkájától.

A pedagógus szakmai felkészültsége

„Hittel és szakértelemmel” – valljuk a baptista oktatásban. Éppen ezért fontosnak tartjuk, hogy a közösségünk nevelési-oktatási intézményeiben dolgozó munkatársaink szakmai elhivatottsága, felkészültsége, munkamorálja példaértékű legyen. A nevelők folyamatosan mélyítsék tudásukat, kísérjék figyelemmel a munkájukkal kapcsolatos tudományos és szakmai eredményeket. Szakszerűen és színvonalasan lássák el feladataikat, így mutassanak példát a rájuk bízott gyermekek előtt. Legyenek nyitottak az újra, a folyamatos fejlődésre.

A pedagógus a gyermekekben Isten ajándékát, egyedi és megismételhetetlen teremtményét lássa, és segítse kibontakoztatni a talentumait.

Viszonyuljon önkritikusan saját munkájához, ellenőrizze és értékelje azt. A külső szakmai ellenőrzést és értékelést fogadja nyitottan és együttműködően.

Vezetői, szakértői, szaktanácsadói vagy vizsgaelnöki megbízást felelősséggel fogadjon el, csak akkor, ha vállalni tudja az azzal járó felelősséget, példaértékű munkavégzést is.

Felkészülten vegyen részt a helyi nevelési és egyéb intézményi dokumentumok megalkotásában, elfogadásában és érvényesítésében.

A pedagógus a nevelés és oktatás folyamán törekedjék arra, hogy beszéd- és kifejezőmódja, mondanivalója megfelelő, igényes, árnyalt, pontos legyen. Szolgáljon mintául a rábízott

gyermekek, tanulók számára. Megjelenése, öltözködése legyen mindig kulturált, ápoltság és mérték tartó. Káros szenvedélytől, megbotránkoztató, közízlést sértő magatartástól mentes életet éljen.

A pedagógus nevelő-oktató munkája

A baptista intézményben dolgozó pedagógus törekedjen arra, hogy nevelő-oktató munkája példaeértékű legyen, a rábízott gyermekek testi, lelki és erkölcsi fejlesztését pozitív példamutatással, a keresztény értékekkel összhangban érje el. Szavaival, tetteivel, viselkedésével a baptista pedagógia kegyelemközpontú, szeretetteljes hozzáállását képviselje. Hivatása gyakorlása során az egyéni bánásmódot, a tehetségfejlesztést, a tájékoztatást és értékelést mindenkor a másik személy tiszteletben tartásával, szeretettel, de objektíven valósítsa meg.

A pedagógus és az egyház kapcsolata

Áldásos, ha a nevelők hitben élő, elkötelezett és áldozatkész tagjai gyülekezetüknek, egyházuknak. A különböző felekezetű pedagógusok legyenek egymás felé szeretettel, kölcsönös tisztelettel és bizalommal.

A szoros egyházi kapcsolattal nem rendelkező nevelővel szemben elvárás, hogy a baptista egyház tanításait tiszteletben tartsa, és azokkal ellentétes nézeteket ne terjesszen. Pedagógusaink vegyenek részt az intézmény hitéleti alkalmain, a baptista közösség hagyományainak ápolásával biztosítsanak megfelelő keretet a gyermekek és tanulók hitéleti neveléséhez.

A baptista intézményekben nem pedagógusként foglalkoztatott munkatársak között kiemelt szerepe van az iskolalelkésznek. Az iskolalelkész lelkesítő szolgálatán túl az intézmény közösségének olyan tagja, aki a tanulók előtt példa magánéletét, viselkedését, szolgálatvégzését tekintve is. A hitéleti igazgatóhelyettes és az iskolalelkész kapocs a fenntartó egyház és az intézmény között. Az iskola munkatársainak segítséget nyújt a keresztény nevelő munkában, ezzel teszi kerek egészzé azt.

Az intézmények munkatársai közötti kapcsolatok

Az intézmény jó légkörét elsősorban a munkatársak nyílt és őszinte viszonya biztosítja. Ehhez elengedhetetlen egymás személyiségének és munkájának tisztelete. A nevelőtestület tagjainak és az intézmény dolgozóinak munkakapcsolatát a tapasztalatok átadása, a tárgyszerűség jellemzi. Az intézménybe érkező szülőkkel, vendégekkel szemben udvariasan viselkednek, segítik őket, ezzel erősítve az intézmény jó hírét. Az intézmény fenntartójáról, dolgozóiról, az oda járó gyermekekről, tanulókról tisztelettel beszélnek.

Munkahelyi vagy magánéleti problémáikat nem tárják a gyermekek, tanulók elé; munkatársaikról szülők és gyerekek, tanítványok előtt elmarasztaló véleményt nem mondanak. Mindaddig kiállnak a kollégájuk mellett, amíg annak szakmai vagy etikai hibája kétséget kizáróan be nem bizonyosodik.

A baptista intézmények dolgozóinak a kapcsolatát a kölcsönös segítségnyújtás határozza meg. Ha egy dolgozó úgy ítéli meg, hogy munkatársa viselkedése káros a rábízott gyermekek, tanítványok vagy az intézmény jó híre szempontjából, akkor ezt négy szemközt beszél meg az érintett kollégával. Ha ez nem vezet eredményre, akkor jelzi közvetlen felettesének vagy az intézmény vezetőjének.

A vezető és vezetett kapcsolatát a korrektség, a tárgyilagosság, az őszinteség, a kölcsönös bizalom és tisztelet jellemzi.

Pedagógus–diák kapcsolat

A baptista intézmények pedagógusai nevelői munkájának fontos részét képezi a szeretet, az elfogadó, segítő magatartás, mint ahogy az is, hogy pozitív érzelmeket közvetítsenek, előmozdítva növendékeik testi, lelki, szellemi növekedését.

Segítik a gyermekek, tanulók szocializációját és beilleszkedését a csoportba, az osztályba és az intézmény közösségébe. Segítséget nyújtanak a személyes konfliktusaik, problémáik megoldásában. A keresztyén pedagógus lelki gondozói feladatokat is felvállal, amelyhez, ha szükséges és lehetséges, az iskolalelkész segítségét is kéri.

A tanulókkal, gyermekekkel való kapcsolata során a pedagógus ismeri és tiszteletben tartja a gyermekek jogait. Elutasít minden nemre, fajra, politikai, vallási meggyőződésre, származásra, kulturális és szociális különbségen alapuló diszkriminációt. Tiszteletben tartja a gyermek egyéniségét és méltóságát, nem bántalmazza, nem gúnyolja, nem alázza meg, törekvéseinek és céljainak elérésére sem lelki, sem testi erőszakot nem alkalmaz. Eljárásait a gyermekek, diákok életkorához, egyéniségéhez és mentális képességeihez igazítja. Nem létesít intim kapcsolatot a tanulói jogviszony fennállása alatt tanítványaival.

A szülővel való kapcsolat

A szülők és pedagógusok együttműködésének alapja a kölcsönös tisztelet, megbecsülés és felebaráti szeretet.

Az intézményeinket választó szülőktől is elvárt, hogy elfogadják az intézmény baptista jellegét, az ott dolgozó pedagógusokkal partneri viszony kialakítására törekedjenek. Megértsek és tiszteljék azokat az értékeket, hagyományokat, amelyek a baptista intézmények közösségeiben, mindennapi életében jelen vannak.

A nevelés elsődleges színtere a család, ezért a pedagógus törekszik arra, hogy megismerje a tanítványok családi háttérét, nevelési tanácsaival segítse a gyerekek harmonikus fejlődését. Szükség esetén kezdeményezi a szakmai vagy a szociális segítségnyújtást. A gyermekek, tanulók érdekében a szülővel megoszt minden szükséges információt. A szülővel folytatott egyéni beszélgetések során elhangzott családi vonatkozású információkat titokban tartja. A szülői értekezleten a pedagógus az egész csoportot, osztályt érintő kérdéseket, gondokat, feladatokat mutatja be; nem minősíti nyilvánosan egyes növendékeit. A pedagógus törekszik a konfliktusok békés megoldására.

“Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt.5:16.)

Felhasznált irodalom

- Biblia Baptista hitvallás (Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 2015)
- Az egyházi intézmények működtetésének etikai alapjai (Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, Budapest, 2019)
- A Baptista Teológiai Akadémia Szervezeti és Működési Szabályzata (Budapest, 2023)
- A Magyarországi Baptista Egyház Alapító Okirata (Alapszabály) (Budapest, 2022)
- Társegyházak etikai kódexei

**A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem szakmai eredményeinek beépítése
az óvodák pedagógiai programjába
az EFOP – 3.2.6-16.2016-00001 számú projekt vonatkozásában**

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett zenei módszereket, új tanulási formákat alkalmazzuk a zenei tevékenységeinkben. Mindezek Kodály Zoltán és Forrai Katalin tradicionális zenei értékeire épülnek, és a XXI. századi egyéni fejlesztéseket erősíti meg a mai gyermekekhez igazodó művészeti eszközök tudatos bevonásával.

Legitimáció

NYILATKOZAT

(igazgató)

A Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvodája-nak igazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai programja a Nkt.26§ (1) bekezdésben foglaltak szerint a nevelőtestület bevonásával készült el.

Ibrány, 2025.08.25.

Baptista Szeretetszolgálat
4484 Ibrány, Óvoda utca 9. OM 201729
Csicsergő Óvodája
R.H.
Kovács-Bóli Katalin
igazgató

NYILATKOZAT

(munkaközösségek)

A Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvodája 4484 Ibrány, Óvoda utca 9. OM 201729 a Szakmai Munkaközösségek képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a munkaközösség(ek) a Pedagógiai Program-adott szakterületet érintő kérdéseiben véleményezési jogát gyakorolta.

Ibrány, 2025.08.25.

Kovács-Bóli Katalin

munkaközösség-vezető

NYILATKOZAT

(fenntartó)

A fenntartó képviseletében a Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvodája Pedagógiai Programját az Nkt.26§ (1) bek. alapján jóváhagyom.

Budapest, 2025. 08. 29.

.....
fenntartó